

సమావేశము - IV

వాల్తూము - III

నెం. 2

వెల : రూ. 20.00

28 మార్చి, 2016

సోమవారం,

(శక. సం. 1937

చైత్రం - 8)

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

1.	ప్రశ్నోత్తరాలు	...	01
2.	అఘు చర్చ : రాష్ట్రంలో విద్యా వ్యవస్థ గురించి.	...	27

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు

ప్రధాన అధికారులు

చైర్మన్	:	శ్రీ కె. స్వామిగౌడ్
డెప్యూటీ చైర్మన్	:	శ్రీ నేతి విద్యాసాగర్
కార్యదర్శి	:	డా. ఎస్. రాజ సదారామ్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	డా. వి. నరసింహాచార్యులు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి. బి. జయచందర్ శ్రీ ఎస్. దుర్గాప్రసాద్ శ్రీ సి.హెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి శ్రీమతి వి.ఎస్. ప్రసన్నకుమారి
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీమతి యస్. నాగమణి

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

(నాల్గవ సమావేశపు - పన్నెండవ రోజు)

సోమవారము, మార్చి 28, 2016

(సభ ఉ. గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది
గౌరవ చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

ప్రశ్నోత్తరాలు

మిస్టర్ చైర్మన్: ప్రశ్న నెం.1271 మాదిరెడ్డి శ్రీనివాస్ రెడ్డి, పల్లారాజేశ్వర్ రెడ్డి, బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు.

వరంగల్లోని మామునూర్ విమానాశ్రయ అభివృద్ధి

ప్రశ్న నెం. 1271 (76) డా. మాదిరెడ్డి శ్రీనివాస్ రెడ్డి డా. పల్లారాజేశ్వర్ రెడ్డి, శ్రీ బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు. ఎం.ఎల్.సి.లు: గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

అ) వరంగల్లోని మామునూరు విమానాశ్రయాన్ని విస్తరించి, అభివృద్ధిచేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా ;

ఆ) అయితే, ఈ ఉద్దేశానికై కేటాయించిన నిధుల వివరాలు ఏమిటి ;

ఇ) ఎప్పటిలోగా అభివృద్ధి పనులను పూర్తి చేయడమవుతుంది?

గౌరవనీయులైన పరిశ్రమలు, వాణిజ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ జూపల్లి కష్టా రావు) అ) అవునండీ.

ఆ) & ఇ) విమానాశ్రయాన్ని నిర్వహణలోనికి తీసుకురావడానికి అవసరమైన భూసేకరణ పని కొనసాగుతున్నది. విమానాశ్రయాన్ని నిర్వహణలోకి తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం అవసరమైన నిధులను ఏర్పాటు చేస్తుంది.

డా. యమ్. శ్రీనివాస్ రెడ్డి(నామినేటెడ్): అధ్యక్షా, ఈ రోజు విమానాశ్రయాల మీద మాట్లాడే అవకాశం

ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు. వరంగల్ జిల్లాలోని మామునూరు గ్రామంలో 1930వ సంవత్సరంలో మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్ గారు విమానాశ్రయం నిర్మించడం జరిగింది. అనుకోకుండా నేను ఆ గ్రామవాసిని కాబట్టి నాకు చాలా సంతోషం కలుగుతుంది. అప్పుడు మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్ గారు ప్రపంచంలో పెద్ద ధనవంతుడు. రాజకీయ కారణాలు మరియు వ్యాపార లక్షణాలతో కలిపి నిర్మించిన విమానాశ్రయం. ఇప్పుడు వరంగల్ విమానాశ్రయాన్ని అభివృద్ధి పరిచే ఉద్దేశ్యంతో కొద్ది రోజుల క్రితం నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది.

చాలా సంతోషం ఏమిటంటే, 1986 వరకు ఈ దేశ రాష్ట్రపతి, ప్రధానమంత్రి గారు వరంగల్ మామునూరు విమానాశ్రయంలో దిగి వరంగల్ ను సందర్శించిన సందర్భాలున్నాయి. 1986వ సంవత్సరంలో హైదరాబాదు నుండి వరంగల్ కు వాయుదూతను నడపడం జరిగింది. కానీ, ఆ తరువాత దానిని నిలిపివేయడం జరిగింది. దానికి కారణాలు ఏమిటో తెలియదుగాని ఇప్పుడు ఈ మధ్యనే Airport Authority of India వారు Airport భూమి దురాక్రమణ అవ్వడానికి అవకాశం ఉన్న దృష్ట్యా, దానికి కాంపౌండ్ వాల్ నిర్మించడం చాలా సంతోషకరం.

మా ఊరులోనే విమానాశ్రయం ఉంది. కాబట్టి, కొంచెం వివరాలు ఎక్కువ ఉన్నాయి. ఈ విమానాశ్రయం దాదాపు 2000 ఎకరాలలో విస్తరించి ఉంది. అందులో దాదాపు 400 ఎకరాలు తెలంగాణ రాష్ట్ర పోలీస్ శాఖకు

కేటాయించడం జరిగింది. రాష్ట్ర విభజన కాకుండు అది APSP (ఆంధ్రప్రదేశ్ స్పెషల్ పోలీస్). తరువాత 650 ఎకరాలు Animal Husbandry Departmentకి కేటాయించడం జరిగింది. అందులో ఒక డైరీ ఫార్మ్, శిశు విజ్ఞాన కేంద్రము ఉన్నాయి.

ఈ విమానశ్రయంలో పెద్ద విమానాలు దిగాలంటే రన్వే చాలా తక్కువగా ఉంది. పెద్ద విమానాలు దిగాలంటే దానికి కనీసం ఇంకొక 400 ఎకరాలు అవసరం ఉందని తెలిసింది. అందుకని ఎట్టి పరిస్థితులలో దీనిని అభివృద్ధి చేయాలి. ఇంతకుముందు మన ముఖ్యమంత్రిగారు కె.సి.ఆర్.గారు హైదరాబాదు తరువాత వరంగల్ను పెద్ద పట్టణంగా తీర్చిదిద్దే ప్రయత్నంలో చాలా పథకాలను ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. అందులో భాగంగా వరంగల్ కార్పొరేషన్ కి ప్రతి సంవత్సరం రూ.300కోట్లు, మూడు సంవత్సరాలు ఇవ్వాలని నిర్ణయించారు. వరంగల్ను అభివృద్ధి చేయాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం, దీనిని అభివృద్ధిపరిచే ఉద్దేశ్యంతో రెండు విశ్వవిద్యాలయాలు, రెండు వృత్తి కళాశాలలు, మెర్రిటీ కళాశాల, అగ్రికల్చర్ కళాశాల, హైదరాబాద్ పబ్లిక్ పాఠశాల లాంటివి రెండు పాఠశాలలు మరియు ఒక సైనిక్ పాఠశాల. అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా ఒక ఐటీ పార్కు, ఒక టైక్స్ టైల్ పార్కు నిర్మించడానికి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఇవన్నీ వరంగల్ను అభివృద్ధిపరిచే దృష్టితో హైదరాబాద్ తరువాత పెద్ద నగరంగా తీర్చిదిద్దే దృష్టితో చూస్తున్నారు. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. దీనితోపాటు వరంగల్కు వచ్చిన మరొక ఉపయోగం ఏమిటంటే అవుటర్రింగ్ రోడ్డు మంజూరు కావడం జరిగింది. అలాగే హైదరాబాద్ నుండి భూపాల్ పట్టణం, తరువాత హైదరాబాద్ నుండి భద్రాచలం ద్వారా వేరే రాష్ట్రాలకు పోవడానికి జాతీయ రహదారులు ఉండడం జరిగింది. ఈ రెండు విషయాలేగాక వరంగల్ను టూరిస్టు స్టేషన్గా చేసే అవకాశం ఉంది.

అధ్యక్షా మీకు తెలుసు వెయ్యి స్థంబాలగుడి, వరంగల్కోట, రామప్పగుడి, కొన్ని నేచురల్ ప్లేసెస్ ఇవన్నీ ఉన్నాయి. ఈ మధ్యనే అక్కడ బోటింగ్ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కాబట్టి, ప్రభుత్వం సాధ్యమైనంత

తొందరగా ఈ విమానాశ్రయాన్ని అభివృద్ధి చేస్తే, వరంగల్కు రెగ్యులర్గా విమానాలు వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. నేను ఒక సూచన ఇవ్వదలిచాను. వరంగల్ నుండి హైదరాబాదుకి, హైదరాబాదు నుండి వరంగల్కి అంటే అది ఎట్టి పరిస్థితులలో వీలుపడదు. అది commercialగా viable కాదు.

విమానాలని వరంగల్ నుండి వయా హైదరాబాద్ తీసుకొని అక్కడినుండి బాంబే, గుజరాత్, బెంగళూరుకు నడిపితే నెక్సెస్ అవుతుందని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. కాబట్టి, ప్రభుత్వం దీనిని ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేయాలి, ఎట్లా వాడుకోవాలి అనేది తెలియజేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు (శాసనసభ నియోజక వర్గం): అధ్యక్షా, వరంగల్ చాలా చారిత్రాత్మకమైన నగరం. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత, గౌరవముఖ్యమంత్రిగారు అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిస్తూ వారు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహించి ఒకసారి నాలుగురోజులు, మరొకసారి మూడురోజులు కూడా వరంగల్లోనే ఉండి పెద్ద ఎత్తున వరంగల్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్కు బడ్జెట్లో కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో, ఎప్పుడూ చేయని విధంగా బడ్జెట్లో రూ.300కోట్లు కేటాయించి గ్రేటర్ వరంగల్ను అభివృద్ధి చేయడానికి కంకణం కట్టుకున్నారు.

పర్యాటక శాఖా పరంగా కూడా పెద్ద ఎత్తున అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. అందుకోసం ఇక్కడ ఎయిర్పోర్టు అవసరమున్నది. ఎయిర్పోర్టు కోసం చాలాసార్లు కేంద్ర విమానయాన శాఖవారు విమానాశ్రయం ఏర్పాటు చేస్తున్నాము, చేస్తున్నామని చెప్పడమే జరుగుతోంది తప్ప, చేయడమే లేదు. గౌరవనీయులు తుమ్మల నాగేశ్వరరావుగారు పౌరవిమానయాన శాఖ ఇక్కడ విమానాశ్రయానికి అంగీకరించిందని వారు తెలియజేసారు. కానీ ఇప్పుడు చూస్తే ఇంకా ఏర్పాటు చేయలేదు. నేనుకూడా వెరిఫై చేస్తే రేడియస్ విషయానికి వస్తే వరంగల్ 150 కంటే తక్కువగా ఉందనే అభిప్రాయం వస్తుందని తెలుస్తుంది. వరంగల్ ఇంత పెద్ద నగరం, అన్నిరకాలుగా అభివృద్ధి చెందుతుంది. గౌరవనీయులైన ఐటీ శాఖా మాత్యులు మొన్ననే ఐటీ పార్కు ప్రారంభించడం జరిగింది. ఒక

సయంట్ అనే కంపెనీని కూడా ప్రారంభించడం జరిగింది. ఈ రకంగా తరచుగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. అదేవిధంగా ఇక్కడ పర్యాటక రంగం కూడా విస్తరిస్తుంది. Industrial కారిడార్ గా ఫస్ట్ ఫేజ్ లోనే హైదరాబాద్ నుండి వరంగల్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. తప్పనిసరిగా మన ప్రభుత్వం దీనిని ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకుని అభివృద్ధి చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా మన పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి గారు, అధికారులు కూడా శ్రద్ధ వహించి, రిలాక్స్ చేసిన తీసుకుని ఈ భూసేకరణ కార్యక్రమం కూడా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఎప్పటిలాగా, ఒక నిర్ణీత సమయాన్ని పెట్టుకుని హైదరాబాద్ తరువాత వరంగల్ పెద్ద నగరం కాబట్టి తక్షణమే ఆ భూసేకరణ పూర్తిచేసి, పౌర విమానయాన శాఖ నుండి అనుమతులను తీసుకొచ్చి త్వరితగతిన ఇక్కడ విమానాశ్రయాన్ని ప్రారంభించాలి. ఇప్పుడు ఢిల్లీ నుండి డెహ్రాడూన్ కి గాని, ఢిల్లీ నుండి సిమ్లా కి గాని ఎయిర్ క్రాఫ్ట్ వస్తూ ఉంటాయి. 20 నుండి 40 మంది వరకు జనాభా వస్తూ ఉంటారు, కాబట్టి అలాంటి వాటినయినా మొదట ప్రారంభిస్తే బాగుంటుంది. అది ఎప్పటినుండో నిజాంకాలం నుంచి ఉన్నటువంటి ఎయిర్ పోర్టు. అక్కడ భూమి కూడా ఆక్రమణకు గురయ్యే అవకాశాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి, తక్షణం గౌరవ మంత్రివర్యులు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి, ఆ యొక్క విమానయానాన్ని ప్రారంభించేందుకు చర్యలు చేపట్టవలసిందిగా తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

డా. పల్లా రాజేశ్వర్ రెడ్డి (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం-వరంగల్, ఖమ్మం, నల్గొండ): అధ్యక్షా, మామునూరు ఎయిర్ పోర్టు అనేది హైదరాబాద్ ఎయిర్ పోర్టుకు 150 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్నది. ఈనాడు హైదరాబాద్ లో తప్ప తెలంగాణాలో ఎక్కడా ఎయిర్ పోర్టు వచ్చే అవకాశంలేదు. దీనికి కొంత భూమి ఉన్నది. దానికి కొంత నిధులు కేటాయిస్తే సరిపోతుంది. మీరు చెప్పిన జవాబులో నిధులు కేటాయిస్తాము, భూసేకరణ కొనసాగుతుంది అన్నారు. కానీ, ఎన్ని నిధులు కేటాయిస్తామనేది ఏమీ చెప్పడంలేదు. దాని ప్రాముఖ్యతను గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. ఖమ్మంకు 75

కిలోమీటర్లు, కరీంనగర్ కు 75 కిలోమీటర్ల దూరంలో మామునూరు ఉంటుంది. అట్లానే మణికోండ నుండి మామునూరు రింగ్ రోడ్డును కూడా ఈ మధ్యకాలంలోనే ప్రారంభించడం జరిగింది.

వరంగల్ జనాభా కూడా పదిలక్షలకు పెరిగింది. అంత పెద్ద నగరం తెలంగాణాలో ఎక్కడా లేదు. కాబట్టి అక్కడ యన్.ఐ.టి ఉండడం, కొత్తగా ఐ.టి. కంపెనీని ప్రారంభించడం జరిగింది. మన ఐటి పార్కుతోపాటు, టెక్స్ టైల్ పార్కును కూడా తీసుకురాబోతున్నాము. కాబట్టి దానికి నిధులు ఇస్తాము, లేదా వాటిని ప్రారంభించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తాము అనికాకుండా, భూసేకరణకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా నిధులు కేటాయించిందా? కేటాయిస్తే ఏమైనా భూసేకరణ కార్యక్రమం జరిగిందా? అదేవిధంగా మిగతా అంశాలు కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. లేకపోతే సత్వరమే ప్రయత్నం చేయాలని, వచ్చే మూడు సంవత్సరాలలో ఖచ్చితంగా ఎయిర్ పోర్టు రన్నింగ్ లోకి వచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యన్. రామచంద్రరావు (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం-మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి, హైదరాబాద్): అధ్యక్షా, ధన్యవాదములు, ప్రభుత్వం కూడా టాప్ టూ సిటీస్ ను అభివృద్ధి చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తుంది. అయితే వరంగల్ కూడా fast growing city గా మనందరం గుర్తిస్తున్నాము. అయితే ఇక్కడ జి.యమ్.ఆర్ తో గతంలో ఏవియేషన్ మంత్రి సంతకం పెట్టినప్పుడు, 120 కి.మీ. ఏరియల్ రేడియస్ లో సెకండ్ ఎయిర్ పోర్టు ఎక్కడా రాకూడదు అన్న క్లాజ్ ఉన్నది. బీదర్ లో కర్నాటక ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసినప్పుడు జి.యమ్.ఆర్ దానిని అడ్డుకోవడం జరిగింది. మళ్ళీ ఇదేవిధంగా మామునూరు కూడా ఏరియల్ డిస్టెన్స్ 120 కి.మీ., 150 కి.మీ. ఏదైనా కానివ్వండి. జి.యమ్.ఆర్ తో ఉన్న అగ్రిమెంట్ ఏవిధంగా ఉందో చూసి, మనకు ఎయిర్ పోర్టు తప్పనిసరిగా రావలసిన అవసరం ఉన్నది. తెలంగాణాలో హైదరాబాద్ తప్ప వేరే ఎయిర్ పోర్టు లేదు. వరంగల్ ను కూడా టాప్ టూ సిటీగా అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశం ఉంది. అయితే ఈ జి.యమ్.ఆర్ ను ఏవిధంగా

అధిగమిస్తాము అనే విషయాన్ని క్లారిఫై చేస్తే బావుంటుందని చెప్పి ఈ విషయాన్ని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జూపల్లి కష్టారావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మనవిచేసినట్లుగా ఈ వరంగల్ ఎయిర్పోర్టు గతంలో నిజాం నవాబు కాలంలో కొంత ఉపయోగించడం జరిగింది. ఈ వరంగల్ ఎయిర్పోర్టు కంట్రోల్ అనేది Airport Authority of India ఆధ్వర్యంలో ఉన్నది. కాకపోతే ఇప్పుడు నాన్ ఫంక్షనల్ గా ఉన్నది. అయితే 2007 మార్చి 30వ తారీఖున ఆనాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సమైఖ్య రాష్ట్రంలో ఒక memorandum of understanding ద్వారా airport authorityతో ఒప్పందం కుదుర్చుకోవడం జరిగింది. ఆ ఒప్పందం ఉద్దేశ్యం upgradation and modernization of Warangal Airport ఆలోచనతో ఆ యం.ఓ.యు కుదుర్చుకోవడం జరిగింది. ఆ యం.ఓ.యు ప్రకారం అడిషనల్ ల్యాండ్ అక్వైర్ చేయాలి. పూర్తి స్థాయిలో ఎయిర్పోర్టు నడవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ యెక్స్ ల్యాండ్ అక్వైర్ చేయడం జరిగింది. అది కూడా ఫ్రీ ఆఫ్ కాస్ట్ చేయాలన్న కండిషన్లలో పెట్టడం జరిగింది.

ప్రస్తుతం ఈ existing airport మొత్తం 748 ఎకరాలు అయితే Airport Authority of India వారు రిక్విజిషన్ ప్రకారం అదనంగా 438 ఎకరాలు కావాలని కోరడం జరిగింది. అది టెర్మినల్ బిల్డింగ్ కొరకు 195 ఎకరాలు, రన్వే కొరకు 244 ఎకరాలు కావాలి. దీనికి సంబంధించి 195 ఎకరాలకు గత విలువ ప్రకారం రూ. 10 కోట్లను 244 ఎకరాలకు, రన్వే కొరకు రూ.17 కోట్ల 51 లక్షలను అంచనా వేయడం జరిగింది. అట్లాగే వరంగల్ కలెక్టర్ గారు కూడా ఈ ల్యాండ్ అక్విజిషన్ ప్రాసెస్ ను కూడా ప్రారంభించడం జరిగింది. అయితే ఇందులో 168 ఎకరాలు పట్టాల్యాండ్, అసైన్డ్ ల్యాండ్ ఉన్నది. దీనిని సర్వే చేసి స్క్రినింగ్ కమిటీ కూడా అప్రూవ్ చేయడం జరుగుతుంది. అట్లానే ఇంకో 165 ఎకరాలలో నక్కపల్లి విలేజ్, హన్మకొండ మండలం ఉన్నది. ఇది కూడా ప్రాసెస్ లో ఉంది. దీనికి వరంగల్ తోపాటుగా ఆదిలాబాదు, నిజామాబాదు, కొత్తగూడెం వీటినికూడా అభివృద్ధి చేయాలని కోరుతున్నాను.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు తెలంగాణా రాష్ట్రం సాధించిన తరువాత, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో హైదరాబాదుతో పాటు చుట్టుప్రక్కల ఉన్న ఇతర జిల్లా కేంద్రాలను కూడా అదే స్థాయిలో అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచనతో అన్ని రంగాలకు, అన్ని వర్గాలకు వసతి ఉండాలనే ఆలోచనతో, పారిశ్రామికంగా కూడా అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. కాబట్టి, ప్రయాణికులకు వెసులుబాటు ఉండే విధంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచనలు ఉన్నాయి. ఆ దిశగానే ఈ ప్రాసెస్ కొనసాగుతుంది. ల్యాండ్ అక్విజిషన్ కూడా జరుగుతుంది. ఆ విధంగా బడ్జెట్ లో కూడా సర్వే గురించి ఈ మినిమమ్ రిక్వైర్ మెంట్ గురించి బడ్జెట్ లో రూ.3 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

అయితే ఒక సమస్య ఏమిటంటే, ఈ ఎయిర్పోర్టు అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా ప్రకారం మినిస్ట్రీ ఆఫ్ సివిల్ ఏవియేషన్ ప్రకారం, 150 కిలోమీటర్ల రేడియస్ ఉండాలి శంషాబాద్ ఎయిర్పోర్టు నుంచి దాని గురించి కూడా రిలాక్సేషన్ కొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ సమావేశాలు కాగానే ఢిల్లీకి వెళ్లి సంబంధిత మంత్రిగారితోనూ, అధికారులతోనూ మాట్లాడి ఆ రిలాక్సేషన్స్ తెచ్చుకుంటే మనం త్వరితగతిన ముందుకు వెళ్లే అవకాశం ఉంటుంది. అట్లానే ఈ ప్రయాణికుల సౌకర్యం కోసం ఈ చిన్న విమానాలను నడవడానికి కూడా ప్రయత్నం జరుగుతుంది. ఖచ్చితంగా సభ్యులు కోరిన మేరకు, కోరిన ప్రకారం వీలైనంత త్వరగా పర్మిషన్స్, క్లియరెన్స్ తీసుకువచ్చి ల్యాండ్ అక్విజిషన్ ప్రపోజల్స్ వీలైనంత త్వరగా తీసుకొచ్చే అవకాశం ఉంది. అంతిమంగా ప్రజలకు వరంగల్, నిజామాబాద్, కొత్తగూడెం కావచ్చు వీటన్నిటికీ కూడా వీలైనంత త్వరగా ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండే విధంగా, వీలైనంత త్వరగా ఈ కార్యక్రమాలను చేపడతామని తెలియజేస్తున్నాను.

మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్ సుజల

ప్రవంతి పథకం

ప్రశ్న నెం.1006 (77)- శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి., గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్, మున్సిపల్, పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

ఎ) హైదరాబాదు నగరంలో పెరుగుతున్న త్రాగునీటి డిమాండును తీర్చడానికి తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి ;

బి) మౌలానా అబ్దుల్ కలాం ఆజాద్ సుజల స్రవంతి పథకం క్రింద సరఫరా చేస్తున్న నీటి పరిమాణం, సరఫరా చేయాలని ప్రతిపాదించిన నీటి పరిమాణం ఎంత ;

సి) సదరు పథకాన్ని ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేయడం ముపుతుంది ?

గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్, సమాచార సాంకేతిక, మున్సిపల్, పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. తారకరామారావు)

ఎ) హైదరాబాదులో పెరిగిన నీటి సరఫరా డిమాండు నిమిత్తం, హైదరాబాదు మహానగర నీటి సరఫరా, మురుగునీటి పారుదల మండలి హెచ్.హెమ్.డబ్ల్యు.హెచ్.ఎన్.ఎస్. ఎప్పటికప్పుడు కష్టా / గోదావరి నదీ వనరుల నుండి క్రొత్త వృద్ధి ప్రాజెక్టులను చేపట్టి, కృష్ణా మొదటి దశ, రెండవ దశ, మూడవ దశలను, అదేవిధంగా గోదావరి మొదటి దశ పథకాలను పూర్తి చేసింది. అంతేగాక, పెరుగుతున్న పట్టణీకరణ వల్ల పెరిగిన డిమాండును తీర్చడానికి, ఒక్కొక్కటి 20 టి.ఎం.సీల నిలువ సామర్థ్యంతో రెండు క్రొత్త రిజర్వాయర్లు అంటే గోదావరి వనరులతో రంగారెడ్డి జిల్లా కేశవాపురం వద్ద 20 టి.ఎం.సీల సామర్థ్యం, కష్టా వనరులతో నల్గొండ జిల్లాలోని మల్కాపూరు గ్రామం సమీపాన దేవలమ్మ నగరం వద్ద 20 టి.ఎం.సీల సామర్థ్యం గల రిజర్వాయర్లను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రతిపాదనలను రూపొందించాలని ప్రభుత్వం హైదరాబాదు మహానగర నీటి సరఫరా, మురుగు పారుదల మండలిని ఆదేశించింది.

బి) ప్రస్తుతం గోదావరి మొదటిదశ (మౌలానా అబ్దుల్ కలాం ఆజాద్ సుజల స్రవంతి పథకం క్రింద 86 ఎం.జి.డి.ల నీటిని సరఫరా చేయడం ముపుతున్నది. ఈ పథకం క్రింద మరో 86 ఎం.జి.డి.లను అదనంగా తీసుకోవాలని ప్రతిపాదించడం ముందుంది. తద్వారా మొత్తం 172 ఎం.జి.డి.లు అవుతుంది.

సి) గోదావరి త్రాగునీటి సరఫరా పథకం మొదటి దశ (మౌలానా అబ్దుల్ కలాం ఆజాద్ సుజల స్రవంతి పథకం)

ఇప్పటికే ప్రారంభమయిందని చెప్పి తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి (ఉపాధ్యాయ నియోజక వర్గం - మెదక్, నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్, కరీంనగర్): అధ్యక్షా, హైదరాబాదు మహానగరం గతంలో మంచినీటి సౌకర్యం కొరకు ఉస్మాన్ సాగర్, హిమాయత్ సాగర్ అనే రెండు సాగర్ల ద్వారా మంచినీరు సరఫరా చేసేందుకు అవకాశం ఉండేది. ఉస్మాన్ సాగర్, గండిపేట నీళ్లు అంటేనే హైదరాబాదుకు మహత్తరమైనవి, చాలా ప్రశస్తమైనవి. గండిపేట పూర్తిగా ఎండిపోవడం వల్ల ప్రత్యామ్నాయంగా సింగూర్, మంజీర నుండి కూడా నీళ్లు తీసుకువచ్చాము. ఇప్పుడు ఆ రెండు కూడా ఎండిపోవడం వల్ల ప్రత్యామ్నాయంగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు గతం నుంచి కూడా కృష్ణా ఫేజ్ 1, 2, 3 ఇప్పుడు గోదావరి నుండి కూడా నీళ్లు తీసుకొనేందుకు అవకాశం ఉంది. ఈ మూడు ప్రాజెక్టులు వచ్చిన తరువాత కూడా ఇంకా కోటి జనాన్ని అంటే ఇవ్వాలి గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ లో కోటి జనం ఉంటారు. కాబట్టి మంత్రిగారు చేస్తున్నది సంతృప్తికరంగా ఉన్నప్పటికీ కూడా ఇంకా అభివృద్ధి చెందాలని కోరుతున్నాము.

10.20 ఉ. ఈ మూడు ప్రాజెక్టులు వచ్చిన తర్వాత కూడా నీళ్లు సరిపోవడం లేదు. గ్రేటర్ హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ పరిధిలో సుమారుగా కోటి జనాభా ఉంది. మంచినీటి సరఫరా కోసం ఇప్పటికే మంత్రిగారు చేస్తున్న కార్యక్రమాలు సంతృప్తికరంగా ఉన్నప్పటికీ ఇంకా కొంత ఆశ ఉంటుంది. హైదరాబాదు మహానగరానికి జిల్లాల నుంచి ప్రజలు వలస వచ్చారు, ఇప్పటికీ వస్తూనే ఉన్నారు. కొత్తగా చాలా కాలనీలు ఏర్పడ్డాయి. అక్కడ మంచినీటి సరఫరా లేకపోవడం వల్ల ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వేసవిలో నీటి కొరత లేకుండా సరఫరా చక్కగా ఉంటే బాగుంటుందనే అభిప్రాయాన్ని వెల్లెబ్బుచుతున్నారు. బోరు బావులు పూర్తిగా ఎండిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. దాని మూలంగా మంచినీటి సరఫరా ఇంకా మెరుగు కావాలనే తాపత్రయం ప్రజలకు ఉండడం సహజం.

మౌలానా అబ్దుల్ కలాం ఆజాద్ సుజల స్రవంతి పథకం ఎప్పటి వరకు పూర్తి కావలసి ఉండేది, మనం

ఎంతవరకు పూర్తి చేశాం? మాకున్న సమాచారం ప్రకారం - మన తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత దాన్ని ప్రతిష్ఠాత్మకంగా తీసుకొని గడుపుకన్నా ముందుగానే పూర్తి చేసినట్లు తెలిసింది. గడువు ఎప్పటిలోగా ఉండేది, ఆ గడువు కంటే ముందుగానే తీసుకొచ్చిన సమాచారాన్ని వివరంగా తెలియజేస్తే ప్రజలు సంతోషపడడానికి అవకాశం ఉంటుంది. చాలా కాలనీల ప్రజలు స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వస్తున్నారు, మేము కొంత డబ్బు ఇస్తాం, మాకు సక్రమంగా నీటి సరఫరా చేసే బాధ్యతను సంబంధిత విభాగం వాళ్లు తీసుకుంటారా? అని అడుగుతున్నారు కాబట్టి ఆ విధంగా ప్రభుత్వవరంగా తాగునీరు సరఫరా చేసే ప్రయత్నం చేస్తారా?

కృష్ణా ఫేజు-1, 2, మరియు 3 ద్వారా నగరానికి మంచినీళ్లు వస్తున్నాయి. అయితే ఇటీవల మేము పత్రికలలో చూశాం. మీరు కృష్ణానది నుంచి హైదరాబాదు నగరానికి నీళ్లు తీసుకుపోవడానికి వీలులేదు, మీరు ప్రత్యామ్నాయం చూసుకోండి నల్గొండ ప్రజలు అన్నట్లుగా మేము పత్రికలలో చూశాం. అటువంటి పరిస్థితి భవిష్యత్తులో వస్తే మరి హైదరాబాదు మహానగరం పరిస్థితి ఏమి కావాలి? ఏదైనా ప్రత్యామ్నాయం చూసే అవకాశం ఉందా? మంత్రిగారు చాలా వివరంగా సమాధానం ఇచ్చినప్పటికీ మాకు ఎప్పటిలోగా మంచినీళ్లు వస్తాయోనని చాలా కాలనీల ప్రజలు ఆందోళనతో ఉన్నారు కాబట్టి వారికి ఎటువంటి సౌకర్యాలు కల్పిస్తారో చెప్పాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. పల్లారాజేశ్వరరెడ్డి: అధ్యక్షా, జి.హెచ్.యం.సి. లో కొత్త మున్సిపాలిటీలు అనేకం విలీనం అయ్యాయి. జి.హెచ్.యం.సి.లో విలీనం అయినప్పుడు ఆ మేరకు పన్నులు పెరిగినా మాకు కూడా మంచినీళ్లు వస్తాయని ఆ ప్రజలు ఆశతో ఉన్నారు. కాబట్టి ఆ మున్సిపాలిటీల ప్రజలకు మంచినీళ్లు అందించవలసిన అవసరం ఉంది. ఎప్పటిలోగా ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభిస్తారో సమాచారం ఉంటే తెలియజేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అవుటర్ రింగ్ రోడ్డు లోవల ఉన్న అనేక గ్రామాలు హెచ్.యం.డి.ఎ లో విలీనం అయ్యాయి. అక్కడ లేఅవుట్లకు పర్మిషన్ ఇచ్చే అధికారం సంబంధిత గ్రామ పంచాయతీలకు లేదు. ఆ గ్రామాల ప్రజలందరూ మంచినీళ్ల కోసం ఎదురు

చూస్తున్నారు. కాబట్టి ఆవిధంగా హెచ్.యం.డి.ఎ. లో విలీనమైన గ్రామాలకు మనం ఏమైనా మంచినీళ్లను సరఫరా చేయగలమా? మిషన్ భగీరథ క్రింద జి.హెచ్.యం.సి. పరిధి దాటి మేడ్చల్ వరకు ఎక్స్టెండ్ అయినట్లు తెలిసింది. ఏప్రిల్, మే వరకు వస్తాయని అంటున్నారు, అటువంటి అవకాశాలు ఏమైనా ఉన్నాయా?

శ్రీ కె. తారక రామారావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డిగారు మూడు విషయాలు అడిగారు. ఎప్పటిలోగా మౌలానా అబ్దుల్ కలామ్ ఆజాద్ సుజల స్రవంతి పథకం పూర్తి కావలసి ఉండేది, తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత దాన్ని గడువు కంటే ముందుగానే పూర్తి చేసినట్లుగా తెలిసిందన్నారు. నిజానికి ఈసీఐముకి సంబంధించి రెండు, మూడు సందర్భాలలో గడువు పెట్టుకున్నప్పటికీ గత ప్రభుత్వాలు రకరకాల కారణాలతో సకాలంలో పూర్తి చేయలేదు. మన తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు దీన్ని చాలా సీరియస్ గా తీసుకొని ప్రతి వారంలో రెండుసార్లు సమీక్షించారు. హైదరాబాదు మహానగరానికి మంచినీళ్లను సరఫరా చేసే ఉస్మాన్ సాగర్, హిమాయత్ సాగర్, మంజీర, సింగూరు జలాశయాలు పూర్తిగా ఎండిపోయాయి, ఒక చుక్క నీరు కూడా ఈ నాలుగు జలాశయాలలో లేదు. ఈ పరిస్థితిని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వసుందే ఊహించి సకాలంలో గోదావరి జలాలు తీసుకురాకపోతే తాగునీటికి హైదరాబాదు నగరంలో గడ్డుపరిస్థితి ఉంటుందని చెప్పి అధికారులను ఆదేశించి శరవేగంగా ఈ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయించారు. గడువు నవంబర్ - డిసెంబర్, 2015 మధ్యలో ఉండేది. కానీ ముఖ్యమంత్రిగారి చొరవ వల్ల 2015, నవంబర్ చివరికల్లా పూర్తి అయింది. పోయిన సంవత్సరం హైదరాబాదు నగరంలో ఏవిధంగానైతే మంచినీటి సరఫరా చేశామో ఇంత కరవు పరిస్థితుల్లో కూడా అదే పరిస్థితిని మెయింటెయిన్ చేసే అవకాశం మనకి వచ్చింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి చొరవ వల్ల ఏరకంగానైతే విద్యుత్ విషయంలో స్వయం సంపూర్ణ సాధించడమే కాకుండా మిగులు విద్యుత్ కలిగిన రాష్ట్రంగా ఎదిగామో అదేవిధంగా తాగునీటిసంబంధించి ఒక్కో మిషన్ భగీరథ ద్వారా మరొక వైపు అబుల్ కలామ్ ఆజాద్

సుజల స్రవంతి పథకం ద్వారా హైదరాబాదు నగరంలో కూడా మిగులు నీళ్లు ఉండే విధంగా, అడిగిన దాని కన్నా ఎక్కువ ఇచ్చే విధంగా హైదరాబాదు నగరాన్ని తీర్చిదిద్దాలనే సంకల్పం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి ఉందని, ఆ దిశగా ముందుకు పోతున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

శివారు మున్సిపాలిటీలకు సంబంధించి అవుటర్ రింగు రోడ్డు లోపల 190 గ్రామాలున్నాయి. ఆ గ్రామాలను గతంలో రూరల్ వాటర్ సప్లై డిపార్టుమెంటు మెయిన్ లైన్ చేసింది. కానీ హైదరాబాదు నగరం విస్తరిస్తున్న క్రమంలో ఆ 190 గ్రామాలకు కూడా హైదరాబాదు మెట్రో వాటర్ సప్లై ద్వారా తాగునీటిని అందించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసింది. ఆ దిశగా ముందుకు పోతున్నాం. తొందర్లో ఆ గ్రామాలన్నింటికీ కూడా హైదరాబాదు మెట్రో వాటర్ సప్లై ద్వారా తాగునీటిని అందిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. కొత్తగా గ్రేటర్ హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ లో విలీనమైన 12 మున్సిపాలిటీలు ... కుత్బుల్లాపూర్ కావచ్చు, అల్వాల్ కావచ్చు, రాజేంద్రనగర్ కావచ్చు, వీటన్నింటికీ సంబంధించి మొన్ననే రూ.1900 కోట్ల హడ్కో నిధులతో పనులు ప్రారంభించాం. హైదరాబాదులో ఏ విధంగానైతే రోజుకి 150 యల్.పి.సి.డి.ల చొప్పున తాగునీరు ఇస్తున్నామో, అదే పద్ధతిలో శివారు మున్సిపాలిటీలలో ఉన్న దాదాపు 30 లక్షల మందికి కూడా తాగునీరు ఇవ్వాలనే లక్ష్యాన్ని పెట్టుకున్నాం.

గౌరవ సభ్యులు పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ - నిన్న నల్గొండలో ఒక స్టేటుమెంటు చూశాం, ఇక భవిష్యత్తులో కృష్ణా నుంచి హైదరాబాదుకి నీళ్లు ఇవ్వడానికి మేము అంగీకరించమని అన్నారని చెప్పారు. వాస్తవ పరిస్థితులను గమనిస్తే నగరానికి 150 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న గోదావరి నది నుంచి నీళ్లు తెచ్చుకుంటున్నాం, వంద కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న కృష్ణా నది నుంచి నీళ్లు తెచ్చుకుంటున్నాం. ఇలాంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినపుడు భవిష్యత్తులో అటువంటి డిమాండ్లు రావచ్చు. అందుకే గతంలో ఏనాడు ఏ ప్రభుత్వం ఆలోచించని విధంగా మన ప్రభుత్వం ఆలోచించి, హైదరాబాదు మహా నగర తాగునీటి అవసరాల కోసం, భవిష్యత్తు విస్తరణని దృష్టిలో పెట్టుకొని 40 టి.యం.సి.ల సామర్థ్యంతో రెండు మంచినీటి

రిజర్వాయర్లను నిర్మించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాం. గోదావరి జలాలకు సంబంధించి రంగారెడ్డి జిల్లాలో కేశవాపురంలో ఒకటి (20 టి.యం.సి.లు), మరొకటి కృష్ణా జలాలకి సంబంధించి నల్గొండ జిల్లాలో మల్కాపూర్ లో (20 టి.యం.సి.లు) నిర్మిస్తున్నాం. హైదరాబాదులో కోటి జనాభా ఉంది. భవిష్యత్తులో దీనికి పదింతలు జనాభా పెరిగినా తాగునీటికి ఇబ్బంది లేకుండా ఈ రెండు రిజర్వాయర్లను నిర్మించే కార్యక్రమం చేస్తున్నాం. రూ.1900 కోట్లతో శివారు మున్సిపాలిటీలకు కూడా నీళ్లు ఇవ్వబోతున్నాం. అందులో భాగంగా సభ్యులు రాజేశ్వరరెడ్డిగారు చెప్పిన చాలా ప్రాంతాలు కూడా కవర్ అవుతాయి. హెచ్.యం.డి.ఏ. పరిధి అవుటర్ రింగు రోడ్డు లోపల కూడా ఉంది. ఏడువేల స్క్వేర్ కిలోమీటర్ల పరిధిలో హెచ్.యం.డి.ఏ. ఉంది. అవుటర్ రింగు రోడ్డు బయట ఉన్న హెచ్.యం.డి.ఏ. ప్రాంతంలో మనం మిషన్ భగీరథ ద్వారా మంచినీళ్లు అందిస్తున్నాం. అవుటర్ రింగు రోడ్డు లోపల ఉన్న హెచ్.యం.డి.ఏ. పరిధిలో ఉన్న ప్రాంతంలో మాత్రం హైదరాబాదు మెట్రో వాటర్ సప్లై ద్వారా మంచినీళ్లు అందించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నామని మీద్యారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

వితంతువులకు పింఛన్లు

ప్రశ్న నెం. 1049 (78) శ్రీమతి ఆకుల లలిత ఎం. ఎల్.సి., గౌరవనీయులైన పంచాయతీ రాజ్ శాఖామంత్రి గారు దయచేసి ఈక్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలోని వితంతువులకు ప్రభుత్వం పింఛన్లు సమకూరుస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) మరణ ధృవపత్రం లేనందున అనేకమంది పేద వితంతువులకు పింఛన్లను నిరాకరించిన విషయం వాస్తవమేనా?

ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్యలేమిటి? పంచాయతీరాజ్, సమాచార సాంకేతిక మరియు మున్సిపల్ పరిపాలన శాఖా మంత్రి (శ్రీ కె. తారక రామారావు) అ) అవునండీ.

ఆ) లేదండీ. వితంతువు తన జీవిత భాగస్వామి మరణ ధృవపత్రాన్ని సమర్పించలేకపోయినప్పటికీ కూడా మూడు నెలల నిర్దిష్ట కాలపరిమితి లోపల ఆమె మరణ

ధృవప్రతాన్ని సమర్పిస్తుందనే షరతుకి లోబడి ఆమె పింఛను పొందడానికి అర్హత కలిగి ఉంటుంది.

ఇ) మరణ ధృవప్రతాన్ని పొందడానికి ఆన్లైన్ విధానంలో ఆప్లోడ్ చేయడానికి సంబంధిత తనిఖీ అధికారులందరికీ ఆదేశాలు ఇవ్వవలసిందిగా జిల్లా కలెక్టర్లను కోరడమైంది. ఈ మరణ ధృవీకరణ పత్రం లేదని ఎవ్వరినీ ఇబ్బంది పెట్టవద్దని ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా ఇప్పటికే ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ఎక్కడైనా అటువంటి పరిస్థితులుంటే ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఆకుల లలిత (శాసనసభ నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం వెయ్యి రూపాయల పింఛన్‌ను అతి కొద్ది మందికి మాత్రమే ఇస్తోంది. రకరకాల నిబంధనలు పెట్టి పెన్షన్లు ఇవ్వకుండా చాలా మంది నిరుపేదలైన వృద్ధులను, వితంతువులను ఇబ్బందులపాలు చేస్తున్నారు. కావున ఈ నిబంధనలను సడలించి అర్హులైన ప్రతి నిరుపేదకి ఈ పెన్షన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. బీడీ కార్మికులు చాలా మంది ఉన్నారు, వారికి పెన్షన్లు రావడం లేదు. ఇంటి యజమానికి వస్తోందని చెప్పి మిగతా వాళ్ళకి కట్ చేస్తున్నారు. వాళ్ళకి కూడా వర్తింపజేయాలని కోరుతున్నాను. జోగిన్ స్త్రీలకు భర్తలుండరు కాబట్టి వితంతు పెన్షన్ కోసం మరణ ధృవీకరణ పత్రం సమర్పించాల్సిన అవసరం లేదు కానీ అడుగుతున్నారు. గ్రామాలలో భర్తలు వదిలేసిన మహిళలు, విడాకులు తీసుకున్న మహిళలు చాలా మంది ఉన్నారు, వాళ్ళను కూడా మరణ ధృవీకరణ పత్రాలు ఖచ్చితంగా సమర్పించాలని అధికారులు అడుగుతున్నారు. అటువంటి వాళ్ళ సమర్పించలేరు కాబట్టి నిబంధనలను సడలించి, వాళ్ళకి కూడా ఈ పెన్షన్‌ని వర్తింపజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్ (స్థానిక సంస్థలు - ఆదిలాబాద్): గత ప్రభుత్వాలతో పోలిస్తే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత పెన్షన్ ఎమౌంటుని ఐదు రెట్లు పెంచి ఇస్తోంది. లబ్ధిదారుల సంఖ్యను కూడా అదనంగా రెండు లక్షలు పెంచడం జరిగింది. దాని వల్ల ఈ ప్రభుత్వానికి మంచిపేరు వస్తున్న మాట వాస్తవమే. గ్రామాలలో విడాకులు తీసుకున్న మహిళలకు కూడా ఈ పెన్షన్‌ని వర్తింపజేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం దగ్గర ఉందా? విడాకులు తీసుకున్న మహిళలు,

భర్తలు వదిలేసిన మహిళలు గ్రామాలలో చాలా దీన పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. ఇటువంటి వాళ్ళ ఒక గ్రామంలో ఐదారు మంది కంటే ఎక్కువ ఉండరు, వీళ్ళకి పెన్షన్ ఇవ్వడం మూలంగా ప్రభుత్వానికి ఆర్థికంగా పెద్ద భారం ఏమీ ఉండదు. కాబట్టి వాళ్ళకి కూడా ఈ పెన్షన్‌ని వర్తింపజేస్తే చాలా బాగుంటుందని గౌరవ మంత్రివర్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు: అధ్యక్షా, మా సోదరీమణి లలితగారు తన మనస్సాక్షిగా చెప్పి ఉంటే బాగుండేది. వాళ్ళ పార్టీ వాళ్ళ రాసిన సమాచారం చదివినట్లున్నారు. వారిని ఏమీ అనడం లేదు, రాసి ఇచ్చింది చదివారు. వారు మనస్సాక్షిగా చెప్పలేదు. గతంలో వాళ్ళ ప్రభుత్వాలున్నప్పుడు తెలంగాణాలోని పది జిల్లాలలో వాళ్ళ ఇచ్చిన పెన్షన్లు కేవలం 29.10 లక్షలు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత 38 లక్షల మందికి పెన్షన్లు ఇచ్చింది, అంటే 9 లక్షల మందికి అదనంగా పెన్షన్లు ఇచ్చామనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యురాలికి తెలియజేస్తున్నాను. ఆనాడు పెన్షన్ల క్రింద నెలకి రూ.200లు, రూ.500 మాత్రమే ఇచ్చేవాళ్ళు. ఆనాటి ప్రభుత్వం సంవత్సరానికి ఖర్చు పెట్టింది రూ.800 కోట్లు. కానీ మన తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత రూ.4700 కోట్లు ఖర్చు పెడుతోంది.

వితంతువుల పెన్షన్లు గురించి గౌరవ సభ్యురాలు స్పెసిఫిక్ అడిగారు. గత ప్రభుత్వ హయాంలో మన తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఇచ్చిన విడో పెన్షన్లు 926879. మన తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ఇచ్చిన విడో పెన్షన్లు 1300374, అంటే 373495 మందికి ఎక్కువగా ఇచ్చాం. 40 శాతం పెరుగుదల ఉంది. నాటి ప్రభుత్వం రూ.222 కోట్లు ఖర్చు పెడితే, ఈ ప్రభుత్వం సంవత్సరానికి రూ.1560 కోట్లు వితంతు పెన్షన్ల కోసం ఖర్చు పెడుతోంది, దాదాపు 601 శాతం పెరుగుదల ఉందని గౌరవ సభ్యురాలికి తెలియజేస్తున్నాను. ఎప్పుడూ కూడా ఎవ్వరినీ ఇబ్బంది పెట్టే ప్రయత్నం చేయడం లేదు. సర్టిఫికేట్స్ విషయంలో చాలా స్పష్టంగా చెప్పాం. పంచాయతీ సెక్రటరీ గానీ, సర్పంచు గానీ, గ్రామంలో ఉండే విఆర్ ఓ గానీ నిర్ధారిస్తే వెంటనే వారికి పెన్షన్ ఇవ్వండి, మూడు నెలల లోపు పెన్షన్ ఇవ్వమని స్పష్టంగా ఆదేశాలు ఇచ్చాం.

బీడీ కార్మికుల గురించి ప్రస్తావించారు. ఉత్తర తెలంగాణలోని నిజామాబాదు, కరీంనగర్ లాంటి మూడు, నాలుగు జిల్లాల్లో బీడీ కార్మికులుగా అక్కాచెల్లెల్లు ఎక్కువగా ఉంటారు. తాము కొవ్వొత్తిలా కరిగిపోతూ తమ కుటుంబానికి సేవ చేసే ప్రయత్నం చేస్తే, గత ప్రభుత్వాలకి ఎన్నిసార్లు దండాలు పెట్టినా, ధర్నాలు చేసినా ఏప్రభుత్వం వాళ్లని కనికరించలేదు. కానీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్. గారి నాయకత్వంలో తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత, భారతదేశంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా బీడీ కార్మికులుగా ఉన్న అక్కాచెల్లెల్ల కోసం నాలుగు లక్షల మందికి ప్రతి నెలా రూ.1000లు భృతి ఇస్తున్న ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వమని మనవి చేస్తున్నాను.

జోగినీస్త్రీల గురించి, విడాకులు తీసుకున్న మహిళల గురించి చెప్పారు. వాళ్ల విషయంలో కూడా ప్రభుత్వానికి సానుభూతి ఉంది. గత ప్రభుత్వంలో విడో పెన్షన్స్ రూపంలో కొంతమందికి ఇచ్చారు. కానీ మేము అలా కాకుండా ప్రత్యేకంగా ఒక టేబులింగ్ క్రియేట్ చేసి, వాళ్లకి కూడా భవిష్యత్తులో ఇచ్చే విషయాన్ని సానుభూతితో పరిశీలిస్తామని గౌరవ సభ్యురాలికి తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ ఛైర్మన్: సభ్యుల కోరిక మేరకు ప్రశ్న నెం. 1310ని వాయిదా వేయడమైంది.

ఆరోగ్య కార్డుల జారీ

ప్రశ్న నెం.1055 (80) సర్వశ్రీ పాంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి, ఎం.ఎస్. ప్రభాకర్ రావు, పూల రవీందర్, ఎం.ఎల్.సి.లు, గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో ఉద్యోగులకు, పాత్రికేయులకు ఆరోగ్య కార్డులను సమకూరుస్తామని

వాగ్దానం చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) ప్రభుత్వం కార్పొరేటు, ప్రైవేటు ఆసుపత్రులతో ఒప్పందం కుదుర్చుకోవడంలో విఫలమైనందున ఆరోగ్య కార్డులను జారీ చేయడంలో జాప్యం జరుగుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

J. 88-3

వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి (డా.సి.లక్ష్మారెడ్డి) అ) అవునండీ.

ఆ) లేదండీ.

ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీమతి ఆకుల లలిత: అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జర్నలిస్టు సోదర సోదరీ, మణులకు హెల్త్ కార్డులు ఇవ్వడమన్నది ఒక ప్రహసనంగా మారింది. గత మూడు నెలల క్రితం ప్రారంభించిన నాటి నుంచి నేటి వరకు అది నమోదు ప్రక్రియలోనే ఉంది. ఈ హెల్త్ కార్డుల జారీకి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఎటువంటి మార్గదర్శకాలను పొందుపరచలేదు. నిజామాబాదు జిల్లాలో వెయ్యి మందికి పైగా అక్రిడిటేషన్ జర్నలిస్టులుంటే మూడు నెలల నుంచి కేవలం వంద లోపు జర్నలిస్టుల నమోదు మాత్రమే జరిగింది. దీనికి వెబ్ సైట్ సర్వర్ డౌన్ మరియు పబ్లిక్ రిలేషన్స్ అధికారుల నిర్లక్ష్యమే ముఖ్య కారణం. రాష్ట్రంలో మొత్తం 20 వేలకి పైగా దరఖాస్తులు వస్తే ఇప్పటికే కేవలం 20 శాతం కూడా నమోదు పూర్తి కాలేదు. జిల్లాలో పని చేస్తున్న వారికి ఒక్క హెల్త్ కార్డు కూడా ఇవ్వలేదు. హెల్త్ కార్డులు లేక రాష్ట్రంలో చాలామంది వైద్య సహాయం అందక చనిపోయారు. నిజామాబాదు జిల్లాలో ఇప్పటి వరకు పది మంది జర్నలిస్టులు చనిపోయారు. ఈ హెల్త్ కార్డుల కోసం ప్రతి ఒక్క జర్నలిస్టు వెయ్యి కళ్లతో ఎదురు చూస్తున్నారు. ప్రతి జర్నలిస్టుకి హెల్త్ కార్డు ఇస్తామని ప్రభుత్వం అట్టహాసంగా ప్రారంభించి ఇంత వరకు ఇవ్వకుండా కాలయాపన చేస్తూనే ఉంది. ప్రతి ఏటా జర్నలిస్టు సోదర, సోదరీ మణులకు ఇచ్చే అక్రిడిటేషన్లు ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన నాటి నుంచి ఇవ్వడం లేదు. గత ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పేరుతో ఉన్న అక్రిడిటేషన్ కార్డులనే జర్నలిస్టులు కొనసాగించడం దౌర్భాగ్యమని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

డా.సి.లక్ష్మారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ ఉద్యోగుల హెల్త్ కార్డుల గురించి గానీ, జర్నలిస్టుల హెల్త్ కార్డుల గురించి కానీ కొన్ని విషయాలు గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఉద్యోగులకు సంబంధించి - ఉద్యోగుల ఆధార్ కార్డు నెంబర్ ని పరిశీలించి ఆన్ లైన్ లో హెల్త్ కార్డుని డౌన్ లోడ్ చేయడం జరుగుతుంది. ఇప్పటి వరకు ఉద్యోగులకు సంబంధించి 11,43,160 హెల్త్ కార్డులు జారీ

చేయడం జరిగింది. జర్నలిస్టులకు సంబంధించి - కేవలం 250 కార్డులను మాత్రమే ఐ అండ్ పిఆర్ వాళ్లు ఆమోదించడం జరిగింది. మిగతావి ఐ అండ్ పిఆర్ వాళ్లు దగ్గరే పెండింగులో ఉన్నాయి. అందులో భాగంగా ఇప్పటికే ఆరుమంది జర్నలిస్టులు ట్రీట్మెంట్ తీసుకోవడం జరిగింది.

10.40 ఉ. ఎంప్లాయిస్ హెల్త్ కార్డుల విషయంలో కేవలం 12 ఆసుపత్రులు మాత్రమే ఈయొక్క Employees Health Scheme(EHS)ని ఉపయోగించుకోవడం లేదు. కానీ, ఆ పన్నెండు ఆసుపత్రుల్లో చికిత్స పొందుతున్న వారికి మాత్రం రీయింబర్స్మెంట్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. మిగతా 268 ఆసుపత్రుల్లో ఈ Employees Health Scheme(EHS) పర్ఫెక్ట్ గా నడుస్తుంది. హెల్త్ స్కీం ద్వారా ఇప్పటివరకు 1,04,722 మందికి ఓ.పి. పేషెంట్లను చూడడం జరిగింది. 67,696 inpatientsని చూడడం జరిగింది. అదేవిధంగా 98,791 సర్జరీలు చేయడం జరిగింది. వీటికి దాదాపుగా రూ.131కోట్ల నిధులను విడుదల చేయడం జరిగింది.

అలాగే రీయింబర్స్మెంట్ కి రూ.208కోట్లు విడుదల చేయడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న 268 ఆసుపత్రుల్లో కొన్ని NABH ఆసుపత్రులున్నాయి. హెల్త్ కార్డులు అప్లై కానటువంటి 12 ఆసుపత్రుల వల్ల మిగతా ఆసుపత్రుల్లో కూడా హెల్త్ కార్డులు పని చేయడం లేదనే అపోహలున్నాయి. NABH ఆసుపత్రుల్లో భాగంగా ఉదాహరణకు కొన్ని కామినేని, ప్రైమ్, సన్ షైన్, సెంచరీ, ఒమేగా లాంటి ఆసుపత్రులన్ని కూడా ఉన్నాయి. ఏదైతే 12 ఆసుపత్రులు ట్రీట్మెంట్ ఇవ్వడం లేదని అంటున్నారో, దానికి ఈక్వల్ గా ఉన్నటువంటి ఆసుపత్రుల్లో ఇప్పటికే ట్రీట్మెంట్ జరుగుతోంది. కాబట్టి దీనిలో అనుమానం అవసరం ఏమీ లేదు. కేవలం ముందు చెప్పినటువంటి 12 కార్పోరేట్ ఆసుపత్రుల వారు కొంత ఎక్కువగా expect చేస్తున్నారు. దానిమీద కూడా చర్చలు జరుగుతున్నాయి. దానిని త్వరలోనే పరిష్కరిస్తామని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ ఫారూక్ హుస్సేన్ (నామినేటెడ్) : అధ్యక్షా, ఆరోగ్యశ్రీ సౌకర్యం కల్పిస్తున్నటువంటి మరియు

సి.ఎం. రిలీఫ్ ఫండ్ అందిస్తున్నటువంటి ఆసుపత్రుల్లో జర్నలిస్టులకు కూడా వైద్య సదుపాయం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. అక్రిడిటేషన్ కార్డు ఉన్న తరువాత కూడా వారు హెల్త్ కార్డులు పొందేందుకు కలెక్టర్ కార్యాలయాలకు చెప్పులు అరిగేట్లు తిరుగుతున్నారు. కాని వారు హెల్త్ కార్డులు పొందలేక పోతున్నారు. ఎండనకా, వాననకా, సునామి, తుఫాను వచ్చినా జర్నలిస్టులు పని చేస్తారు. ప్రభుత్వం మంచి పని, చెడు పని చేసినా, ప్రతిష్టలు ఎటువంటి పని చేస్తున్నాయనేది ఇటువంటి పనులన్నింటి గురించి జర్నలిస్టులు ప్రజలకు వార్తలు అందజేస్తారు. కాబట్టి జర్నలిస్టులకు హెల్త్ కార్డులు తొందరగా అందజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గతంలో ప్రభుత్వం మెడికల్ రీయింబర్స్మెంట్ ఇవ్వడం వల్ల ఇది cumbersome programme ఉంది. ఎందుకొరకంటే, అపాయింట్ అథారిటీ నుండి హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్ట్మెంట్, హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్ట్మెంట్ నుండి మెడికల్ డైరెక్టరేట్, మెడికల్ డైరెక్టరేట్ నుండి మళ్ళీ హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్ట్మెంట్, హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్ట్మెంట్ నుండి అపాయింట్ అథారిటీ పోవాలి. ఇదంతా ప్రాసెస్ జరగాలంటే ఆరు, ఏడు మాసాలు అవుతుంది. దీనిలో అవినీతి జరుగుతుంది. దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా హెల్త్ కార్డులు ఇవ్వాలని ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, కార్మిక సంఘాలమంతా కలసి ప్రభుత్వాన్ని కోరాము. దానికి అనుగుణంగానే హెల్త్ కార్డు వద్దతి వచ్చింది. దాంతో అందరికీ హెల్త్ కార్డులు వచ్చాయి. ఇప్పుడు గౌరవ మంత్రి వర్యులు చెప్పినట్లుగా కేవలం 12 ఆసుపత్రులు తప్ప, మిగతా ఆసుపత్రులన్నింటిలో కూడా హెల్త్ కార్డులు ఉపయోగపడుతున్నాయని అంటున్నారు.

సార్ మా ఉపాధ్యాయ, ఉద్యోగ సంఘాలతోటి ఒక సమావేశం పెట్టండి, మేము ఆసుపత్రులకు వెళ్లాలంటే ఏ, ఏ ఆసుపత్రుల్లో cashless treatment జరుగుతుంది. అనేటువంటి అవగాహన ఉండాలి. అటువంటి అవగాహన లేకపోవడం వల్ల గౌరవ మంత్రి వర్యులకి ఎన్నో వ్యాయాలు చెప్పాను. హెల్త్ కార్డులు పింఛనుదారులకి కూడా ఉన్నాయి. పింఛనుదారులు దాదాపుగా 70, 80 వయసుగల

వారుంటారు. ఆయనకు దగ్గరగా అందుబాటులో ఉన్నటువంటి ఆసుపత్రులకి వెళ్లేసరికి మాదగ్గర మీ హెల్త్ కార్డు నడువదయ్యా అంటారు. అప్పుడు వారు ఎంత బాధపడాల్సి వస్తుంది? అందుకని ఈ హెల్త్ కార్డులు ఏ, ఏ ఆసుపత్రుల్లో ఉపయోగపడతాయనేది అందరికీ అవేర్నెస్ కలుగజేయాలి. చదువుకున్న వారికే ఇన్ని ఇబ్బందులు జరుగుతుంటే, moreover, వయసు మీరిన తరువాత ఎక్కువగా గుండె ఆపరేషన్ చేయాలని అంటారు. కువర్ కాదని అంటారు. టైపాస్ సర్జరీ కావాలని అంటారు, అదీ కువర్ కాదని అంటారు. ఏది కవరు అవుతది, ఏది కువర్ కాదు? కువర్ అయ్యేటువంటి ఆసుపత్రులు ఏమిటి? అనేటువంటి వివరాలు మాకు అందజేస్తే మేమే మా సభ్యులందరికీ తెలియజేసే అవకాశం ఉంటుంది.

కాబట్టి, మంత్రి గారితో తెలియజేసేది ఏమంటే, ఇటు ఉద్యోగులు గానీ, అటు పింఛనుదారులు గానీ ఈ హెల్త్ కార్డు స్కీం నామ మాత్రంగానే ఉన్నదని అనుకుంటున్నారు. ఇది ఏ మాత్రం ఉపయోగపడడం లేదనే భావన ఉద్యోగస్తుల్లో, ఉపాధ్యాయుల్లో, కార్మికుల్లో ఉన్నది. దాంతో ఏ ఉద్యోగస్తుడు కూడా తృప్తికరంగా లేకపోయే.

అందుకని తక్షణమే గౌరవ మంత్రివర్యులు ఉపాధ్యాయ, ఉద్యోగ మరియు కార్మికసంఘాలతో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ఈ, ఈ ఆసుపత్రుల్లో ఈ, ఈ చికిత్స జరుగుతుంది, ఈ వైద్య సదుపాయం దొరుకుతుంది అనేటువంటి సనివరమైనటువంటి సమాచారం అందిస్తే, దానికి మాకు తృప్తి కలిగేటువంటి అవకాశం ఉంటుంది.

కాబట్టి గౌరవ మంత్రి గారు ఎప్పటిలోగా ఉపాధ్యాయ, ఉద్యోగ మరియు కార్మికసంఘాలతో సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తారు? ఎప్పటిలోగా మాకు ఆ సమాచారం అంతా అందజేస్తారు? అలాగే ఆరోగ్యశ్రీకి ఏ, ఏ మొడాలిటీస్ ఉన్నాయో, వాటిని మాత్రమే మాకు అన్వయిస్తున్నట్లు ఉంది. ప్రభుత్వపరంగా ఇన్ని కార్యక్రమాలు చేస్తూ ఉంటే, అసలు తృప్తి లేదంటే ఏమన్నట్లు? కాబట్టి తక్షణమే గౌరవ మంత్రి వర్యులు మాతో సమావేశం ఏర్పాటు చేసే తేదీని నిర్ణయించాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యన్. రామచంద్రరావు : ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు హెల్త్ కార్డులు అందజేసే విషయంలో ప్రభుత్వం క్లారిటీ ఇవ్వాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కాటేపల్లి జనార్ధన్ రెడ్డి (ఉపాధ్యాయ నియోజక వర్గం - మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి, హైదరాబాద్) : అధ్యక్షా, ఉద్యోగులకు, జర్నలిస్టులకు క్యాష్ లెస్ కార్డులు ఇచ్చినందుకు సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాను. హెల్త్ కార్డుల విషయంలో కాంట్రీబ్యూషన్ ఇవ్వడానికి ఉపాధ్యాయులు, ఉద్యోగస్తులు, కార్మికులు సిద్ధంగా ఉన్నారు. హెల్త్ కార్డుల మీద ట్రీట్ మెంట్ ఇవ్వడానికి ఒప్పుకోనటువంటి 12 ఆసుపత్రుల్లో కూడా ట్రీట్ మెంట్ ఇచ్చేవిధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆరోగ్యశ్రీ కార్డుల మీద వైద్య సదుపాయం పొందుతున్నటువంటి వారు ఏదైనా గుండె జబ్బుల(Heart Attack) వంటి చికిత్సల కొరకు అత్యవసర పరిస్థితుల్లో ఆసుపత్రులకు వెళితే ఆరోగ్యశ్రీ అప్రూవల్ వచ్చిన తరువాతనే చికిత్స మొదలుపెడతామని ఆసుపత్రి వర్గాలు చెబుతున్నారని తెలిసింది. కానీ అలా కాకుండా ఇటువంటి అత్యవసర చికిత్సల రోగాలకి immediateగా ట్రీట్ మెంట్ మొదలుపెట్టి post approval తీసుకునేవిధంగా మార్పు తీసుకువచ్చినట్లయితే ఉద్యోగులకు, ఉపాధ్యాయులకి ఇబ్బంది జరగదనే విషయాన్ని మీద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులకి తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే ఉద్యోగులకు, ఉపాధ్యాయులకి క్యాష్ లెస్ ట్రీట్ మెంట్ జరుగుతుందనే నమ్మకాన్ని ఏవిధంగా చేపడుతున్నారనేది కూడా తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

డా. సి.లక్ష్మారెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగిన దాంట్లో కొంత వాస్తవం ఉన్నప్పటికీ, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా అది అవగాహన లోపం మాత్రమే. హెల్త్ కార్డులు అమలు కానటువంటి ఎన్.ఎ.బి.హెచ్. ఆసుపత్రులు 12. ఇతర 8 ఎన్.ఎ.బి.హెచ్. ఆసుపత్రులైన పుష్పగిరి, కామినేని, సన్ షైన్, సంతోషని సాయి, నారాయణ హృదయాలయ, ఒమేగా తదితర ఆసుపత్రుల్లో ఈ హెల్త్ కార్డుల అమలు జరుగుతోంది. 15 రోజుల్లోనే ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, కార్మిక సంఘాలతో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ఈ ఆసుపత్రుల

వివరాలను ఎస్.ఎం.ఎస్. ద్వారా, వెబ్‌సైట్ ద్వారా గానీ సవివరంగా సమాచారం అందజేయడం జరుగుతుంది.

జర్నలిస్టుల హెల్త్ కార్డుల విషయానికి వస్తే, I&PR వాళ్లు ఆమోదించినటువంటి కేవలం 205 మంది జర్నలిస్టులకు మాత్రమే హెల్త్ కార్డులు అందజేయడం జరిగింది. మిగతా వారికి సంబంధించి I&PR శాఖ దగ్గరనే పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. అందులో భాగంగా ఇప్పటికే ఆరుమంది జర్నలిస్టులు ట్రీట్‌మెంట్ తీసుకోవడం జరిగింది. హెల్త్ కార్డుల ద్వారా ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయులకు ఏవిధమైన ట్రీట్‌మెంట్ అందజేస్తున్నామో, జర్నలిస్టులకి కూడా అదే ట్రీట్‌మెంట్ అందజేస్తామని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకి తెలియజేస్తున్నాను.

నూతన విద్యుత్ ప్రాజెక్టుల స్థాపన

ప్రశ్న నెం. 1276(81) సర్వశ్రీ టి.భానుప్రసాద్ రావు, బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు, డి. రాజేశ్వర్ రావు, ఎం. ఎల్. సి.లు: గౌరవనీయులైన ఇంధన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) విద్యుత్తు రంగంలో స్వయం సవృద్ధిని సాధించడానికి ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన ప్రణాళికల వివరాలు ఏమిటి ;

ఆ) తెలంగాణ ఏర్పడిన తరువాత చేపట్టిన విద్యుత్తు ప్రాజెక్టుల వివరాలు, వాటి సామర్థ్యం, అంచనా వ్యయం ఎంత ;

ఇ) ఎప్పటిలోగా ఈ ప్రాజెక్టుల నుండి విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేసి, లభ్యంగా ఉంచడమవుతుంది?

గౌరవనీయులైన ఇంధన శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. జగదీశ్ రెడ్డి) : అ) రాష్ట్రంలో విద్యుత్తు అవసరాన్ని తీర్చడానికి ప్రభుత్వం టి.ఎస్.జెన్ కోచే రాబోయే మూడు సంవత్సరాలలో 5880 ఎం.డబ్ల్యు. థర్మల్ - 360 ఎం.డబ్ల్యు. హైడల్ గల అదనపు సామర్థ్యాన్ని చేపట్టింది. అంతేకాకుండా, అదనపు సామర్థ్యపు ప్రాసెస్‌లో దాదాపు 2500 ఎం.డబ్ల్యు.ల సోలార్ విద్యుత్తు ఉంటుంది.

ఆ) తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత టి.ఎస్.జెన్ కో చేపట్టిన క్రొత్త ప్రాజెక్టు వివరాలు, వాటి ఉత్పత్తి సామర్థ్యం, అంచనా వ్యయం ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

నిర్మాణంలో ఉన్న ప్రాజెక్టులు

వరుస సంఖ్య	ప్రాజెక్టు పేరు	సామర్థ్యం (ఎం.డబ్ల్యు.)	అంచనా వ్యయం (రూ.కోట్లలో)
1.	భద్రాద్రి థర్మల్		
	విద్యుత్తు కేంద్రం		
	(4x270 ఎం.డబ్ల్యు.)	1080	7290.60
2.	కొత్తగూడెం థర్మల్		
	విద్యుత్తు కేంద్రం దశ-		
	VII (1x800 ఎం.డబ్ల్యు.)	800	5548.44
3.	యాదాద్రి థర్మల్		
	విద్యుత్తు కేంద్రం		
	(5x800 ఎం.డబ్ల్యు.)	4000	25099.42
	మొత్తం	5880	37,928.46

ఇ) తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత టి.ఎస్.జెన్ కో చేపట్టిన ప్రాజెక్టులను, చేపట్టడమయింది. వాటిని ప్రారంభించడానికి ఉద్దేశించిన పెడ్యూలును ఈ దిగువ సూచించడమయింది.

నిర్మాణంలో ఉన్న ప్రాజెక్టులు

వరుస సంఖ్య	ప్రాజెక్టు పేరు	వాణిజ్య నిర్వహణ తేదీ
1.	భద్రాద్రి థర్మల్	
	విద్యుత్తు కేంద్రం	
	(4x270 ఎం.డబ్ల్యు.)	2016-17
2.	కొత్తగూడెం థర్మల్	
	విద్యుత్తు కేంద్రం దశ-	
	VII (1x800 ఎం.డబ్ల్యు.)	2017-18
3.	యాదాద్రి థర్మల్	
	విద్యుత్తు కేంద్రం	
	(5x800 ఎం.డబ్ల్యు.)	2018-19

శ్రీ టి.భానుప్రసాద్ రావు (స్థానిక సంస్థలు - కరీంనగర్) : అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత

విద్యుత్ రంగంలో ఈ ప్రభుత్వం చేపడుతున్న చర్యల్ని ప్రజలందరూ ప్రశంసిస్తున్నారు. 5880 మెగావాట్లు ధర్మల్ ద్వారా, 360 మెగావాట్లు హైడల్ ద్వారా మరియు 2500 మెగావాట్ల సోలార్ విద్యుత్తును చేపడుతున్నట్లుగా గౌరవ మంత్రివర్యులు తెలియజేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈ రాష్ట్రంలో విండ్ ఎనర్జీకి చాలా అవకాశాలు ఉన్నట్లుగా తెలుస్తుంది. అటువంటి దానిమీద ఏమైనా చర్యలు చేపడుతున్నారా అనేది తెలియజేయాలి. A.P. Re-organisation Act-2014 ప్రకారంగా కరీంనగర్ జిల్లాలోని రామగుండం వద్ద 4000 మెగావాట్ల విద్యుత్ ప్లాంటును ఏర్పాటు చేస్తామన్న కేంద్ర ప్రభుత్వ హామీ ఎక్కడివరకు వచ్చిందనే విషయాన్ని తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

2016-17, 2017-18, 2018-19లలో పూర్తవుతాయని అంటున్నటువంటి భద్రాద్రి, కొత్తగూడెం, యాదాద్రి విద్యుత్ ధర్మల్ కేంద్రాలు ఏ స్టేజీలో నిర్మాణంలో ఉన్నాయనే విషయాన్ని తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన విద్యుత్ను సరిదిద్దుకోవడంలో ఘన విజయం సాధించామని చెప్పకోవచ్చు. ప్రధానంగా గౌరవ మంత్రివర్యులు తెలియజేసిన సమాధానం చాలా సంతృప్తి కరంగా ఉంది. ఈ వివరాలు ఇప్పటికే టి.ఎస్. జెన్కో ద్వారానే ఇవ్వడం జరిగింది. అలాగే టి.ఎస్. జెన్కో ద్వారానే కాకుండా ఇతర రంగాల నుండి తీసుకుంటున్నటువంటి వివరాలు మరియు మన రాష్ట్రం విద్యుత్ రంగంలో ఎప్పుడు మిగులు విద్యుత్ రాష్ట్రంగా అవుతుందనే వివరాలను కూడా తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. రాజేశ్వర్ రావు (నామినేటెడ్) : అధ్యక్షా, తెలంగాణలో అనేకమంది రైతులు బోరుబావుల మీద ఆధారపడిన వారున్నారు. నిన్న నేను ఒక గ్రామానికి వెళితే అక్కడ తొమ్మిది గంటల విద్యుత్ సరఫరా అవుతున్నదని అక్కడి రైతులన్నారు. దానికి సంతోషం. కానీ, భూమిలో వాటర్ లెవల్ తగ్గిపోవడం వల్ల విద్యుత్ను ఎక్కువగా ఉపయోగించడం జరుగుతుందని, దానివల్ల విద్యుత్ మోటార్లు కాలిపోతున్నాయనే మాట చెబుతున్నారు. అ అంశాన్ని ఒకసారి సమీక్షించి రైతుల్ని ఆదుకోవాలని గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి (శాసనసభ నియోజక వర్గం) : అధ్యక్షా, విద్యుత్ వినియోగం, ప్రస్తుత, భవిష్యత్తు అవసరాల దృష్ట్యా విద్యుత్ వినియోగం గురించి పెద్ద ఎత్తున, బ్రహ్మాండంగా విద్యుత్ ఉత్పత్తి రంగంలో తీసుకుంటున్న చర్యలు వివరించారు. భద్రాద్రి విద్యుత్ కేంద్రంపై విశాఖపట్నానికి చెందిన ఒకాయన మానవ హక్కుల దాంట్లోనో, చెన్నైలోని ఎన్.జి.టి.లో పిటిషన్ వేశారు. ఏదేమైనా సబ్ ట్రిటికల్, సూపర్ ట్రిటికల్ టెక్నాలజీ అనేదానిమీద విద్యుత్తుకు ఒక విధానం ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వ విద్యుత్తు విధానంలో భాగంగా 2017కల్లా సబ్ ట్రిటికల్ టెక్నాలజీ విధానాన్ని మార్చాలని ఒక ఆదేశం ఉంది. ప్రభుత్వం పనులు మొదలుపెట్టింది. కానీ, National Green Tribunal ఆదేశాల వల్ల పనులు ఆగిపోయాయి. వీటన్నింటినీ కూడా ప్రభుత్వం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. టి.ఎస్. బ్రాన్స్ కో అండ్ జెనకో, సి అండ్ ఎండి చాలా అనుభవజ్ఞులు అందులో అనుమానం ఏమీ లేదు. మొన్నీషుధ్య వల్లక్ హియరింగ్ కూడా చేశారు. కానీ స్థానికుల్లో 1/70 యాక్టు ప్రకారం గిరిజనుల రక్షణ చట్టానికి అనుగుణంగా అక్కడి భద్రాద్రి ప్లాంటులో ఉద్యోగాల హామీ చూడాలి. ముందు, ముందు కేంద్ర ప్రభుత్వం సబ్ ట్రిటికల్ టెక్నాలజీ విషయంలో ఏదైనా ఇబ్బంది పెట్టి, సూపర్ ట్రిటికల్ టెక్నాలజీ పెట్టండని అంటే ఈ డబ్బుంతా ఎక్కడికి పోతుంది. మన రాష్ట్ర అవసరాల దృష్ట్యా దయచేసి మీరు టెక్నికల్ గా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. నిరుద్యోగ విషయంలో ఏమి చేస్తున్నారు? ఉద్యోగుల విషయంలో ఏమి చేస్తున్నారు? సాంకేతిక పరమైన అంశాలని ఎలా పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నారనేది తెలియజేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి.జగదీశ్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్న వాస్తవమే. వాస్తవానికి నేను ఎక్కువగా చర్చలోకి పోను. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన రోజు మనకు విద్యుత్తు విషయంలో ఉన్న సమస్యలు ఏమిటో మాకు తెలుసు. ఉన్న సమస్యలు ఉండగా ప్రక్క రాష్ట్రం ఎటువంటి తలనొప్పులు తెచ్చారో అందరూ చూశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్ విభజన చట్టం చెప్పిన దాని ప్రకారంగా మన రాష్ట్రానికి ఇవ్వల్సిన 53 శాతం విద్యుత్తును బహిరంగంగా నిరాకరిస్తూ తెలంగాణ రాష్ట్ర

ప్రభుత్వాన్ని, తెలంగాణ ప్రజల్ని ఇబ్బంది పెట్టడానికి వారు ప్రయత్నం చేసిన సందర్భంలో ఎంత వీలైతే అంత ఎక్కువగా ప్రజలకు సేవలందించాలని, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ప్రజలు ఇబ్బంది పడకూడదని చెప్పి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్న క్రమంలో ఎక్కడ వీలైతే అక్కడినుండి విద్యుత్తుని కొని తీసుకువచ్చాం. ఆ సందర్భంలో ఎవరిమీద ఆధారపడకుండా ఎంత వీలైతే అంత తొందరగా మనం విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేసుకోవాలనే ఆలోచనలో ఉన్నాము. ఆ ఆలోచనతో ఉన్న సందర్భంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ బి.హెచ్.ఈ.ఎల్., సి.ఎం.డి. గారు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి వద్దకు వచ్చి మీ రాష్ట్రంలో విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేసుకునేందుకు ఉత్సాహంగా ఉన్నారని తెలిసింది. దానికి సంబంధించి మా దగ్గర 270 మెగావాట్లకు సంబంధించి 4 బాయిలర్ యూనిట్స్ ఉన్నాయని, మీరు మాకు అవకాశం ఇస్తే, రెండు సంవత్సరాల్లోనే 1080 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని అందించడానికి కావాల్సిన ప్లాంట్లను మీకు పూర్తి చేసి ఇస్తామని వారు తెలియజేయడం జరిగింది.

ఒక థర్మల్ పవర్ ప్రాజెక్టు రెండు సంవత్సరాల్లో పూర్తి చేయడమనేది ఎక్కడా జరుగదు. బహుశా గౌరవ సభ్యునికి తెలుసు ఇది ప్రపంచ రికార్డు. సరే మన అవసరాలు అలా ఉన్నాయి. వారు కూడా ముందుకు వచ్చారు. మనం విచారణ చేస్తే ప్లాంట్లు ఉన్న విషయం నిజమేనని తెలిసింది. అది కూడా ప్రభుత్వ రంగ సంస్థనే, ఎక్కడా కూడా చిన్న పారాపాటు జరిగే అవకాశం లేదని అనుకొని వెంటనే దానికి ఆర్డరు ఇచ్చాము, అనుమతులు ఇచ్చాము. అగ్రిమెంట్ కూడా చేసుకోవడం జరిగింది.

11.00 ఉ. వారు కూడా పని మొదలు పెట్టి, దాదాపు 30-40 శాతం వరకు పూర్తి చేశారు. రెండు సంవత్సరాలలో పని పూర్తయ్యేటట్లు చేసుకున్న అగ్రిమెంట్ కి వారు కట్టుబడి పని చేస్తున్నారు. వారు చెప్పినట్లుగా విశాఖపట్నంకు సంబంధించినవారు NGT(National Green Tribunal)లో ఒక కేసు మేసి, స్టే తీసుకొని రావడం జరిగింది. మనం వెంటనే వెళ్లి ముఖ్యమంత్రి గారికి చెబితే, వారే స్వయంగా కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రి గారితో మాట్లాడి, అనుమతులు

మంజూరు చేయమని కోరితే, వారు కూడా అంగీకరించడం జరిగింది.

సబ్ క్రిటికల్, సూపర్ క్రిటికల్ కి సంబంధించి 2017 సంవత్సరం వరకు పాతవి తీసి, కొత్తవి పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యమేమి లేదు. ఎందుకంటే భారత దేశంలో 60కి పైగా యూనిట్లున్నాయి. వాటన్నింటినీ తీసి కొత్తవి పెట్టాలంటే సాధ్యం కాదు. ఉన్న వాటిని 2015 సంవత్సరం లోపల పూర్తయ్యేటట్లు చూడాలి. ఆ తర్వాత ఎట్టి పరిస్థితులలో కొత్తవి రావడానికి వీలు లేదు. మనం కూడా 2017 సంవత్సరం లోపే దానిని పూర్తి చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంది. కాబట్టి మనం కూడా అనుమతించడం జరిగింది. ఇప్పుడు కొత్తగా పెట్టేవి కూడా సబ్ క్రిటికల్ గా పోవడం లేదు, సూపర్ క్రిటికల్ గా పోతున్నాం. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ఇవాళ మన డబ్బులో ఒక్కరూపాయి కూడా వృధా అయ్యేది లేదు. అన్ని కూడా ఉపయోగపడతాయి. తప్పకుండా భద్రాచలాన్ని అనుకున్న సమయానికి పూర్తి చేస్తాం. అందుకు కేంద్ర మంత్రి గారు కూడా ఒప్పుకోవడం జరిగింది.

అలాగే ఎంప్లాయిమెంటు మిగతా అన్ని విషయాలకు సంబంధించి, మనకు అందుబాటులో ఉన్న చట్టాల మేరకు, అవకాశాల మేరకు, మనం కొట్లాడిందే స్థానికంగా ఉద్యోగాలు కావాలని. కాబట్టి ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ దానిని అమలు చేస్తాం. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. అక్కడ ఉన్నటువంటి వారు టెక్నికల్ గా ఎంతమంది వచ్చే అవకాశముంటే, అంత మందిని వీలైనంత మేరకు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. చదువు లేకపోతే, స్థానిక వ్యక్తులను అందులో పెట్టలేమని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు.

నేను టెక్నికల్ అనే పదాన్ని వాడింది, వారికి ఇవ్వకుండా ఉండేటందుకు కాదు. అందరికీ ఇస్తామని అంటే, ఎటువంటి సమస్యలుండవని మీకు తెలుసు. కాబట్టి టెక్నికల్, నాన్ టెక్నికల్ వారిని ఎక్కడ అవసరముంటే అక్కడ తీసుకుంటాం. దాంట్లో ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండదు. ఒకరు వాచ్ మెన్ కి, ఇంకొకరు అటెండర్ కి అలాగే ఇంకొకరు సూపర్ వైజర్ గా పనికొస్తారు. నేను అటువంటి ఉద్దేశ్యంతో చెప్పాను. గౌరవ సభ్యులు అర్థం చేసుకోవాల్సిన

విషయమేమిటంటే, మనం కొత్తగా ఉద్యోగాలు కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఎక్కడెక్కడి నుంచో పరిశ్రమలు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అలాగే పారిశ్రామికీకరణ పెంచే విధంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఈ ప్రయత్నమంతా చేసేది మన పిల్లలకు ఉద్యోగాలు కల్పించాలనే.

ఏ ప్రాంతంలో పెట్టే పరిశ్రమలలో, ఆ ప్రాంతం పిల్లలే ఉద్యోగాలు చేయాలని కోరుకుంటాం. తప్పకుండా మన ప్రభుత్వం చేసే పనే అది. మన ముఖ్యమంత్రి గారు లక్షల ఉద్యోగాలు కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఆలోచన చేస్తున్నారు. ఎవరు, ఎక్కడ నూట పుతారో అక్కడ మన పిల్లలకే ఉద్యోగాలు ఇస్తాం తప్ప, వేరే విధంగా ఉండదు. ఎవరికి కూడా ఆందోళన అక్కర లేదు. తప్పకుండా ఆ ప్రాజెక్టును అనుకున్న సమయానికి పూర్తి చేస్తాం. గౌరవ సభ్యులు, బోడకుంటే వెంకటేశ్వర్లు, టి. భాను ప్రసాద్ రావు, యం.యస్. ప్రభాకర్ రావు గార్లు చాలా విషయాల గురించి అడిగారు. వాస్తవానికి వారు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పాలంటే పుస్తకం మొత్తం చదవాల్సి ఉంటుంది. సభ్యులకు ఓపికంటే నాకేమి ఇబ్బంది లేదు. అంత వివరంగా చెప్పే అవసరం లేదనుకుంటున్నాను.

అలాగే సబ్సిడీ వారిగా నా దగ్గర సమాచారముంది. విద్యుత్ ఇచ్చే విషయంలో ఏమేమి చేశాం, 9 గంటల విద్యుత్ కొరకు ఇంకా ఏమేమి చేయబోతున్నాం. 2018-19 సంవత్సరం చివరి నాటికి 24 గంటల విద్యుచ్ఛక్తి అన్ని రంగాలకు అందించడానికి పూర్తి ప్రణాళికతో ఉన్నాము. దాని ప్రకారం పని చేసుకుంటూ వెళతాం. ఇప్పటికే అనుకున్నట్లుగా పూర్తయిన విషయం వారికే తెలుసు. ఖమ్మం జిల్లాలో 9 గంటల విద్యుత్తును ఇవ్వడానికి అన్ని రకాల ఏర్పాట్లు చేయడం జరిగింది. మొత్తం 10 జిల్లాలలో కూడా ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తవుతున్నాయి.

ప్రత్యేకించి మనం పెట్టుకున్న ప్రణాళిక ప్రకారం 2015-16 సంవత్సరంలో 3,988 మెగావాట్లు, 2016-17 సంవత్సరంలో 5,597 మెగావాట్లు, 2017-18 సంవత్సరంలో 2,620 మెగావాట్లు, 2018-19 సంవత్సరంలో 10,000 మెగావాట్లు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. మొత్తం విండ్ పవర్ పాలసీకి సంబంధించి

గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. దానికోసం ఇప్పటికే ఎన్నో మెగావాట్లకు సంబంధించిన ప్రాజెక్టు పూర్తయిపోయింది. ఇంకొక 300లకు దరఖాస్తులు వచ్చి ఉన్నాయి. దానికి సంబంధించి తొందరలోనే ఫైనల్ చేసి, అనుమతులిచ్చి, ప్రోత్సహించడం జరుగుతుంది.

అదేవిధంగా సోలార్ విషయంలో ప్రస్తుతం 2,500 మెగావాట్లకు సంబంధించి అన్ని పనులు పూర్తయినవి. దీనిని ఇంకో 2,500లకు కలిపి మొత్తం 5,000 మెగావాట్లకు పెంచుకోవాలనే ఆలోచనలో ఉన్నాం. 2019 సంవత్సరం నాటికి మన తెలంగాణ రాష్ట్రానికి 22,400 పైగా మెగావాట్లు ఉత్పత్తి సామర్థ్యం ఉండాలి. సెంట్రల్ జనరేటింగ్ స్టేషన్స్ నుంచి గానీ, ఇతర నాన్ కన్వెన్షనల్ సోర్సెస్ నుంచి గానీ వచ్చే విద్యుత్ మొత్తాన్ని కలుపుకోవడం జరుగుతుంది.

అలాగే మనకు కారిడార్ లేకుండా ఏ విధంగా ఇబ్బంది పడుతున్నామో, నార్త్, సౌత్ కారిడార్ దానికి సంబంధించి, ఒక కారిడార్ లో పేర్ సంపాదించుకోవడానికి 1000 మెగావాట్లకి చట్రిన్ ఫుడ్ తో ఒప్పందం చేసుకోవడం జరిగింది. దాని ద్వారా ఇప్పుడు ఉత్తరాది నుండి విద్యుచ్ఛక్తి తీసుకోవడానికి గానీ, ఒకవేళ దానిని భవిష్యత్తులో బయటకు అమ్మడానికి గానీ అవకాశాలుండే విధంగా ఏర్పాటు చేసుకోవడం జరిగింది. కాబట్టి 2018 నుండి 2019 సంవత్సరం నాటికి విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో స్వావలంబన సాధిస్తాం. అన్ని రకాల వినియోగదారులకు 24 గంటలు విద్యుచ్ఛక్తి అందిస్తాం. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(శ్రీ మహమ్మద్ ఆలి షబీర్ (శాసన సభ నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, తమరి ద్వారా విద్యుత్ శాఖ మంత్రి గారిని అడిగేదేమిటంటే, తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు విషయంలో రీ-డిజైన్ పెట్టాలని ఎలా ఆలోచిస్తుందో, అలాగే భద్రాచలంలో 4x370 మెగావాట్లు ఉత్పత్తి చేస్తున్నామని అంటున్నారు. మీరు ఏదైతే 1480 మెగావాట్లు తీసుకున్నారో అది చాల పాత టెక్నాలజీ. ఏదో కంపెనీ తయారు చేసిన turbines ని మనం తీసుకొచ్చే బదులు, గతంలో 2008 సంవత్సరంలో ఉమ్మడి రాష్ట్రంగా ఉన్నప్పుడు 2x800 అంటే 1600 మెగావాట్లు క్లస్టర్ లో పెట్టాము.

600 మెగావాట్లు భూపాల్పల్లిలో పెట్టాము. ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

మనం ఇంకా ముందు టెక్నాలజీకి పోయే బదులు, రివర్స్ టెక్నాలజీ 270 మెగావాట్లు తీసుకురావడం వలన ఏదంటే ఎవరో కంపెనీవాడు ఆర్డర్ ఇచ్చాడు, రెడీమేడ్ బి.హెచ్.ఇ.ఎల్. దగ్గర ఉంది కాబట్టి అది తీసుకున్నాము. ముప్పై సంవత్సరాలకు ఒక యూనిట్ ప్రారంభిస్తే, ఈ ముప్పై సంవత్సరాలలో ఫ్యూయల్ కాస్ట్ ఎంత పెరుగుతుంది, దానిమీద expenditure, man power, recurring charges అన్నింటి మీద మీరు లెక్కలు చేయండి. ఏ లెవల్లో పోతుందో. కాబట్టి మీరు ఆలోచన చేసి, న్యూ టెక్నాలజీ ప్రకారంగా 880 మెగావాట్లు turbines కొత్తవి వస్తున్నాయి. కాబట్టి అలాంటి టెక్నాలజీ మీరు తీసుకొచ్చినట్లయితే, 30 సంవత్సరాలు లైఫ్ ఉంటుంది.

9 గంటల విద్యుత్ ఇవ్వడానికి అన్ని విధాల సిద్ధంగా ఉన్నామని అన్నారు. నాకు తెలిసినంత వరకు ఫైనాన్స్ బడ్జెట్లో ఈ సంవత్సరం అడివర్సల్గా 2 గంటల విద్యుత్ను పెంచేందుకు మీ డిపార్ట్మెంటుకు అడిగిన దాంట్లో రూపాయి కూడా ఇవ్వలేదు. మొత్తం రూ.4,500 కోట్లు విద్యుత్ సరఫరా కోసం కేటాయించడం జరిగింది. దానిలో వకాలిక సదుపాయాల కోసం రూ.2,500 కోట్లు, రూ.2,000 కోట్లు విద్యుత్ చార్జీల కోసం అడిగారు. ఈ రెండు కూడా బడ్జెట్లో చూపించ లేదు. మీరు ఉన్నదని అంటున్నారు. అప్రోప్రియేషన్లో కూడా మేము అడుగుతాం. మీరు విద్యుత్ శాఖ మంత్రి గారు కాబట్టి దాంట్లో రీ-డిజైనింగ్ మార్చే అవకాశం ఉంటే చూడండి. గతంలో నేను కూడా విద్యుత్ శాఖ మంత్రిగా పని చేశాను.

శ్రీ టి. భానుప్రసాద రావు: అధ్యక్షా, నేను ఇంతకు ముందు గౌరవ మంత్రి గారిని అడగడం జరిగింది. రామగుండానికి సంబంధించి 4000 మెగావాట్లు ఎన్.టి.పి.సి ద్వారా చేయవలసిన నిర్మాణం ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు? దాని పరిస్థితిమిటి? మనకు అది రీ-ఆర్గనైజేషన్ చట్టం ప్రకారంగా వచ్చింది. నిజానికి ఎన్.టి.పి.సి. రామగుండుం నిర్మాణానికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం చేయవలసి ఉంది. అది మొత్తం డెడికేటెడ్ ప్రాజెక్టు కాబట్టి దాని విషయంలో స్పష్టత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి.జగదీశ్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగినట్లు, ఎన్.టి.పి.సి.కి సంబంధించి మనకు రీ-ఆర్గనైజేషన్ కరెక్ట్గా వచ్చింది. 2x800 మెగావాట్లలో 1600 మెగావాట్లకి సంబంధించి వారు టెండర్కు పిలవడం జరిగింది. తొందరలోనే ప్రారంభమవుతుంది. మిగతా మూడు కూడా సాధ్యమైనంత తొందరలోనే ప్రారంభం చేయాలని, గతంలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఢిల్లీకి పోయినప్పుడు కేంద్ర మంత్రి గారితో చెప్పడం జరిగింది. దానికోసం వారు తగిన చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. ఇంతకు ముందు ఎల్.ఓ.పి గారు అడిగినట్లుగా, యూరో కంపెనీ దగ్గర లేదండి. భారత ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ యొక్క నవరత్నాలు అని, మనం ఏదైతే గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నామో, ఆ సంస్థలలో ఒకటైన బి.హెచ్.ఇ.ఎల్. సంస్థ నుండి తీసుకున్నాము.

మీరు ఎవరో కంపెనీ అన్నారు. మేము ఏవేవో కంపెనీలతో చీకట్లో అగ్రిమెంట్ చేసుకోలేదు. ఎందుకంటే, నేను రాజకీయాల జోలికి పోవట్లేదు. అదే రాజకీయాల జోలికి పోతే చాలా చెబుతాం, చాలా మాట్లాడుతాం. మీరది గుర్తు పెట్టుకోండి. అయిన మాతో పెట్టుకోవడానికి మీరు దేనికి రెడీగా ఉండరులేండి. మీరు రెడీగా ఉంటే, మీ ప్రభుత్వం దిగిపోయేటప్పుడు ఏమి ఇచ్చారో తెలియదా? అప్పుడు ఈ రాష్ట్రం ఎక్కడుందో రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియదా? రాష్ట్రం ఏ చీకట్లో ఉందో తెలువదా? నేను మంచిగా సమాధానం చెబుతున్నాను. అర్థం చేసుకొని ఉండండి.

అధ్యక్షా, వాస్తవానికి సబ్ క్రిటికల్కి సంబంధించి పన్నెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక లోపల చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు లిఖిత పూర్వకంగా ఇచ్చింది. ఇచ్చిన తర్వాతనే దాని గురించి చర్యలు తీసుకున్నాము. గౌరవ ప్రతి పక్షాలకు పాపం ఎక్కడ, ఏమి దొరకడం లేదు. చివరకి కోడి గుడ్డు మీద ఈకలు పీకే ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టారు. 9 గంటల విద్యుత్ ఇవ్వడం వలన వారికి మంచి పేరొస్తుంది. ఏదో విధంగా ప్రజలకు అనుమాలు రేకెత్తించాలి. ఊరికే కూర్చోకుండా ప్రజల్లో అనుమానాలు వచ్చేవిధంగా ఏదో ఒక ప్రయత్నం చేయకపోతే ఎలా?

(అంతరాయం)

మీరు(ఎల్ఐపి గారిని ఉద్దేశించి) మాట్లాడేటప్పుడు నేను లేవలేదు. మీరు మాట్లాడినప్పుడు మా వాళ్లు ఎవరూ కూడా అబద్ధాలు చెప్పలేదు.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : మంత్రిగారు మాట్లాడినాక ఎల్ఐపి గారు, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ జి. జగదీశ్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, నూపర్ క్రిటికల్ ఏమిటో, సబ్ క్రిటికల్ ఏమిటో అన్న విషయాల గురించి మీకు అవగాహన కల్పించిన అధికారులే మాకు అవగాహన కల్పించారు. మీకంటే ఎక్కువగా మేము రాత్రింబవళ్లు కష్టపడి స్టడీ చేశాం. అందరికీ మించి ముఖ్యమంత్రి గారు తెలంగాణ రాష్ట్రానికి వెలుగును ఎలా తేవాలి, బంగారు తెలంగాణ చేయడానికి ఎలాంటి ఆలోచన చేయాలి, ఈ రాష్ట్రాన్ని దేశంలోనే నంబర్ వన్ రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దడానికి ఏ ప్రయత్నాలు చేయాలనే విషయంలో వారికున్న చిత్తశుద్ధి, ఆలోచన, వారు చేసేటటువంటి పనులు భారతదేశంలో ఎవరూ చేయలేదని నేను గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను.

తెలంగాణ ప్రజలకు సంబంధించిన ఒక్కరూపాయి కూడా వృథాగా పోనివ్వడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు సిద్ధంగా లేరని నేను తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఎక్కడా కూడా చీమకుట్టినంత నష్టం కూడా కే.సి.ఆర్. గారు బ్రతికుండగా రాలేదనే విషయాన్ని తమరు గుర్తు పెట్టుకోవాలని, ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. క్రొత్త రాష్ట్రంగా ఏర్పడిన తర్వాత కూడా పాత కుట్రలు కొనసాగినవి. ఈ రాష్ట్రాన్ని చీకట్లో ముంచడానికి అంతకు ముందు ప్రయత్నం చేసిన వాళ్లు, మళ్ళీ పదే పదే అదే ప్రయత్నం కొనసాగిస్తూ, రాష్ట్రాన్ని మళ్ళీ ముంచుదామనుకుంటున్నారు.

కేవలం విద్యుత్తును ఆధారంగా చేసుకొని, ఈ రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి లేకుండా, పరిశ్రమలు రాకుండా చేసి, ప్రజలలో అలజడి, గందరగోళం సృష్టించి, ఏదైన కుట్రలు చేస్తామన్న సందర్భంలో, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రజలకు ధైర్యం ఇవ్వడానికి, తెలంగాణ రాష్ట్రప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రయత్నాన్ని సమర్థించాల్సిందిపోయి వక్కవాళ్ళకు ఉపయోగపడే పద్ధతుల్లో ప్రయత్నాలు చేయడం, మాట్లాడటం మంచిది కాదని, తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. మీరు అంటున్న నూపర్ క్రిటికల్, సబ్ క్రిటికల్ కి సంబంధించి అంతిమంగా

రాష్ట్రానికి జరిగే నష్టమేమి లేదు. పైగా విద్యుచ్ఛక్తి కేవలం 2 సంవత్సరాల కాలంలోనే ఉత్పత్తి అవ్వడమనేది, ఈ రాష్ట్రానికి తప్పనిసరి అవసరం.

కాబట్టి ఆ రోజున ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ అనుకున్న సమయానికి దానిని పూర్తి చేస్తాము. మార్పు చేయడానికి కూడా అవకాశం లేదు. మార్పు చేయాలంటే ఇప్పటికీ దానిమీద చాలా ఖర్చు పెట్టి ఉన్నాము. తెలంగాణ ప్రజల యొక్క ప్రతి రూపాయిని ఎలా వాడాలో, ప్రభుత్వానికి తెలుసు. తప్పకుండా ఆ పద్ధతుల్లోనే అనుకున్న సమయానికి అనుకున్నట్లుగా అన్ని పూర్తి చేసి, విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం స్వావలంబన సాధిస్తుంది. 2018-19 సంవత్సరం నాటికి మిగులు విద్యుత్ రాష్ట్రంగా ఈ రాష్ట్రాన్ని తయారు చేస్తామని, తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ ఆలీ పబ్లిర్: అధ్యక్షా, 2004 సంవత్సర కాలంలో టిడిపి ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పుడు సైవేటు రంగంలోకి వెళ్లడం వల్ల జెన్కో చాలా ఇబ్బందుల్లో ఉన్న మాట వాస్తవం. కానీ తదుపరి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రాగానే భూపాల్ పల్లిలో ఏర్పాటు చేసిన 1,2,3 యూనిట్లు కూడా బి.హెచ్.ఇ.ఎల్.కి సంబంధించినవే. కష్టపట్నంలో ఏర్పాటు చేసిన 2x800 యూనిట్లు కూడా బి.హెచ్.ఇ.ఎల్.వే. కడపలో ఏర్పాటు చేసినవి, కొత్తగూడెంలో ఏర్పాటు చేసినవి కూడా బి.హెచ్.ఇ.ఎల్.కి సంబంధించినవే. మేము చైనా, ఇంకా వేరే కంపెనీలు తీసుకోకుండా వంద శాతం ఎక్కడెక్కడ విద్యుత్ స్లాంట్లు తీసుకువచ్చామో అవన్నీ కూడా బి.హెచ్.ఇ.ఎల్.వే.

నేను బి.హెచ్.ఇ.ఎల్. నుండి కొనలేదని అనడం లేదు. ఆ కంపెనీకి కోల్ బ్లాక్ బందైన తరువాత గుజరాత్ కు సంబంధించిన కంపెనీ స్లాంట్స్ రెడీమేడ్ గా ఉంది. కాబట్టి, సమయం మిగులుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో బి.హెచ్.ఇ.ఎల్. నుంచి తీసుకున్నారని మేము పత్రికల్లో చదివాము. ఇది పాత టెక్నాలజీతో ఉంది. ఎవరో గుజరాత్ కంపెనీ వాళ్లు లాభం పొందాలని కాదు. ఈ రాష్ట్రం యొక్క ప్రయోజనాల కోసం ఆలోచన చేయాలని చెప్పాము. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెట్ లో మీ శాఖకు రెండు గంటల అదనపు విద్యుత్ గురించి గానీ, మౌలిక వసతులు గురించి గానీ, మీరు అడిగిన

రూ.4,500కోట్లలో, ఎన్ని వేల కోట్లు హామీగా ఇస్తుందో చెప్పండి?

శ్రీ జి. జగదీశ్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ కు సంబంధించి ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదు. ప్రత్యేకంగా విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో సంస్థలకు ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదు. అనుకున్నట్లుగా డబ్బులు కేటాయింపు చేయడం జరుగుతోంది. ఇప్పుడు బడ్జెట్ లో పెట్టిన ప్రతిపాదన అందాక మాత్రమే పెట్టాము. ఎక్కువైనా సరే తప్పకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి వస్తుందని హామీ కూడా ఉంది. డబ్బులకు సంబంధించి బ్రాన్స్ కోకి గానీ, జెన్ కోకు గానీ, డిస్కంలకి సంబంధించి గానీ ఎప్పుడు కూడా ఎటువంటి ఇబ్బందులేమీ లేవు. అలాగే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన డబ్బుల విషయంలో కూడా ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేవు. తప్పకుండా అంచనాల ప్రకారం బడ్జెట్ పెట్టినా కూడా మనకు ఈ.ఆర్.సి. నిర్ణయిస్తుంది. కాబట్టి ఈ.ఆర్.సి. ఉత్తర్వుల మేరకు ఎంత అవసరముంటే, అంత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీగా ఇస్తుంది.

రాష్ట్రంలో నమోదయిన మందుల దుకాణాలు

ప్రశ్న నెం.1203(82) శ్రీ ఫారూక్ హుస్సేన్, ఎం.ఎల్.సి.: గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలో రిజిస్టర్ చేసిన, పనిచేస్తున్న ఔషధ దుకాణాల సంఖ్య ఎంత;

ఆ) అన్ని ఔషధ దుకాణాలు ఔషధ దుకాణాల చట్టాన్ని పాటిస్తూ పనిచేస్తున్నాయా;

ఇ) లేనట్లయితే, ఇప్పటివరకు అందిన ఫిర్యాదుల సంఖ్య ఎంత; దుకాణదారులపై తీసుకున్న చర్య ఏమిటి;

ఈ) రాష్ట్రంలో చాలా మట్టుకు ఔషధ దుకాణాలు జనరల్ స్టోర్స్ తో పాటు పనిచేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఉ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి ?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి)

అ) రాష్ట్రంలో 24,872 ఔషధ దుకాణాలు రిజిస్టరయి, పని చేస్తున్నాయి.

ఆ) అవునండీ.

ఇ) 2015 సంవత్సరంలో దుకాణాలపై 30 ఫిర్యాదులు వచ్చాయి. వీటిలో 14 ఫిర్యాదులు ఔషధాల జప్తుకు దారితీశాయి. అపరాధులపై ప్రాసిక్యూషన్లను ప్రారంభించడమయింది. 12 ఫిర్యాదులు చట్టాన్ని అతిక్రమిస్తున్నట్లుగా కనుగొనడమయింది. వీటిలో సస్పెన్షన్లు సస్పెండ్ చేయడమయింది. 2 ఫిర్యాదులు తప్పుడువని కనుగొనడమయింది.

ఈ) అవునండీ.

ఉ) ఔషధాలను మాత్రమే విక్రయించే టోకు ఔషధ దుకాణాలు వున్నాయి. చాలా మట్టుకు రిటైలు ఔషధ దుకాణాలు. 1945, ఔషధాలు, కాస్మోటిక్స్ నియమావళిలోని 59వ నియమం ప్రకారం మెడికల్ - జనరల్ స్టోర్స్ గా కానీ, వెండికల్ - ఫ్యాన్సీ స్టోర్స్ గా కానీ లైసెన్సులను తీసుకుంటాయి. వీరు ఔషధాలతో పాటు, జనరల్ ఐటమ్లను అంటే పాస్టికాహార సప్లైమెంట్లు, కాస్మోటిక్స్, బేబీ ఫుడ్స్ మొదలైనవి కూడా అమ్ముతారు.

శ్రీ ఫారూక్ హుస్సేన్: అధ్యక్షా, సమాధానం ఉర్దూలో కూడా ఇచ్చినట్లయితే బాగుండేది. ఇంగ్లీషులో, తెలుగులో ఇస్తున్నారు కాని, ఉర్దూలో కూడా ఇచ్చినట్లయితే మాకు వీలుగా ఉంటుంది. ఈ రాష్ట్రంలో ఉర్దూ రెండవ భాషగా గుర్తించబడింది. గతంలో కూడా మేము ఇక్కడ ఛైర్మన్ గారికి, అసెంబ్లీలో స్పీకర్ గారికి ఈ విషయమై రిప్రజంటేషన్ చేయడం జరిగింది. ఉర్దూ భాష తెలిసిన నిరుద్యోగులు ఎంతో మంది ఉపా ఇచ్చి, వారి సేవలను ఉపయోగించుకున్నట్లయితే బాగుంటుంది. కాబట్టి దయచేసి మాకు ఉర్దూలో కూడా సమాధానాలు వస్తే బాగుంటుంది.

District Drug Controllers ఎంతమంది ఉన్నారు, ఖాళీగా ఉన్న పోస్టులు ఎన్ని అనే ప్రశ్నకు కూడా సమాధానం చెప్పవలసి ఉంది. ఎందుకంటే మాకు తెలిసినంత వరకు మేము ఎప్పుడు ఫోన్ చేసినా, కంప్లయింట్ చేసినా, సార్ లేరు, సార్ కి బ్రాన్స్ ఫర్ అయింది అనే సమాధానం ఆఫీసు వాళ్లు చెబుతుంటారు. రెండవది బి.ఫార్మసీ, ఎం.ఫార్మసీ చేసినటువంటి వారు మాత్రమే మెడికల్ షాపులో ఉండాలి. అక్కడ వారి ఫోటో, లైసెన్సు అందరికీ కనబడే విధంగా డిస్ప్లే చేయాలి. అటువంటి వారు ప్రస్తుతం ఒక పదిశాతం

ఉన్నారేమో. రాష్ట్రంలో ఉన్న 24,872 మెడికల్ షాపుల్లో, 2000 షాపుల్లో కూడా క్వాలిఫైడ్ వాళ్లు లేరేమో! కాబట్టి నేను మంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే ఈ విషయంలో నిరుద్యోగులైన బీద పిల్లలకు మెడికల్ షాపుల్లో ఉపాధి అవకాశం కల్పించినట్లయితే, వారికి బ్రతుకు తెరువు దొరుకుతుంది. అలాగే expired medicines షాపుల్లో ఉంచకుండా, తీసిపారవేసి విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. నేను కొన్న మందుల్లోనే అలాంటి మందులు వచ్చాయి. కాబట్టి దయచేసి షాపుల్లో అలాంటి వాటిని విక్రయించకుండా చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంది. మెడికల్ షాపుల్లో మందులు అమ్మే చోట, వాటికి గ్లాస్ ఫిటింగ్ ఉండాలి. కాని అలా ఉండడం లేదు. దుమ్ము, ధూళి పడుతుంటాయి. అలాగే మందులకి చల్లటి వాతావరణం కూడా ఉండాలి. ముఖ్యమైన మందులను ఫ్రీజ్లో ఉంచి, అమ్మే విధంగా చర్యలు చేపట్టాలి.

మరొక విషయం ఏమిటంటే మందుల షాపుల్లో చదువులేని బీదవాళ్లు వెళితే, వారికి డాక్టర్ రాసినవి కాకుండా, చౌకధరల్లో, వేరే మందులు అమ్ముతుంటారు. నీలోఫర్ ఆసుపత్రి దగ్గర ఇలాంటివి ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. తిండికి లేని బీదవారికి, తమకు తోచిన చౌక మందులు అంటగడుతుంటారు. ఇలాంటివాటిని కంట్రోల్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇదే కాకుండా, మెడికల్ షాపుల్లో షాపుల వంటి జనరల్, కాస్మెటిక్ ఐటమ్స్ కూడా అమ్ముతుంటారు. అలాగే వారు మందులను రకరకాల టాక్సుల పేర్లు చెప్పి, MRP ధరల కంటే ఎక్కువకి అమ్ముతుంటారు. అడిగిన వారికి పదిశాతం డిస్కౌంట్ ఇస్తుంటారు. కాబట్టి Drug Controllers ను కంట్రోల్లో పెట్టి, కఠిన చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంది. తెలుగులో ఒక సామెత ఉంది. వైద్యో నారాయణో హరి అని. కాని జరిగేది ఏమిటంటే వైద్యం చేసేవారు దుర్మార్గులుగా మారుతున్నారు. వారు ఆస్తులు పెంచుకోవాలనే ఆలోచనతో, అమానుషంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. కాబట్టి వారి మీద నిఘా పెట్టి, కంట్రోల్ చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

డా.సి.లక్ష్మారెడ్డి: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఎనిమిది Drug Inspector పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. వాటిని త్వరలో భర్తీ చేయడమే కాకుండా, ఆ పోస్టులను పెంచడానికి ఆలోచిస్తున్నాము. నిబంధనల ప్రకారం మెడికల్ షాపుల్లో ఫార్మసీ చేసిన వారే ఉండాలి. ప్రిస్క్రిప్షన్ అనేది కంపల్సరీగా capital lettersలోనే వ్రాయాలి. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా బీద ప్రజలు మెడికల్ షాపుల్లో అక్కడక్కడా ఇబ్బందులు పడుతున్న మాట వాస్తవం. దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, రాష్ట్రంలో జనరిక్ మెడికల్ స్టోర్స్ని ఏర్పాటు చేయడానికి ఒక పాలసీ తయారుచేస్తున్నాము. త్వరలోనే ఒక నిర్ణయం తీసుకుని, రాష్ట్రం అంతటా ఈ జనరిక్ మెడిసిన్స్ను అమ్మే స్టోర్స్ను ఏర్పాటు చేసి, బీద ప్రజలకు తక్కువ ధరల్లో మందులు విక్రయించడానికి అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. గతంలో ప్రజలకు సరైన వైద్యం అందేది కాదు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆరోగ్య వ్యవస్థను పూర్తిగా ప్రక్షాళన చేసి, వైద్య రంగాన్ని అభివృద్ధి చేసి, బీద ప్రజలకు మంచి వైద్యం అందించే దిశగా, అన్ని రకాల కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను. త్వరలోనే ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో పరిస్థితి పూర్తిగా మార్పు చేసి, అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించడం జరుగుతుంది.

ఒక పంచాయతీలో ఒక పాఠశాల

ప్రశ్న నెం.1340(83) శ్రీ కొంపల్లి యాదవరెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.: గౌరవనీయులైన ఉప ముఖ్యమంత్రి(విద్య) గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) ఒక పంచాయతీలో ఒక పాఠశాలను అమలు చేయాలని రాష్ట్రప్రభుత్వం చురుకుగా పరిశీలిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా ;

ఆ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి;

ఇ) విధానాన్ని అమలు చేయడానికి కాలవ్యవధి ఎంత ?

గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి, విద్యా శాఖ (శ్రీ కడియం శ్రీహరి) అ, ఆ, ఇ) ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీ కె. యాదవరెడ్డి (శాసనసభ నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందని చెప్పారు. అయితే ఈ విషయంలో ఎటువంటి ఇబ్బందులు ఉన్నాయి, ఏ ఏ విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నారు, ఒక ఊరికి, మరొక ఊరికి మధ్య దూరాన్ని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నారా లేకపోతే విద్యార్థుల సంఖ్యను బట్టి పాఠశాలలను నెలకొల్పుతున్నారా? వీటిలో ఏ విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నారన్నది మొదటి ప్రశ్న.

రెండవది ఒక వేళ ఈ పథకం అమలులోకి వస్తే, ఒక ఊరు నుండి మరొక ఊరుకి విద్యార్థులు వెళ్లవలసి వస్తే, వారికి రవాణా విషయం పరిశీలిస్తున్నారా, ఒకవేళ ఆ సౌకర్యం కల్పించలేని పరిస్థితి ఉంటే, వారికి హాస్టల్ వసతి కల్పిస్తారా అనేటటువంటి విషయాలను తెలుపవలసిందిగా మంత్రిగారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు ప్రస్తుతం ఈ సమస్య పరిశీలనలో ఉందని అందుకే చెప్పాను. మన రాష్ట్రంలో ఒకటి నుండి పదవ తరగతి వరకు చదివే విద్యార్థుల సంఖ్య దాదాపు అరవై లక్షలు ఉంటుంది. ఈ అరవై లక్షలలో, ప్రభుత్వ పాఠశాలలు, స్థానిక సంస్థల పాఠశాలలు, వివిధ శాఖల ద్వారా నిర్వహించబడుతున్న రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు అన్నీ కలుపుకుని దాదాపు 28,609 పాఠశాలలు ఉంటే, అందులో దాదాపు ఇరవై ఎనిమిది లక్షల మంది పిల్లలు విద్యను అభ్యసిస్తున్నారు. విద్యార్థుల నమోదును దృష్టిలో పెట్టుకుని, మారుమూల ప్రాంతాలలో ఉపాధ్యాయుల హాజరు శాతాన్ని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని పరిశీలించినప్పుడు ఆయా గ్రామ పంచాయతీలకు అవసరాన్ని మించి ప్రాథమిక పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేసినట్లు వెల్లడయింది.

ఉదాహరణకు రెండు, మూడు వాస్తవాలు ఈ సందర్భంగా సభ దృష్టికి తీసుకురావాలనుకుంటున్నాను. ఆదిలాబాద్ జిల్లా, ఖానాపూర్ మండల్లో పది ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉండగా, అందులో చదివే పిల్లల సంఖ్య కేవలం 122. ఆసిఫాబాద్ నియోజక వర్గంలో మోవాడ అనే గ్రామంలో పదకొండు ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉంటే, వాటిలో

చదివే విద్యార్థుల సంఖ్య కేవలం 166. అలాగే నిజామాబాద్ జిల్లాలో, దుర్గం అనే గ్రామంలో పది ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉంటే, పిల్లల సంఖ్య కేవలం 364. నల్గొండ జిల్లా, చెన్నపేట మండలం, పోలవల్లి గ్రామంలో తొమ్మిది ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉంటే, పిల్లల సంఖ్య 275. వరంగల్ జిల్లా మరిపెడ మండలంలో పదకొండు ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉంటే, పిల్లల సంఖ్య 460. ఖమ్మం జిల్లా గుండాలలో ఇరవై ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉన్నాయి. ఆనాడు ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో ప్రాథమిక పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేయడంలో ముఖ్యోద్దేశ్యం ఏమిటంటే ఆవాసాలకు, గిరిజన తండాలకు, అన్ని hamletsలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉండాలి, అప్పుడు విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగి, అక్షరాస్యత పెరుగుతుందని ప్రభుత్వం భావించింది. ఆ నాడు ఒక సదుద్దేశ్యంతో వీటిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

కాకపోతే కాలక్రమేణా ఇవి మారుమూల ప్రాంతాలలో ఉండడము, అక్కడ ఉపాధ్యాయుల హాజరు శాతం తక్కువగా ఉండడము, అక్కడ విద్యార్థుల సంఖ్య నమోదు కూడా తగ్గిపోవడము జరుగుతూ వచ్చింది. అందుకనే ఈ రోజు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ఒకే గ్రామ పంచాయతీ పరిధిలో నాలుగైదు ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉన్నప్పుడు, వాటిని ఒకే పాఠశాలగా మార్పు చేసినట్లయితే, విద్యార్థుల సంఖ్య పెరుగుతుంది, అలాగే నాలుగైదు పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులను ఒకే పాఠశాలకు తీసుకువచ్చినట్లయితే, ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య పెరిగి, నబ్బెక్కుకి ఒక టీచర్ ను ఇచ్చే అవకాశం కలుగుతుంది. ఒక ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఇద్దరు టీచర్లు ఉన్నట్లయితే, అందులో ఒకరు సెలవులో ఉన్నప్పుడు, అదే సమయంలో మరొక టీచరు కూడా పాఠశాలకు వెళ్లేకపోయినప్పుడు, ఆ రోజు పాఠశాల మూతబడే పరిస్థితి ఉంది. ఆ విధంగా తల్లిదండ్రులకు ప్రభుత్వ పాఠశాలపై నమ్మకం పోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఉపాధ్యాయులు సరిగా రావడం లేదు. మా పిల్లలను ప్రభుత్వ పాఠశాలకు పంపడం మంచిది కాదు అనే ఆలోచన తల్లిదండ్రుల్లో ఏర్పడుతున్నది. అందుకని ఈ ప్రాథమిక పాఠశాలలను ఒకచోటికి తీసుకురావాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. అందువల్ల పాఠశాలల్లో పిల్లల సంఖ్య పెరుగుతుంది, అక్కడ

మరిన్ని మౌలిక వసతులను కల్పించడానికి, ఎక్కువ మంది ఉపాధ్యాయులను ఇవ్వడానికి వీలు కలుగుతుంది. సబ్జెక్టు వైజ్ టీచర్లను ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ విధంగా మన పాఠశాలలను కాపాడుకోవడానికి వీలు కలుగుతుంది.

ఈ రోజు మన కౌన్సిల్లో విద్యపై ఒక లఘు చర్చను ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. 30వ తేదీనాడు శాసన సభలో ఇదే అంశంపై సుదీర్ఘమైన చర్చ జరగబోతున్నది. మీ అందరి సలహాలు, సూచనలు పరిగణనలోకి తీసుకుంటూ, మరొక్కవైపు పేద, బడుగు, బలహీన వర్గాలకు చెందిన విద్యార్థులకు ఉచిత విద్యను అందించడంతో పాటు, ప్రమాణాలు కలిగిన విద్యను అందించాలని, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో చదువుకున్న ప్రతి బిడ్డ కూడా దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలో ఇతర పిల్లలతో పోటీ పడే విధంగా నాణ్యమైన విద్యను అందించే సంకల్పంతో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పనిచేస్తున్నదనే విషయాన్ని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో విద్యారంగాన్ని కాపాడుకోవలసిన అవసరం ఉందని నేను గౌరవ సభ్యులందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ రోజు దేశంలోనే అక్షరాస్యత విషయంలోగాని, లేదా మానవ వనరుల అభివృద్ధి విషయంలోగాని, మనం వెనుకబడి ఉన్నాము. ఇది చాలా భాదాకరమైన విషయం. ఇందుకు ఎవరు బాధ్యులు అనే విషయం ఇప్పుడు చర్చించడం అనవసరం. వాస్తవం ఏమిటంటే అక్షరాస్యత విషయంలోగాని, హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలోగాని, లేదా పాఠశాలల్లో పిల్లల నమోదు విషయంలోగాని తెలంగాణ రాష్ట్రం వెనుకబడి ఉంది. ఇది ఉమ్మడి రాష్ట్రపాలన వల్ల కలిగిన పరిణామం. ఇప్పుడు మనం బంగారు తెలంగాణ సాధించాలనే దిశగా, రాజకీయాలకు అతీతంగా క్లుప్తపడి పనిచేయాలనే ఆలోచనతో ఉన్నాము. మన లక్ష్యం నెరవేరాలంటే విద్య అందరికీ అందుబాటులో ఉండాలి, మంచి ప్రమాణాలతో కూడిన విద్యను మనం అందించి నప్పుడే బంగారు తెలంగాణ సాధ్యమవుతుందనే విషయం ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా చర్చ సందర్భంగా గౌరవ సభ్యులు చేసే అన్ని సూచనలు కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవడం జరుగుతుందని, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో, కెసిఆర్ గారి నాయకత్వంలో విద్యా వ్యవస్థను పటిష్టం చేస్తూ, పేద

విద్యార్థులకు మెరుగైన విద్యను అందించడం జరుగుతుందని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్: ప్రశ్న నెం.1349 సభ్యుడి కోరిక మేరకు వాయిదా వేయడమయింది.

వెనుకబడిన తరగతులకు స్వయం ఉపాధి పథకాలు

ప్రశ్న నెం. 1062(85) (శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి. గౌరవనీయులైన అటవీ, వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) వెనుకబడిన తరగతులకు ఉద్దేశించిన స్వయం ఉపాధి కల్పన పథకం క్రింద ఆర్థిక సహాయం కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్న వ్యక్తుల సంఖ్య ఎంత ;

ఆ) 2015-16 సంవత్సరంలో రెండు కార్యక్రమాలలో లబ్ధి పొందున్న వ్యక్తుల సంఖ్య, కార్యక్రమాల అమలు కోసం ఖర్చు చేయవలసిన సబ్సిడీ మొత్తం ఎంత;

ఇ) ఈ పథకాల క్రింద లబ్ధిదారుల ఎంపిక కోసం చేసిన మార్గదర్శకాలు ఏమిటి?

గౌరవ అటవీ, వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ జోగు రామన్న) అ) స్వయం ఉపాధి కల్పన పథకం క్రింద ఆర్థిక సహాయం కోసం ఆన్లైన్ ద్వారా 1,31,385 మంది వ్యక్తులు దరఖాస్తు చేసారు.

ఆ) 2015-16 సంవత్సరంలో రెండు కార్యక్రమాలలో లబ్ధి పొందే వ్యక్తుల సంఖ్య, కార్యక్రమాల అమలు కోసం ఖర్చు చేయవలసిన సబ్సిడీ మొత్తం ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

2015-16 సంవత్సరం	లబ్ధిదారుల సంఖ్య	సబ్సిడీ మొత్తం
మార్జిన్ పైకం	12,574	114.00
అభ్యుదయ యోజన	4,334	42.00
మొత్తం	16,908	రూ.156.00 కోట్లు

ఇ) స్వయం ఉపాధి పథకం క్రింద లబ్ధిదారుల ఎంపిక కోసం మార్గదర్శకాలను అనుబంధం I రూపంలో సభాసమక్షంలో ఉంచడమయింది.

➤ మార్చిన్ పైకం : 2015-16 సంవత్సరానికి I, II & III కేటగిరీల ప్రకారం జిల్లా వారీ లక్ష్యాలు ఈ క్రింద సూచించిన విధంగా ఉన్నాయి. I, II & III కేటగిరీల ప్రకారం క్రింద సూచించిన విధంగా ఆర్థిక లక్ష్యాలను ఖచ్చితంగా అనుసరించి, అమలు చేయాల్సి ఉంటుంది. అనువైన స్థానిక పథకాలకు అనుగుణంగా భౌతిక లక్ష్యాలను పెంపొందించవచ్చు.

వరుస జిల్లా పేరు సంఖ్య	వార్షిక లక్ష్యం			స్థానిక / రేంజీల ప్రకారం ప్రతిపాదిత సబ్సిడీ		
	సమగ్ర	II కేటగిరీ	III కేటగిరీ	II కేటగిరీ	III కేటగిరీ	III కేటగిరీ
	కుటుంబ	(80 శాతం	(70 శాతం	(60 శాతం		
	సర్వే	వరకు)	వరకు)	వరకు)		
	ప్రకారం	భౌతిక	ఆర్థిక			
	బి.సి.ల	రూ.1.00	రూ.1.00-	రూ.2.00-		
	జనాభా	లక్ష వరకు	2.00 లక్షలకు	10.0 లక్షలకు		
		యూనిట్	యూనిట్	యూనిట్		
		వ్యయం	వ్యయం	వ్యయం		
		భౌతిక ఆర్థిక	భౌతిక ఆర్థిక	భౌతిక ఆర్థిక		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	ఆదిలాబాదు	1237274	1037	939.99	872	610.28	118	164.88	47	164.82
2.	హైదరాబాదు	0	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
3.	కరీంనగర్	2244441	1881	1705.16	1582	1107.07	214	299.10	85	298.99
4.	ఖమ్మం	954428	804	727.70	673	470.77	91	127.19	36	127.14
5.	మహబూబ్ నగర్	2243240	1880	1704.25	1581	1106.47	214	298.94	85	298.83
6.	మెదక్	1544009	1294	1173.02	1088	761.58	147	205.76	59	205.69
7.	నల్గొండ	1861574	1560	1414.29	1312	918.22	177	248.08	71	247.99
8.	నిజామాబాదు	1232980	1033	936.73	869	608.17	117	164.31	47	164.25
9.	రంగారెడ్డి	1835769	1538	1394.68	1294	905.49	175	244.64	70	244.55
10.	వరంగల్లు	1848261	1549	1404.17	1302	911.65	176	246.30	70	246.22
	మొత్తం	15001976	12574	11400.00	10571	7399.70	1428	1999.20	571	1998.50

కేటగిరి-I 80 శాతం చొప్పున సబ్సిడీ లేదా రూ. 80000/- లు ఏదీ తక్కువైతే అది.

కేటగిరి-II 70 శాతం చొప్పున సబ్సిడీ లేదా రూ. 1.40 లక్షలు ఏదీ తక్కువైతే అది.

కేటగిరి-III 60 శాతం చొప్పున సబ్సిడీ లేదా రూ.5.00 లక్షలు ఏదీ తక్కువైతే అది.

III-కేటగిరి కి సంబంధించిన లబ్ధిదారుల ఎంపిక విషయంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర జిల్లా కలెక్టర్లు / డైరెక్టర్లు, జిల్లా బి.సి. సంఘాలకు త్వరలో ప్రత్యేక మార్గదర్శకాలను పంపడమవుతుంది.

➤ రాజీవ్ అభ్యుదయ యోజన : I, II & III కేటగిరీల ప్రకారం 2015-16 సంవత్సరానికి జిల్లా వారీ లక్ష్యాలు ఈ క్రింద సూచించిన విధంగా ఉన్నాయి. I, II & III కేటగిరీల ప్రకారం క్రింద సూచించిన విధంగా ఆర్థిక లక్ష్యాలను ఖచ్చితంగా అనుసరించి, అమలు చేయాల్సి ఉంటుంది. అనువైన స్థానిక పథకాలకు అనుగుణంగా భౌతిక లక్ష్యాలను పెంపొందించవచ్చును.

		వార్షిక లక్ష్యం			స్థానిక / రేంజీల ప్రకారం ప్రతిపాదిత సబ్సిడీ				
వరుస జిల్లా పేరు సంఖ్య	సమగ్ర				II కేటగిరి	III కేటగిరి	III కేటగిరి		
	కుటుంబ				(80 శాతం	(70 శాతం	(60 శాతం		
	సర్వే				వరకు)	వరకు)	వరకు)		
	ప్రకారం	భౌతిక	ఆర్థిక						
	బి.సి.ల జనాభా	రూ.1.00	రూ.1.00-	రూ.2.00-					
	లక్ష వరకు	2.00 లక్షలకు	10.0 లక్షలకు						
	యూనిట్	యూనిట్	యూనిట్						
	వ్యయం	వ్యయం	వ్యయం						
				భౌతిక ఆర్థిక	భౌతిక ఆర్థిక	భౌతిక ఆర్థిక	భౌతిక ఆర్థిక	భౌతిక ఆర్థిక	భౌతిక ఆర్థిక
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	ఆదిలాబాదు	370	350.00	300	210.00	50	70.00	20	70.00
2.	హైదరాబాదు	740	700.00	600	420.00	100	140.00	40	140.00
3.	కరీంనగర్	423	400.00	343	240.00	57	80.00	23	80.00
4.	ఖమ్మం	370	350.00	300	210.00	50	70.00	20	70.00
5.	మహబూబ్ నగర్	370	350.00	300	210.00	50	70.00	20	70.00
6.	మెదక్	370	350.00	300	210.00	50	70.00	20	70.00
7.	నల్గొండ	370	350.00	300	210.00	50	70.00	20	70.00
8.	నిజామాబాదు	370	350.00	300	210.00	50	70.00	20	70.00
9.	రంగారెడ్డి	529	500.00	429	300.00	71	100.00	29	100.00
10.	వరంగల్లు	423	400.00	343	240.00	57	80.00	23	80.00
మొత్తం		4334	4100.00	3514	2460.00	586	820.00	234	820.00

కేటగిరి-I 80 శాతం చొప్పున సబ్సిడీ లేదా రూ. 80000/- లు ఏదీ తక్కువైతే అది.

కేటగిరి-II 70 శాతం చొప్పున సబ్సిడీ లేదా రూ. 1.40 లక్షలు ఏదీ తక్కువైతే అది.

కేటగిరి-III 60 శాతం చొప్పున సబ్సిడీ లేదా రూ.5.00 లక్షలు ఏదీ తక్కువైతే అది.

III-కేటగిరి కి సంబంధించిన లబ్ధిదారుల ఎంపిక విషయంలో tsobmms.cgg.gov.in ద్వారా ఆన్లైన్ సమాధు పూర్తి చేసిన తర్వాత తెలంగాణ రాష్ట్ర జిల్లా కలెక్టర్లు / డైరెక్టర్లు, జిల్లా బి.సి. సంఘాలకు ప్రత్యేక మార్గదర్శకాలను పంపడమవుతుంది.

➤ 2015-16 ప్రజాశాసనసభ ఎన్నికల ఫలితం :

- ♦ వ్యక్తిగత బి.సి. లబ్ధిదారులకు వర్తింపజేయడం.
- ♦ బి.సి. కుటుంబాలలోని నిరుపేదలకు ప్రాధాన్యత నివ్వడం.
- ♦ రూ.1.00 లక్ష నుండి రూ.10.00 లక్షల వరకు గల యూనిట్ వ్యయంతో ఆస్తుల ఆధారిత వ్యయం ఉపాధి / ఆర్థిక మద్దతు పథకాలను సమకూర్చడం.

➤ వర్తింపజేయాల్సిన రంగం వారీ వ్యయం ఉపాధి :

- ♦ వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాలు
- ♦ పశు సంరక్షక
- ♦ విస్తృతరహా నీటిపారుదల రంగం
- ♦ ఐఎస్ఐ రంగం

➤ **ఆదాయ పరిమితి :** క్రింద చూపిన విధంగా ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ఆదాయ పరిమితి ఆధారంగా బిసిఎల్ ప్రమాణం వుంటుంది.

- ♦ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సంవత్సరానికి రూ. 1,50,000/- లు.
- ♦ పట్టణ ప్రాంతాలలో సంవత్సరానికి రూ. 2,00,000/- లు.

➤ **స్వయం ఉపాధి పథకాల క్రింద అర్హత ప్రమాణాలు :**

- ♦ స్వయం ఉపాధి, ఇతర ఆర్థిక మద్దతు పథకాల క్రింద లబ్ధిదారులకు క్రింది ప్రమాణాలు వుండాలి.
  - ✓ లబ్ధిదారుని వయస్సు - 21-55 సంవత్సరాలు.
  - ✓ వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల విషయంలో వయస్సు ప్రమాణం 21-60 సంవత్సరాల మధ్య వుండాలి.

- ♦ నైపుణ్యానికి అవసరమైన అర్హతలు వున్న అభ్యర్థులకు ప్రాధాన్యతను ఇవ్వబడుతుంది.
- ♦ ప్రస్తుత సంవత్సరం లేదా ఇంతకు పూర్వం ప్రభుత్వ లేదా సంక్షేమ కార్పొరేషన్ యొక్క ఏవేని నైపుణ్యాభివృద్ధి కార్యక్రమాల క్రింద శిక్షణ పొందిన అభ్యర్థులు.
- ♦ ఆర్థిక మద్దతు పథకాలను మొదటిసారి పొందుతున్న లబ్ధిదారులకు ప్రాధాన్యతను ఇవ్వాలి.
- ♦ ప్రతీ కుటుంబానికి కేవలం ఒక ఆర్థిక మద్దతు పథకాన్ని ఇవ్వాలని వుంటుంది. (ఎఫ్ఎస్సీ/ఆధార్ కార్డు)
- ♦ 33-1/2% శాతం మహిళా లబ్ధిదారులకు, 3 శాతం ఏకలాంగ లబ్ధిదారులకు వర్తింపు చేయడమవుతుంది.
- ♦ 2013-14, 2014-15 సంవత్సరంలో ఈ పథకం క్రింద ఆర్థిక సహాయాన్ని అందుకున్న లబ్ధిదారులు రాబోయే ఐదు సంవత్సరాలకు అర్హులు కారు.

➤ **అమలు, పర్యవేక్షణ యంత్రాంగం :**

ఈ పథకం అమలును జిల్లా కలెక్టరు అధ్యక్షులుగా గల జిల్లా పర్యవేక్షణ కమిటీ పర్యవేక్షిస్తుంది. జిల్లా పర్యవేక్షణ కమిటీ కూర్పు క్రింది విధంగా ఉంటుంది.

జిల్లా కలెక్టరు	-	చైర్మన్
సి.డి. డిఆర్డిఎ	-	కన్వీనరు
ఇ.డి., బిసి కార్పొరేషన్	-	సభ్యుడు
ఇ.డి. ఎస్సీ కార్పొరేషన్	-	సభ్యుడు
డి.ఎం., మైనారిటీ కార్పొరేషన్	-	సభ్యుడు
ఎ.డి. ఏకలాంగుల సంక్షేమం	-	సభ్యుడు
సి.డి. డబ్ల్యు & సిడి	-	సభ్యుడు
డిడిడబ్ల్యుడ	-	సభ్యుడు
ఎర్రడిఎం	-	సభ్యుడు
జిల్లా సమైక్య / పట్టణ స్థాయి	-	సభ్యుడు
ఫెడరేషన్ అధ్యక్షుడు	-	

➤ **ఆర్థిక మద్దతు పథకాల క్రింద లబ్ధిదారుల ఎంపిక :**

- ♦ అర్హత ప్రమాణాల ప్రకారం గ్రామ/మునిసిపాలిటీ నుండి ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసిన వారినుండి గ్రామ సభ/మునిసిపలు వార్డు సభ లబ్ధిదారుల ఎంపికను చేపడతాయి.
- ♦ ప్రతి లబ్ధిదారుడు ఆధార్ కార్డు / ఎఫ్ఎస్సీ కలిగివుండాలి.
- ♦ ఒక కుటుంబంలో స్వయం ఉపాధి పథకం కోసం ఒక వ్యక్తి మాత్రమే అర్హుడుగా వుంటాడు.
- ♦ పారదర్శకత, జవాబుదారీతనం వుండేందుకు వీలుగా లబ్ధిదారులందరూ ఆన్లైన్ లబ్ధిదారుల పర్యవేక్షణ నిర్వహణ విధానం (tsobmms.cgg.gov.in) ద్వారా దరఖాస్తు చేయాలి.
- ♦ పత్రాలు, సిఫారసులను ఓబిఎంఎంఎస్ ద్వారా ఎంపిడిఓ / మునిసిపల్ కమీషనరు చేయాలి.

➤ **లబ్ధిదారుని పర్యవేక్షణ, నిర్వహణ విధానం (ఓబిఎంఎంఎస్)**

- ♦ పథకాల అమలులో పారదర్శకత ఉండేందుకు వీలుగా ఆన్లైన్ లబ్ధిదారుల పర్యవేక్షణ, నిర్వహణ విధానాలను (ఓబిఎంఎంఎస్), ఇ-చెల్లింపు విధానాలను రూపొందించడమయింది.
  - ♦ లబ్ధిదారుల నమోదు
  - ♦ గ్రామసభ/మునిసిపలు వార్డు ద్వారా లబ్ధిదారుల ఎంపిక
  - ♦ మంజూరులను ఇవ్వడం
  - ♦ లబ్ధిదారుల బ్యాంకు ఖాతాలకు నేరుగా నిధుల విడుదల
  - ♦ అధికారులు / బ్యాంకర్ల పై జవాబుదారీతన్నాన్ని నిర్ధారించడం.
  - ♦ దళారులు / నకలును తొలగించడం.
  - ♦ పూర్తి స్థాయి పర్యవేక్షణ, నకలు.
- ♦ గ్రామసభ ద్వారా లబ్ధిదారులను గుర్తించి, పథకాలు / రంగాలన్నీంటిలో డాక్యుమెంటేషన్ తరువాత జిల్లా కలెక్టరు / చెయిర్ పర్సన్ ద్వారా పరిపాలక మంజూరులను ఇవ్వడానికి బ్యాంక్ ఆమోదంతో పాటు ఓబిఎంఎంఎస్ ప్యాకేజీ (రిజిస్ట్రేషన్) లో వివరాలన్నీంటిని నమోదు చేయాలి.
- ♦ మంజూరులను పొందిన తరువాత, మంజూరైన లబ్ధిదారుల రెండు బ్యాంకు ఖాతా సంఖ్యలను ఇడిలు పొంది, బ్యాంక్ అనుసంధాన పథకాల విషయంలో ఇ-చెల్లింపు విధానం ద్వారా లబ్ధిదారుల ఖాతాలోకి నేరుగా సబ్సిడీని విడుదల చేయడం కోసం ప్రధాన కార్యాలయానికి వీలు కల్పించడానికి ఓబిఎంఎంఎస్లో వాటిని ఆన్లోడ్ చేయాలి.

➤ **ఇతర అంశాలు :**

- ఎ) tsobmms.cgg.gov.in ద్వారా ఆన్లైన్ నమోదు.
- బి) దరఖాస్తులన్నీంటిని ఆన్లైన్ లబ్ధిదారుల పర్యవేక్షణ నియంత్రణ విధానం (ఓబిఎంఎంఎస్) ద్వారా నమోదు చేసుకోవాలి.
- సి) ఆన్లైన్ నమోదు పూర్తయిన 15 రోజుల లోపల లబ్ధిదారుల ఎంపికను పూర్తి చేయడమవుతుంది.
- డి) ఎంపిక చేసిన లబ్ధిదారుల కోసం మంజూరు ఉత్తరువుల జారీని బ్యాంక్ మంజూరు లేఖలు అందిన 10 రోజుల లోపల చేపట్టడమవుతుంది.
- ఇ) బ్యాంక్ అనుసంధాన పథకాల విషయంలో ప్రధాన కార్యాలయం ద్వారా ఆన్లైన్ విధానంలో లబ్ధిదారుల సబ్సిడీని ఇవ్వడమవుతుంది.

శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, వెనుకబడిన తరగతులకు సంబంధించి కాబట్టి ప్రస్తుతం గ్రామాల్లోని పరిస్థితి పట్ల వారికి బాగా అవగాహన ఉంటుంది. కుల వృత్తులు చేసే వారు వలస పోయే పరిస్థితి ఉంది. కుమ్మరి, కమ్మరి, వడంగి కాని, చాకలి వారు కాని, వారి వృత్తికి సంబంధించి నటువంటి పరికరాలను సబ్సిడీ మీద సప్లై చేస్తే, వారు ఆ గ్రామంలోనే పనులు చేసుకుని బీవించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. నేను మా ఊరికి ఒక దోబీ ఫూట్ కావాలని కోరడం జరిగింది. దాని మంజూరుకు అనేక అభ్యంతరాలు చెప్పారు. కాబట్టి ఈ రకమైన కిరికిరీలు లేకుండా, కుల వృత్తులు చేసుకునే వారికి గ్రామాలలో నివాసం ఉండే విధంగా మనుషులు కల్పించాలి. కాబట్టి గౌరవ మంత్రిగారిని నేను కోరేది ఏమిటంటే లబ్ధిదారులు సబ్సిడీని పూర్తిగా పొందాలంటే ఏర్పాటు చేసిన కండిషన్స్ ను సులభతరం చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నిన్ననే గౌరవ మంత్రిగారు ఏ ఏ వృత్తుల వారికి ఎంతెంత సబ్సిడీ ఇచ్చేది వివరంగా సభలో చెప్పారు. కాని గ్రాండ్ లెవెల్ లో వారికి చాలా ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నాయి. కాబట్టి ఆచరణ యోగ్యంగా వారికి సబ్సిడీ అందే విధంగా ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

11.40 శ్రీ జోగు రామన్న: గత ప్రభుత్వాలు 11 ఫెడరేషన్స్ కు ఉ. రూ.130 కోట్లను కేటాయించారు. రూ.7,50,000 సబ్సిడీ ఇచ్చి ఫెడరేషన్ల ద్వారా రూ.15 లక్షలు యూనిట్ కాస్ట్ ఉంటే ఈ సంవత్సరం కడియం శ్రీహరి నేతృత్వంలో వారికి ఇచ్చేటువంటి సబ్సిడీ రూ.15 లక్షల నుండి రూ.30 లక్షలకు పెంచడం జరిగింది. కులవృత్తులను కాపాడుకోవడానికి, గ్రామాల నుండి వలసలు పోకుండా తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటామని, వారు అన్నట్లు దోబీఫూట్ల విషయంలో కూడా కరీంనగర్ కలెక్టర్ గారికి చెప్పడంతోపాటు రూ.5,40,000 దోబీఫూట్ల యూనిట్ కాస్ట్ ఉంటే వాళ్లు నామినేషన్ క్రింద రూ.5 లక్షలు దాటితే ఇవ్వరంటే, రూ. 4 లక్షలు ఫ్లక్చర్ కొరకు రూ.1,40,000 బోరువెల్ కొరకు యూనిట్ కాస్ట్ పెట్టి నామినేషన్ కొరకు ఇవ్వడం జరిగింది. దానిని రజక సంఘం వారు చూసుకుంటారు. వలసలను నిరోధించడానికి నియమనిబంధనలను సులభతరం

చేయాలని నిర్ణయించాం. వివిధ కులవృత్తులవారికి రూ.130 కోట్లు కేటాయించడమైనది. అదే రకంగా 411 దోబీఫూట్ లకు రూ.23 కోట్లను మంజూరు చేయడం జరిగింది. అటు వంటి విషయాలు ఇంకా మా దృష్టికి తీసుకువస్తే మా దగ్గర నిధులు ఉన్నాయి. అన్ని జిల్లాల కులవృత్తుల వారికి నిధులు మంజూరు చేస్తానని సూచనలు కూడా ఇచ్చాము.

శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి: గ్రామాలలో గుట్టలలో ఉన్న వడ్డెర వాళ్లకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. కానీ అక్కడ ఉన్న కలెక్టర్లు, జాయింట్ కలెక్టర్లు వడ్డెర వాళ్లని గుర్తించకుండా పైవేటు వ్యక్తులకు లీజు ఇవ్వడానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు. కోట్ల విజయభాస్కర్ రెడ్డిగారు ఉన్నప్పుడు వడ్డెర వాళ్లకి లీజు ఇవ్వాలని బీ.ఓ. ఇచ్చారు. దానిని ఇప్పుడు ఒకసారి మళ్లీ ప్రవేశపెట్టి గుట్టలు కొట్టడానికి వడ్డెర వాళ్లకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జోగు రామన్న: ప్రస్తుతం ఇది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. దాని గురించి మేము తప్పకుండా ఆలోచిస్తామని మనవి చేస్తున్నాము.

జాతీయ రహదారులపై బ్రామా కేర్ కేంద్రాలు

85-ఎ స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం.31 డాక్టర్ ఆర్. భూపతి రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి., గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయ ములు తెలిపెదరా:

అ) 2016 సంవత్సరాన్ని నవజాత శిశువుల సంవత్సరంగా ప్రకటించినందున రాష్ట్రంలోని ఐ.ఎం.ఆర్.ను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి;

ఆ) జాతీయ రహదారులపై బ్రామా కేర్ కేంద్రాలు సక్రమంగా పని చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఇ) రోగులకు సత్వర వైద్యం సమకూర్చే నిమిత్తం బ్రామా కేంద్రాలను రవాణా మరియు పోలీస్ శాఖలతో సమీకృతం చేస్తారా?

గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ సి. లక్ష్మారెడ్డి) అ) ఎస్ఎఫ్ఎచ్ఎస్ - 4 ప్రకారం తెలుగుగో

శిశువుల మరణాల రేటు 100 సజీవ జననాలకు 28గా ఉంది. ఎస్.ఆర్.ఎస్. 2013 ప్రకారం నవజాత శిశువుల మరణాల రేటు, 100 సజీవ జననాలకు 21గా ఉన్న నెలలు నిండని నవజాత శిశువుల మరణాల రేటుతో 25గా ఉంది. (పట్టణాలలో 20, గ్రామాలలో 38).

"నాణ్య మైన ప్రసవ పూర్వ సంరక్షణకు కట్టుదిట్టం చేయడం, అత్యంత ప్రమాద అవకాశమున్న గర్భిణీలను స్కానింగు చేయడం.

"ప్రతి జిల్లాలో మోడల్ లేబర్ రూంను ఏర్పాటు చేయడం.

"రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 10 కొత్త ఎస్.ఎన్.సి.యులను నిర్మించడం .

"రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 10 ఎస్.ఎన్.సి.యులలో కంగారు మదర్ కేర్ యూనిట్లను కార్య నిర్వహణలోకి తీసుకురావడం .

"జాతీయ నియోనెటాలజీ ఫోరం ద్వారా ఎస్.ఎన్.సి.యుల జాతీయ స్థాయి గుర్తింపును సాధించడం.

"ఎస్.ఎన్.సి.యు.లు డిస్టింక్ట్ చేసిన నవజాత శిశువులకు ఒక సంవత్సరం వయసు వచ్చేంత వరకు పరిశీలించడం.

"ప్రతి జిల్లాలో డిస్టిక్ట్ ఎర్లీ ఇంటర్వెన్షన్ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడం.

2016-17 సంవత్సరానికి యోచించిన నూతన కార్యక్రమాలు.

" ఏరియా ఆసుపత్రిలోని ఎస్.బి.ఎస్.యు.లను, సి.హెచ్.సి.లను మి.సి.ఎస్.ఎన్.ఎన్.సి.యూ.లుగా స్థాయిని పెంచడం.

"వరంగల్, నల్గొండ, సంగారెడ్డిలలో తల్లిపాల బ్యాంకు.

"వాస్తవ సమయ పర్యవేక్షణను కట్టుదిట్టం చేయడానికి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అన్ని ఎస్.ఎన్.సి.యులకు సిసి కెమెరాలు.

"సిద్ధిపేటలో కంగారూ మదర్ కేర్ కోసం విశిష్ట కేంద్రం.

"అత్యంత ప్రాధాన్యత జిల్లాల నవజాత శిశువులకు నవజాత శిశు సంరక్షణ కిట్లు.

"పిల్లల ఆరోగ్యం కోసం పనిచేస్తున్న సిబ్బందికి ఇ - తెర్నింగ్, సామర్థ్య ఆధారిత ప్రోత్సాహకాలు.

బి) అవునండీ.

మరణాల రేటును తగ్గించాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం సాధారణ, అస్వస్థులయిన రోగులతోపాటూ రోడ్డు ప్రమాద బాధితుల ప్రాణాలను కాపాడటం కోసం బ్రామా కేర్ సెంటర్ ఇంటెన్సివ్ కేర్ యూనిట్లు మున్నగు వాటిని ప్రారంభించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో ప్రస్తుతం కామారెడ్డి, ఆదిలాబాదు, నిజామాబాద్, మహబూబ్ నగర్ లలో 4 సెంటర్లు పని చేస్తున్నాయి. అదే విధంగా, ఆర్ & బి శాఖచే డబ్బుల హెచ్ ఓ సహాయంతో తాండూరు, జిల్లా ఆసుపత్రిలో బ్రామా కేర్ సెంటర్ ను ఏర్పాటు చేయడమవుతుంది. ఇది త్వరలోనే పనిచేయడం ప్రారంభించగలదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం రూపొందించిన నిర్దిష్ట మార్గదర్శకాలను రవాణా శాఖ ఏర్పాటు చేసిన ఉన్నతాధికార కమిటీ పరిశీలిస్తున్నది.

సి) అవునండీ.

రవాణా కమిషనరు గారి అధ్యక్షాతన వరుసగా సంబంధిత శాఖల సమన్వయంతో రవాణా, పోలీసు, ఆరోగ్య, ఆర్ & బి శాఖలతో ఈ అంశంపై ప్రధానంగా ప్రభుత్వం ద్వారా ఒక ఉన్నత అధికార కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం మార్గదర్శకాలను రూపొందించిన వెంటనే బ్రామా కేర్ పేషంట్స్ కు జాప్యం జరుగకుండా సేవలను సమకూర్చడమవుతుంది.

జెడ్.పి.టి.సి. మరియు ఎమ్.పి.టి.సి.

సభ్యులకు ఆర్థిక అధికారాలు

85-బి స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న నెం.35 శ్రీకోమటి రెడ్డి రాజగోపాల్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి., గౌరవనీయులైన పంచాయితీ రాజ్ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

అ) జెడ్.పి.టి.సి., ఎం.పి.టి.సి. సభ్యుల అధికార పరిధులలో అభివృద్ధి పనులు చేపట్టడానికి వారికి ఆర్థిక అధికారాలు అప్పగించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా;

ఆ) ఎం.పి.టి.సి., జెడ్.పి.టి.సి. సభ్యులకు క్రమం తప్పకుండా జీతాలు చెల్లించడానికి ప్రభుత్వం నిధులను విడుదల చేస్తున్నదా?

ఇ) అయితే, ఇప్పటివరకు విడుదల చేసిన నిధుల వివరాలు ఏమిటి? ఏదైన పెండింగులో ఉందా?

గౌరవనీయులైన పంచాయితీ రాజ్ శాఖ మంత్రి (కె. తారక రామారావు) అ) లేదండీ.

ఆ) అవునండీ.

ఇ) గత ప్రభుత్వం జెడ్.పి.టి.సీ.లకు నెలకు రూ. 2,250లు, ఎం.పి.టి.సీ.లకు నెలకు రూ.750 ల చొప్పున పారితోషికాన్ని విడుదల చేసింది. అవి ప్రస్తుతం వరుసగా నెలకు రూ. 10,000 లు, నెలకు రూ. 5,000 లకు పెంచడమయింది. 2015, ఏప్రిల్ నుండి సెప్టెంబరు వరకు రూ. 25.1730 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేయడమయింది. మిగతా మొత్తాన్ని త్వరలో విడుదల చేయడమవుతుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ ఆలి పబ్లిక్ అధ్యక్షా, గతంలో కూడా బకాయిలు ఉన్నాయి అంటున్నారు వాటిని తొందరగా రిలీజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. గ్రామ పంచాయితీలకు 2013లో వచ్చిన నిధులు అన్నింటిని విద్యుత్ బిల్లుల బకాయిలు చెల్లించడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఉద్దేశం అభివృద్ధి చేయాలని, కానీ మీరు సర్దుబాటు కోసం విద్యుత్ బకాయిలను చెల్లించడం జరిగింది. మీరు పంచాయితీ రాజ్ సభ్యుడిగా ఉన్నారు కాబట్టి నేను మీతో మనవి చేస్తున్నాను. 2014లో వచ్చిన నిధులను విద్యుత్ శాఖకు కాకుండా ఏ శాఖకు కేటాయిస్తే దానికే ఖర్చు చెయ్యాలని అలా చెయ్యడం ద్వారా ఆ గ్రామాలు బాగుపడతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. తారకరామారావు: అధ్యక్షా, ఏప్రిల్ 2015 సెప్టెంబర్ 2015 వరకు రూ.25 కోట్లను మంజూరు చెయ్యడం జరిగింది. మిగతా నిధులు కూడా విడుదల చేస్తామని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. వారు 2014వ సంవత్సరం గురించి ఒక ప్రశ్న అడిగారు. గ్రామ పంచాయితీలకు నిధులను కూడా ఇప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వం రూ.5,370 కోట్లను విడుదల చేయడం జరిగింది. గ్రామ పంచాయితీలను బలోపేతం చేయడం, మండల పరిషత్, జిల్లా పరిషత్లను కూడా కాపాడుకోవలసిన బాధ్యత మన మీద ఉంది. ఒకవైపు కేంద్రప్రభుత్వానికి వీటిని సవరించమని

చెబుతూనే, రెండవవైపు రాష్ట్ర ఆర్థిక సంస్థ నుండి వచ్చే నిధులను కూడా రివైజ్ చేసి 50%, 40%, 10%, మండలాలను, మండల పరిషత్లను, జిల్లాపరిషత్లను కాపాడుకునే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. గ్రామాభివృద్ధిలో విద్యుత్ కూడా చాలా అవసరం. ఒక గ్రామీణ సంస్థ విద్యుత్ రేటును ఫిక్స్ చేసి వాటిని కట్టవలసిన బాధ్యత గ్రామపంచాయితీ మీద ఉంటుంది. సి.సి. బకాయిలు 10 సంవత్సరాల పైచిలుకు ఉన్నాయో వాటి అన్నింటినిలో సర్వార్థాలను మాఫీచేసి కట్టించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఎప్పటికప్పుడు కట్టే విధానం వచ్చిన తరువాత స్వయంసమృద్ధి సాధించగలుగుతాము అని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కర్నే ప్రభాకర్(నామినేటెడ్): అధ్యక్షా, నిరుద్యోగుల సమస్యను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొచ్చే అవకాశం ఇచ్చి నందుకు ధన్యవాదాలు. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి ఈ అంశాన్ని తీసుకువెళదామనుకున్నాను. సమయానికి విద్యా శాఖా మంత్రిగారు ఇక్కడే ఉన్నారు.

విద్యా హక్కు చట్టం ప్రకారం PET, PD విద్యను నిర్బంధ విద్యగా అమలుచేస్తూ, ఈ PET, PDలను కూడా అందులో చేర్చితే బాగుంటుందని మనవి.

రెండవది మోడల్ స్కూల్స్ రిక్రూట్మెంట్లో PETలను అవుట్ సోర్సింగ్లో తీసుకుంటున్నారు. అలా కాకుండా రెగ్యులర్ పోస్ట్ ల ద్వారా తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్స్ ను PED లుగా అప్ గ్రేడ్ చేస్తున్నారు అలా కాకుండా వాళ్లని నిలిపివేయాలని, ఎవరైతే ఫిజికల్ టెస్ట్ ద్వారా రిక్రూట్ అవుతారో వాళ్లకి ఆ అవకాశం కల్పించినట్లైతే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను. చాలాకాలం క్రితం వాళ్లు B.P.Ed, M.P.Edలుగాచేసి నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. కాబట్టి ఆ పోస్టులకు వాళ్లని కన్సిడర్ చేస్తే వారికి మంచి అవకాశాలు వస్తాయని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి: సోదరులు సంతోష్ గారు, ఫారుక్ హుస్సేన్ గారి తరపున, నాతరపున మాట్లాడుతున్నాను. “కాల్వ శ్రీరాంపురం”లో 1995లో ఈద శంకర్

గారు MPగా ఉన్నప్పుడు రహదారికి ఇరువైపులా 3,000 మొక్కలను నాటడం జరిగింది. అవి చాలా పెద్ద వృక్షాలుగా పెరిగాయి. ఇటీవల కాలంలో రోడ్డు వెడల్పు నిమిత్తం రూ. 20,000 నిలువ చేసే చెట్లను నరకడం జరిగింది. రోడ్డు వెడల్పు అవసరమే కానీ దీనికోసం 20 సంవత్సరాలుగా పెంచిన చెట్లను నరకడం సమంజసం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒకవైపు కరువు పరిస్థితులు, వాతావరణ కాలుష్యం ఉన్న నేపథ్యంలో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కూడా ఈ కార్యక్రమం జరుగుతుంది. దయచేసి దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకొని దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ఆలోచనలు చేసి చర్యలు తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు హరితహారం అంటున్నారు చెట్లను పెంచమని చెబుతున్నారు. కాబట్టి దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని నా ప్రార్థన. ఏకపక్షంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవద్దు. కాంట్రాక్టర్, అక్కడ ఉన్న అధికారులు ఎవ్వరికీ తెలియజేయకుండా నిర్ణయాలు తీసుకోవద్దని నా ప్రార్థన.

కరీంనగర్‌లోనే కాకుండా ఖమ్మంలో కూడా అన్ని చోట్ల రోడ్ల వెడల్పు కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. కరవు విలయతాండవం, వాతావరణ కాలుష్యం, భూగర్భ జలాలు అడుగంటుతున్న సమయంలో అటవీశాఖా వారు మంచి కార్యక్రమాలను చేపడతారని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ ఛైర్మన్: టీ విరామం కొరకు సభను 15 నిమిషాలు వాయిదా వేయడమైంది.

(టీ విరామం కొరకు సభ ఉదయం 11.55 నిమిషాలకు వాయిదా పడింది.)

(After tea break, the House reassembled at 12.20 p.m. with the Hon'ble Chairman in the Chair)

12.20

మ.

లఘు చర్చ రాష్ట్రంలో విద్యా వ్యవస్థ

మిస్టర్ ఛైర్మన్: సభకి నమస్కారం. Now, Short Discussion on Education System in our State. గౌరవ డెప్యూటీ చీఫ్ మినిస్టర్‌గారు బ్రిఫ్‌గా సబ్జెక్టు గురించి చెబితే తర్వాత మనం చర్చను ప్రారంభం చేసుకోవచ్చు.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి: అధ్యక్షా, ఈరోజు శాసన మండలిలో నూతనంగా ఏర్పడిన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో విద్యా వ్యవస్థ ఏరకంగా ఉంది, దీన్ని ఏరకంగా పటిష్టం చేయవలసిన అవసరమంది, అందరికీ విద్యను అందుబాటులోకి తీసుకురావడమే గాకుండా ప్రమాణాలతో కూడిన విద్యను అందించడానికి ప్రభుత్వవరంగా ఏరకమైన చర్యలు చేపట్టాలో సభ్యుల నుంచి సలహాలు, సూచనలు స్వీకరించడానికి ఈచర్చ ఉపయోగపడుతుందని నేను భావిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఏదేశ అభివృద్ధికైనా, ఏ సమాజాభివృద్ధికైనా విద్య అన్నది చాలా అవసరం. మానవ వనరుల అభివృద్ధి, ఆ మానవ వనరుల అభివృద్ధి సూచికలు ఆ రాష్ట్రాల యొక్క ఆ దేశాల యొక్క అభివృద్ధిని, ఔన్నత్యాన్ని చాటి చెబుతాయని చెప్పడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు. ఆరు దశాబ్దాల తెలంగాణ ప్రజల సమిష్టి పోరాటాల ఫలితంగా, అమరవీరుల త్యాగాల వల్ల కెసిఆర్ గారి నాయకత్వంలో నేడు తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్నాం. సాధించుకున్న ఈ తెలంగాణ అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి సాధించాలని, ప్రజలందరి భాగస్వామ్యంతో, రాజకీయాలకు అతీతంగా దీన్ని బంగారు తెలంగాణగా అభివృద్ధి చేసుకోవాలనే తపనతో ముందుకు సాగుతున్న విషయాన్ని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

మానవ వనరుల అభివృద్ధి సూచికల విషయంలో, హెచ్‌ఆర్‌డి ఇండెక్స్ విషయంలో మన తెలంగాణ రాష్ట్రం వెనకబడి ఉందని చెప్పడంలో కొంత బాధ కనిపించినా వాస్తవాలను సభ దృష్టికి తీసుకురావాలని నేను భావిస్తున్నాను. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పాలకులు విద్యావ్యవస్థపై పెట్టే పెట్టుబడిని ఖర్చుగా భావించారు. ఎందుకో కానీ గత పాలకులు, ప్రభుత్వాల నిర్లక్ష్యం ఫలితంగా విద్యా వ్యవస్థలో ఆశించిన ఫలితాలు రాలేదు. దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూసినప్పుడు మనం చాలా వెనకబడి ఉన్నామనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. లిటరేసీ విషయంలో గానీ, ఎనేరోల్‌మెంటు విషయంలో గానీ, విద్యా ప్రమాణాల విషయంలో గానీ తెలంగాణ రాష్ట్రం వెనకబడి ఉందని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

దేశంలో రాష్ట్రాలు, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలు కలిసి మొత్తం 36 ఉంటే, అక్షరాస్యతలో తెలంగాణ 32వ స్థానంలో ఉంది. దేశ సగటు అక్షరాస్యత 73 శాతమైతే, తెలంగాణ సగటు అక్షరాస్యత 66 శాతం మాత్రమే ఉంది. ఆ 66 శాతం సగటు అక్షరాస్యత సాధించడానికి కూడా హైదరాబాదు, రంగారెడ్డి జిల్లాల్లో ఎక్కువగా కంట్రీబ్యూట్ చేస్తున్నాయి. మిగతా ఎనిమిది జిల్లాలు సగటు అక్షరాస్యత కంటే తక్కువగా ఉన్నాయనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. సగటు అక్షరాస్యతతోబాటు పాఠశాలల పనితీరు, కళాశాలల పనితీరు, విశ్వవిద్యాలయాల పనితీరును ఒకసారి బేరీజు వేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. గౌరవసభ్యులకు సమాచార నిమిత్తం విద్యాశాఖ పరంగా మేము ఒక బ్రోచర్ ని తయారుచేసి ఇచ్చాం. విద్యారంగంలో ఉన్న ఐదు విభాగాలకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని ఇందులో పొందుపరచడం జరిగింది. స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్, ఇంటర్మీడియేట్ ఎడ్యుకేషన్, కాలేజియేట్ ఎడ్యుకేషన్, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ హైయర్ ఎడ్యుకేషన్ .. ఐదు విభాగాలుగా చేసి స్టాటిస్టిక్స్ చాలా వరకు దీంట్లో ఇచ్చే ప్రయత్నం చేశాం, ఏ ఒక్క విషయాన్ని కూడా దాచుకునే ప్రయత్నం చేయలేదని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతి సభ్యునికి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్న ఎడ్యుకేషన్ పై ఒక సమగ్రమైన అవగాహన కల్పించడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుందని, దీన్ని మీరు పూర్తిగా చదివి అవసరమైన సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వాలని నేను ఈ సందర్భంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ నేను ఇంతకు ముందే చెప్పాను. మన రాష్ట్రంలో ఒకటి నుంచి వదో తరగతి వరకు చదువుకుంటున్న విద్యార్థుల సంఖ్య 60 లక్షలు ఉంది. ఈ 60 లక్షలలో 28 లక్షలు ప్రభుత్వ పాఠశాలలు లేదా ఎయిడెడ్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్, రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ లో ఉంటే, 32 లక్షల మంది ప్రైవేటు ఇనిస్టిట్యూషన్స్ లో ఉన్నారు. అంటే 46 శాతం మంది విద్యార్థులు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఉంటే, 54 శాతం మంది విద్యార్థులు ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో ఉన్నారు. ఇంకా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమంటే - గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఎన్ రోల్ మెంట్ తగ్గిపోతున్నది, ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో ఎన్ రోల్ మెంట్

పెరుగుతున్నది. దీనికి అనేక కారణాలున్నాయి. ఏ ఒక్కరినీ నిందించి లాభం లేదని నా అభిప్రాయం. కాకపోతే గత ప్రభుత్వాలు విద్యారంగానికి ఇవ్వవలసిన ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదన్న మాట నేను ఈ సందర్భంగా చెప్పదలుచుకున్నాను. గత ప్రభుత్వాలు విద్యారంగానికి ఇవ్వవలసిన ప్రాధాన్యత ఇచ్చి ఉంటే, చేయవలసిన మార్పులు చేసి ఉంటే, తీసుకురావలసిన సంస్కరణలు తీసుకొచ్చి ఉంటే ఈరోజు తప్పకుండా ఇంతకంటే మెరుగైన స్థితిలో మన విద్యా వ్యవస్థ ఉండేదని నా అభిప్రాయం.

నేను గతంలో కూడా విద్యాశాఖా మంత్రిగా పని చేశాను. మళ్ళీ నాకు ఈ అవకాశాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కెసిఆర్ గారు కల్పించారు. నేను గౌరవ సభ్యులతో ఈ సందర్భంగా ఒక విషయాన్ని స్పష్టంగా చెప్పదలుచుకున్నాను. **With all commitment, I want to work for the upliftment of the education.** విద్యా వ్యవస్థని ప్రక్షాళన చేయాలని, పటిష్టం చేయాలని, పేద విద్యార్థులందరికీ మెరుగైన విద్యను అందించాలన్నది నా సంకల్పమని మీకు ఈ సందర్భంగా సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే నేను ఒక అతి సామాన్యమైన కుటుంబం నుంచి వచ్చిన వాణ్ణి. గవర్నమెంటు ప్రైమరీ స్కూల్స్ లో చదువుకొని వచ్చాను, సోషల్ వెల్ఫేర్ హాస్టల్స్ లో ఉండి చదువుకొని వచ్చాను, విద్యార్థులకు ఎంత ఇబ్బందికరంగా ఉంటుందో, విద్య అందుబాటులో లేకపోతే వాళ్ళ పరిస్థితి ఏమిటో నాకు బాగా తెలుసు కాబట్టి ప్రభుత్వ రంగ పాఠశాలల్లో, ప్రభుత్వ రంగ కళాశాలల్లో విద్యను పటిష్టం చేసినప్పుడే పేద విద్యార్థులు ఇతరులతో **compete** చేయగలుగుతారు, పోటీ పరీక్షల్లో నిలదొక్కుకోగలుగుతారన్నది నా అభిప్రాయం.

గతంలో పాఠశాలలకు ఇబ్బడిముబ్బడిగా మంజూరీ ఇచ్చారు. సర్వశిక్ష అభియాన్ కావచ్చు, ఆర్.యం.యస్.ఏ కావచ్చు, మధ్యాహ్న భోజన పాఠశాలలు కావచ్చు లేదా రూసా లాంటి కార్యక్రమాల ద్వారా కావచ్చు, కస్తూర్బా గాంధీ పాఠశాలలు కావచ్చు, మోడల్ స్కూల్స్ కావచ్చు .. ఇవన్నీ కూడా విద్యార్థులకు మెరుగైన విద్యను అందించడానికి తీసుకున్న ఇనిషియేటివ్స్. అయితే ఈ ఇనిషియేటివ్స్

ఏమేరకు ఫలితాలు ఇస్తున్నాయనే దాని మీద సరైన మానీటరింగ్ లేకపోవడం కూడా సమస్యకి కారణమైందని మనవి చేస్తున్నాను. 2010లో Right to Education Act వచ్చింది. అందరికీ విద్యను అందుబాటులోకి తేవాలని, బడి ఈడు పిల్లలు బడిలో ఉండాలి, బాల కార్మికులుగా మారవద్దనే ఒక మంచి ఆలోచనతో విద్యాహక్కు చట్టాన్ని తీసుకొచ్చారు. ఈ విద్యా హక్కు చట్టం అమలులో కూడా చాలా రకాలైన ఇబ్బందులున్నాయి. దాన్ని కూడా ఒకసారి స్టడీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. విద్యా హక్కు చట్టం అనగానే - 25శాతం మంది పిల్లలను ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో పెట్టవచ్చు కదా, ప్రభుత్వమే ఆ పాఠశాలల యాజమాన్యం అడిగే ఫీజులు చెల్లించవచ్చు కదా అనే ఆలోచనతో చాలా మంది ఉన్నారు. కానీ దాని వ్యవసానాలు ప్రభుత్వ విద్యారంగం మీద తీవ్రంగా ఉండే అవకాశాలున్నాయి. విద్యా హక్కు చట్టం అమలులో ఉండే **advantages** ఏమిటి? **disadvantages** ఏమిటి? ఏమేరకు అది ఉపయోగపడుతుందో ఒకసారి ఆలోచన చేయవలసిన అవసరముంది. ఈ విద్యా హక్కు చట్టాన్ని పునఃసమీక్షించాలని దేశంలోని అనేక రాష్ట్రాలు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాయి. అందులో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరుగుతోంది.

ప్రజలకు కూడా ప్రభుత్వ పాఠశాలల మీద నమ్మకం నన్నగిల్లి తమ పిల్లలను ప్రైవేటు పాఠశాలలకు వంపుతున్నారు. కారణాలేమిటో తెలుసుకునే ప్రయత్నం చేద్దాం. ఒక్కొక్క గ్రామ పంచాయతీ పరిధిలో - గిరిజన గూడేలు కావచ్చు, ఆదివాసీ గూడేలు కావచ్చు, లేదా ఊరికి దూరంగా ఉండే హ్యూమెట్స్ కావచ్చు, ఒక కిలోమీటరు రేడియస్ లో ఒక ప్రాథమిక పాఠశాల ఉండాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రాథమిక పాఠశాలలను ఓపెన్ చేశాం. ఒక ప్రాథమిక పాఠశాలకి ఇద్దరు టీచర్లను ఇచ్చాం. కానీ వాస్తవంగా జరుగుతున్నదేమంటే - ఆ ప్రాథమిక పాఠశాలకి వెళ్లవలసిన ఉపాధ్యాయుల హాజరు శాతం తక్కువగా ఉండడం, రెగ్యులర్ గా ఆ ఇద్దరు టీచర్లు వస్తారో రారో తెలియని పరిస్థితుల్లో, ఉపాధ్యాయులు రాని పాఠశాలల్లో మా పిల్లలు ఎందుకు ఉండాలని చాలా మంది తల్లిదండ్రులు ఆలోచించి, ఆర్థికంగా భారమైనా ....

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ సబ్జెక్టు. నేను పూర్తిగా దీంతో ఏకీభవిస్తున్నాను. ఈ డాక్యుమెంటును మేము ఇక్కడికిక్కడ చదవకపోయినా తర్వాతైనా సజెషన్స్ ఇస్తాం. గౌరవ మంత్రివర్యులు దీనిపై ఓపెనింగ్ రిమార్క్స్ చేసి డిబేట్ ఓపెన్ చేస్తే మంచిది. చాలా సమయం పడుతుంది. ఇది చాలా **vast subject**. డిబేట్ తర్వాత మీరు గంట సేపైనా మాట్లాడవచ్చు. ఇది షార్ట్ డిస్కషన్ కాబట్టి ఆపరిధిలో ఆలోచించి చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. భూపాల్ రెడ్డి (స్థానిక సంస్థలు - మెదక్): అధ్యక్షా, ఇది చాలా పెద్ద సబ్జెక్టు, దీనిపై ఇక్కడ చర్చించినంత మాత్రాన సమస్య పూర్తిగా పరిష్కారం కాదు. నేను మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే - ప్రతి జిల్లాకు ఒక రోజు కేటాయించి, ఆ జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో సంబంధిత మంత్రులు, ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్యీలు అందరూ కలిసి చర్చలో పాల్గొంటే వారి వారి పరిధిలో ఉండే పాఠశాలల సమస్యలు చెప్పడానికి ఆస్కారం ఉంటుంది. విద్యార్థులు ఎంత మంది ఉన్నారు, టీచర్లు ఎంత మంది, ఏది మార్పు చేయాలో వాళ్ల ఆలోచనలు వంచుకుంటారు, ప్రభుత్వానికి సూచనలు, సలహాలు ఇస్తారు. కాబట్టి ఆమేరకు ప్రతి జిల్లాకు ఒక రోజు కేటాయించి, జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో సమావేశం నిర్వహించి, చర్చిస్తే బాగుంటుందని మీద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్: మంత్రిగారు చెప్పిన తర్వాత సభ్యులు చర్చలో పాల్గొంటారు కాబట్టి అప్పుడు అన్ని విషయాలు మీరు చెప్పవచ్చు.

శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి: మంత్రిగారు ఒక్కొక్క అంశం గురించి సమాచారం ఇస్తే తర్వాత సభ్యులు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉంటుంది. వారు క్లుప్తంగా చెబితే మాకు లీడ్ ఇచ్చినట్లువుతుంది. మీరు అసలే వద్దంటే ఎలా?

శ్రీ కడియం శ్రీహరి: సమాచారాన్ని క్లుప్తంగా ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. మీరు అనుకున్నట్లుగా ఇందులో ఉన్న అంశాలు చెప్పాలంటే నాకు మూడు గంటల సమయం పడుతుంది. కానీ పది, పదిహేను నిమిషాలలో నా ఉపన్యాసం ముగిస్తాను. ప్రధానంగా ప్రాథమిక పాఠశాలల స్థాయిలో అనేక సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నాం. ప్రభుత్వ

పాఠశాలల్లో ఉపాధ్యాయులు రావడం లేదని, వచ్చినా సరిగా పాఠాలు చెప్పడం లేదని, ఒకరోజు వస్తున్నారు మరొక రోజు రావడం లేదు కాబట్టి ఈ పాఠశాలలకు పిల్లలను పంపిస్తే చదువు రావడం లేదని కొంత ఆర్థిక భారమైనా సరే పైవేటు పాఠశాలలకు పిల్లలను పంపిస్తున్నారు తల్లిదండ్రులు. ఇంగ్లీష్ మీడియం పైన తల్లిదండ్రులలో ఒకరకమైన క్రేజీ ఏర్పడింది. నా పిల్లలు ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకోవాలి, మంచి ప్రమాణాలు గల విద్యను పొందగలుగుతారు, మంచి ఉద్యోగం సంపాదించుకోగలుగుతారు, ఇతరులతో పోటీ పడగలుగుతారని తల్లిదండ్రులలో ఒక ఆలోచన ఉంది. ఆ ఇంగ్లీషు మీడియంతోబాటు ఉదయం పూట గ్రామాల్లోకి పైవేటు స్కూల్స్ కి చెందిన బస్సులు వచ్చి పిల్లలను పాఠశాలకి తీసుకపోతున్న విషయాన్ని మనం గమనిస్తున్నాం. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియం పైమరీ స్థాయిలో లేదు.

అదే పైవేటు రంగంలో ప్రాథమిక స్థాయిలోనే ఇంగ్లీషు మీడియం అందుబాటులో ఉంది. మనకున్న నార్త్ ప్రకారం పిల్లలకు ఐదు సంవత్సరాలు దాటిన తర్వాతే మన స్కూల్స్ లో చేర్పించుకుంటున్నాం. కానీ పైవేటు పాఠశాలల్లో ప్రి-పైమరీ, ప్లే స్కూల్స్ పెట్టి మూడేళ్లు నిండకముందే పిల్లలను స్కూల్స్ లో చేర్పించుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దీంతో ఆ పిల్లవాడు ప్లే స్కూల్ లో జాయిన్ అయి, యల్ కెజి, యుకెజి అయిన తర్వాత, ఐదు సంవత్సరాలు వచ్చిన తర్వాత గవర్నమెంటు స్కూల్ కి రమ్మంటే ఇక్కడ ఇంగ్లీష్ మీడియం లేదు. అక్కడ ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకున్న పిల్లవాడు ఇక్కడ తెలుగు మీడియంలో జాయిన్ కావడానికి ఇష్టపడడం లేదు. తల్లిదండ్రులు కూడా ఐదు సంవత్సరాలు వచ్చేంతవరకు ఆగడం లేదు. మూడు సంవత్సరాలు రాగానే పిల్లవాడిని స్కూలుకు పంపించాలి, ఏదో ఒకటి పిల్లవాడు నేర్చుకుంటాడనే ఆలోచనతో పంపిస్తున్నారు.

మన సిస్టంలో ప్లే స్కూల్స్ లేవు. మన సిస్టంలో యల్ కెజి, యుకెజి లేదు. మన సిస్టంలో ఇంగ్లీష్ మీడియం లేదు. మన విధానంలోని ఈ పరిస్థితులు కూడా ఎన్ రోల్ మెంటుకి కొంత సమస్యగా మారుతోంది. టీచర్స్ అటెండెన్స్ కొంత సమస్యగా మారుతోంది. ఒక గ్రామ పంచాయతీ పరిధిలో పది, పదిహేను పైమరీ స్కూల్స్

ఉన్నాయి. చిన్న చిన్న పల్లెలుంటాయి, తండాలంటాయి కాబట్టి ఆ గ్రామ పంచాయతీ పరిధిలో ప్రతి ఆవాసంలో ఒక పైమరీ స్కూల్ ఓపెన్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో వాటిని ఏర్పాటు చేశారు. ఏ ఒక్క పాఠశాలలో కూడా సరిపడ విద్యార్థులుండరు, ఏ ఒక్క పాఠశాల కూడా సరిగా నడవడం లేదు. అందుకే ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచన చేస్తోందంటే - ఒక గ్రామ పంచాయతీ పరిధిలో ఉన్న అన్ని పైమరీ స్కూల్స్ ని మెర్జ్ చేసి ఒకే పైమరీ స్కూల్ ని స్టాండర్డ్ గా నడవగలిగినట్లయితే అక్కడ విద్యార్థుల సంఖ్య పెరుగుతుంది. నాలుగైదు ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో పని చేస్తున్న ఉపాధ్యాయులను ఈ ప్రాథమిక పాఠశాలకు తీసుకొచ్చినట్లయితే, ఆరేడు మంది టీచర్లు ఉంటారు, సబ్జెక్టుకి ఒక టీచర్ ని ఇచ్చే అవకాశం ఉంటుంది, ఆ స్కూలు బాగుపడుతుందనే ఆలోచన చేస్తున్నామని ఈనందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. అలా అని పాఠశాలలను మూసేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదు.

గ్రామానికి మూడు, నాలుగు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ప్రాథమిక పాఠశాలలను మూసేయాలనే కూడా ప్రభుత్వానికి లేదు. Within the Gram Panchayat మాలపల్లెలో ఒక స్కూలు ఉంటుంది, మాదిగపల్లెలో ఒక స్కూలు ఉంటుంది, బిసి కాలనీలో ఒక స్కూలు ఉంటుంది, ఇంకొక వాడలో ఇంకొక స్కూలు ఉంటుంది. దీని వల్ల ఎన్ రోల్ మెంటు తగ్గిపోతోంది. స్కూల్స్ స్పెడ్ కావడం, విద్యార్థులు స్పెడ్ కావడం వల్ల ఎన్ రోల్ మెంటు తగ్గిపోవడం, ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య తక్కువగా ఉండడం, సబ్జెక్టు టీచర్స్ లేకపోవడం, ఒక టీచరు లీవు పెడితే ఇంకొక టీచర్ రాకపోతే ఆస్కూల్ మూత పడడం జరుగుతోంది. అందుకే పేరెంట్స్ కు గానీ, విద్యార్థులకు గానీ ఇబ్బంది లేకుండా rationalisation of schools చేయాలని, దీంతోబాటు rationalisation of teachers కూడా చేయాలనే ఒక ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందనే విషయాన్ని సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను. విద్యా ప్రమాణాలు పెంచడానికి C.C.E (Continuous Comprehensive Evaluation) System తీసుకొచ్చాం. ఈ సిస్టం కూడా మంచి ఫలితాలు ఇస్తోందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

12.40 | అధ్యక్షా, వీటన్నింటికీ మించి రెసిడెన్షియల్ మం. పాఠశాలల్లో మంచి ఫలితాలు వస్తున్నాయి. అవి Social Welfare, Tribal Welfare, BC Welfare కావచ్చు, లేదా విద్యాశాఖ ఆధీనంలో నడుస్తున్న రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు కావచ్చు, అవి మంచి ఫలితాలిస్తున్నాయి.

ఎక్కడైతే రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీష్ మీడియంలో 10+2 నడుస్తుందో అక్కడ బ్రహ్మాండమైన కాంపిటీషన్ వస్తుంది. విద్యార్థులు కూడా మంచి విద్యను అందుకుంటున్నారు. వారు ఇతరులతోటి పోటీపడుతున్నారు. కొత్తగా ప్రారంభించేటవంటి పాఠశాలన్నీ రెసిడెన్షియల్ పద్ధతిలోనే ప్రారంభించాలనే ఒక ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. ఆ ఆలోచన ద్వారానే కెజి టు పిజి అనే పథకం కూడా తెరపైకి వచ్చింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు దానిని ప్రతిపాదించడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఒకవైపు ప్లేస్కూల్స్ ప్రారంభించాలా, ఒకవైపు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీష్ మాధ్యమం పెట్టాలా, పాఠశాలల్ని సాధ్యమైనంతవరకు రేపనలైజేషన్ చేయాలా అనే ఆలోచన చేస్తూనే కొత్తగా ప్రారంభమయ్యే పాఠశాలలన్ని కూడా రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల పద్ధతిలో గనుక ఉంటే, అది తల్లితండ్రులకు కొంత కాన్ఫిడెన్స్ ఇస్తుంది. పిల్లలకి కూడా మంచి ప్రమాణాలు కలిగిన విద్య దొరుకుతుందనే ఆలోచన చేయడం జరుగుతుంది.

గతంలో పెద్దలు గౌరవ ఎల్ ఓపి గారు మంత్రిగా కూడా పని చేశారు. గతంలో ఇచ్చినటువంటి జీఓలు ఎంత ఆశ్చర్యకరంగా ఉన్నాయంటే, జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాలలను, పాలిటెక్నిక్లను మంజూరు చేశారు. కానీ, కొత్తగా మంజూరైన ఒక్క జూనియర్ కళాశాలకి గానీ, డిగ్రీ కళాశాలకు గానీ, పాలిటెక్నిక్ కళాశాలకు గానీ భూమి లేదు. మౌలిక వసతులు లేవు, స్టాఫ్ సాంక్షన్ చేయలేదు.

కనీసం తరువాతనైనా పోస్టులు శాంక్షన్ చేద్దాం, వారిద్వారా పిల్లలకి మంచి చదువును అందిస్తామనే ఆలోచన కూడా జరుగలేదు. ఇప్పుడు వాటికి ఒకవైపు భూమి వెతుక్కొని, భవనాలకి సాంక్షన్ ఇస్తూ, అక్కడ కాంట్రాక్ట్ లెక్కర్స్ గా ఎవరైతే పనిచేస్తున్నారో వారిని రెగ్యులర్ చేస్తూ, ఇంకా ఖాళీలు ఏమైనా

ఉంటే, వాటిని భర్తీ చేసే ప్రయత్నం కూడా చేయబోతున్నామని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జిల్లాకు ఒక విశ్వవిద్యాలయాన్ని పెట్టారు. ఏ వర్షంతో పెట్టారో మౌనైతే తెలియదు. ఒక్కొక్క జిల్లాలో రెండు, మూడు పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ సెంటర్స్ పెట్టారు. ఈరోజు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఒక విశ్వవిద్యాలయం ఉంది, మూడు పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ సెంటర్స్ ఉన్నాయి. మూడు పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ సెంటర్స్ లో రెగ్యులర్ స్టాఫ్ లేరు. విశ్వవిద్యాలయంలో రెగ్యులర్ ఫ్యాకల్టీ లేదు. ఏ రకంగా ఆ విశ్వవిద్యాలయాలు, పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ సెంటర్స్ పని చేస్తాయో దయచేసి ఆలోచించాల్సిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

ఎక్కడైనా ఒక ఇన్ స్టిట్యూట్ మొదలు చేసేటప్పుడు దానికి అవసరమైన మౌలిక వసతులు, స్టాఫ్ ని ఇచ్చి మనం ఇన్ స్టిట్యూట్ మొదలుపెట్టుకుంటే అది సర్వైవ్ కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మౌలిక వసతులు, స్టాఫ్ లేకుండా ఇన్ స్టిట్యూట్స్ ని గనుక ఇచ్చినట్లయితే అవి ఎలా సర్వైవ్ అవుతాయి. ఈరోజు చాలా జూనియర్ కళాశాలలు, డిగ్రీ కళాశాలలు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో నడుస్తున్నాయి. రెగ్యులర్ బిల్డింగ్స్ లేక జూనియర్ కళాశాలలు ఉన్నత పాఠశాలల్లో నడుస్తున్నాయి, డిగ్రీ కళాశాలలేమో జూనియర్ కళాశాలల్లో నడుస్తున్నాయి. ఇది ఆయా జిల్లాలలో సభ్యులందరూ చూడవచ్చు.

మొన్న మధ్యనే తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత నేను విద్యాశాఖను తీసుకున్న తరువాత చాలా జిల్లాల్లోని జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాలల భవనాలకు నిధులు విడుదల చేయడం జరిగింది. అంటే ప్రభుత్వాలు విద్యా సంస్థలు ఓపెన్ చేయడమే కాకుండా అక్కడ మౌలిక వసతులు కల్పించాలి, స్టాఫ్ కావాలని ఆలోచన చేయకపోవడం వల్ల ఈరోజు ఈ పరిస్థితి దాపురించింది అని చెప్పడంలో నాకు ఎలాంటి సందేహం లేదు. ఇంకా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటంటే, గత ఇరవై సంవత్సరాల నుండి విశ్వవిద్యాలయాల్లో రిక్రూట్ మెంట్ లేదు. క్వాలిఫైడ్ ప్రొఫెసర్స్ లేరు. 2018 వచ్చేవరకు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో

ఉండేటువంటి దాదాపు 70, 80శాతం ప్రొఫెసర్స్ వదవీ విరమణ పొందుతున్నారు. ఒకవేళ వారందరూ గనుక వదవీ విరమణ చెస్తే ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం కూడా న్యాక్ అక్రిడిటేషన్ కోల్పోయే ప్రమాదం ఉందని అందరికీ నవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను. అంటే, ఇరవై సంవత్సరాల నుంచి రిక్రూట్మెంట్ చేయలేదు. ఈ రకమైన సమస్యలన్నీ కూడా కలిసి విద్యావ్యవస్థను ఈ దారుణమైన పరిస్థితికి తీసుకువచ్చాయని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

నేను సభ్యులందరినీ కోరేదేమంటే, కొత్త రాష్ట్రం వచ్చింది, ఒక అవకాశం వచ్చింది. ఈ రాష్ట్రంలో మన విద్యారంగాన్ని ప్రక్షాళన చేసుకోవాలి, పటిష్టం కూడా చేసుకోవాలి పేద పిల్లలందరికీ కూడా మెరుగైన విద్యనందించాలి. దానికి సభ్యులందరికీ చాలా సమాచారం ఐదు విభాగాలుగా చేసి ఇచ్చాను. ఒక్కొక్క విభాగంలో స్టాటిస్టిక్స్ ఎలా ఉన్నాయనేది కూడా తెలియజేయడం జరిగింది.

ప్రభుత్వ పాఠశాలలను, ప్రభుత్వ జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాలలను, ప్రభుత్వ రంగంలో పని చేసేటువంటి విశ్వవిద్యాలయాలను మనం బలోపేతం చేయాలనేదే ప్రభుత్వ ఆలోచన. అవి మంచి ఫలితాలను ఇచ్చేవిధంగా ప్రయత్నం చేయాలి. అలా చేయాలంటే, ఏమి చేయాలి. సమస్యల్ని మీముందు పెట్టాను.

వాస్తవాల్ని, గణాంకాలని మీముందు పెట్టాను. కాబట్టి విద్యావ్యవస్థను కాపాడుకోవాలి, పటిష్టం చేసుకోవాలి, పేద వర్గాలకి మంచి విద్యనందించాలి, తెలంగాణలో చదువుకొనే ప్రతి ఒక్కబిడ్డకూడా ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా పోటీపడే విధంగా తయారు చేయాలనే ఆలోచనకు మీ అమూల్యమైన, సలహాలు, సూచనలు అందజేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

వాస్తవ పరిస్థితుల్ని మీముందు పెట్టాను. ఆ పాలకులు, ఈ పాలకులని కాదు. విద్యావ్యవస్థ ఈ రాష్ట్రంలో ఈ రకంగా ఉంది. దీనిలో ఏరకంగా ముందుకు పోదాం. మనందరికీ కూడా సిగ్గుచేటండీ. Literacy levels లో మనం 32వ స్థానంలో ఉన్నామంటే, ఒక్కపేమో బ్రహ్మాండంగా చేశామని చాలా గొప్పగా చెప్పుకుంటాము. నేను కూడా

మంత్రిగా పని చేశాను. గౌరవ ఎల్.ఓ.పి గారు కూడా మంత్రిగా పని చేశారు. మేము చాలా గొప్పగా పని చేశామని చెప్పుకుంటాము. But result is this. Ultimate గా రిజల్ట్ ఏమిటి? ఈవాళ్ల దేశ సగటు అక్షరాస్యత 73ఉంటే, మనం 66శాతంలో ఉన్నాము. చాలా జిల్లాలలో women literacy levels, tribal literacy levels అయితే చాలా దరిద్రంగా ఉన్నాయి.

కాబట్టి వీటన్నింటిపైనా మనం దృష్టి పెట్టాలి. మీ అమూల్యమైన సలహాలు, సూచనలివ్వండి. నేను ఓపికగా వింటాను. ఒకవేళ మరి ఈవాళ్ళ శాసనసభలో డిమాండ్స్ పైన సమాధానం చెప్పాల్సిన అవసరం ఉన్నది చైర్మన్ గారు అనుమతిస్తే, మీరందరూ సహకరిస్తే ఈరోజే సమాధానం చెప్పమంటే ఈరోజే సమాధానం చెబుతాను. లేదంటే సమయాన్ని బట్టి నిర్ణయం తీసుకోవాలని గౌరవ చైర్మన్ గారిని కోరుతున్నాను. కానీ దీనిపైన గౌరవ సభ్యులందరూ దీనిని చదువుకొని వారందరూ వారి, వారియొక్క సలహా, సూచనలను ప్రభుత్వానికి సహకరించాలి, పేద వర్గాలకు ఉపయోగపడే విద్యావ్యవస్థను మనం తీసుకురావాలని చెప్పి ఈ సందర్భంగా మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకి తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో విద్యా విధానాన్ని మెరుగుపరిచి క్వాలిటీ ఎడ్యుకేషన్ తీసుకురావాలనే ప్రయత్నంలో భాగంగా సూచనలు వస్తాయని ఒక సదుద్దేశ్యంతో పెట్టారనుకొని మేము భావిస్తున్నాము. కానీ, శ్రీ కడియం శ్రీహరి గారికి ప్రజా జీవితంలో అపారమైన అనుభవం ఉంది. ఒక్కవైపు నేను గతంలో, రాజకీయాల్లోకి పోననుకొని చెప్పాల్సిందంతా చెప్పేశారు. చివరికి ముగింపు అప్పుడు మాత్రం నేను, మా ఎల్.ఓ.పి గారు మంత్రిగా పని చేశారని, వ్యవస్థ ఇట్లా ఉందని చెప్పారు. ఏదేమైనా ఒక సామాజిక భాద్యతగా నేను మాట్లాడాలని అనుకుంటున్నాను. నేను ఐదవ తరగతి వరకు మాఊరు నారాయణపురంలో చదువుకున్నాను.

పక్క ఊర్లో ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలలో 7వ తరగతి వరకు చదువుకున్నాను. ఇంకో పక్క ఊర్లో పదవ తరగతి వరకు చదువుకున్నాను. మండల హైస్ కూల్స్ లో ప్రభుత్వ

జూనియర్ కళాశాలలో ఇంటర్ మీడియట్ వరకు చదువుకున్నాను. ఉన్నత విద్య ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుకున్నాను. మొదటి రెండు ఊర్లు మాత్రం నడుచుకుంటూ పోయాను.

మా తండ్రిగారు వ్యవసాయం చేసేవారు. మాది మధ్యతరగతి కుటుంబం. కాబట్టి దయచేసి నేను సహృదయంతో మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. తక్కువ సమయంలో సాధ్యమైనంతవరకు ఈ డాక్యుమెంట్ చదువుకుంటాము. మా బాధ్యత మాకు తెలిసి తప్పనిసరిగా మా సూచనలు ఇంకో ఫార్మ్లో కూడా ఇస్తాం. ఇంకా చాలా కంటిన్యూయన్ ప్రాసెస్ ఉంది.

నేను మొట్టమొదట ఈ డాక్యుమెంట్ ఓపెన్ చేసేముందు, నేనిచ్చే సలహాలు. ఇప్పటికే ప్రమాద ఘంటికలు మ్రోగాయని అనను గానీ, ఆ దిశలో అలారమైతే మ్రోగింది. విద్యా శాఖలో ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో మన బాధ్యతలు చెబుతూ సామాజిక బాధ్యత గుర్తెరగండి. ఇంకా ఎంత కాలం కాదు. ఈ కాంపిటీటివ్ వరల్డ్లో మనం మొట్టమొదటగా తెలంగాణ రాష్ట్రం కాంగ్రెస్ ఇచ్చినా, మీరు తెచ్చుకున్నా, 29వ రాష్ట్రంలో ఇక మనం మేలుకోవాలి. వారు చెప్పిన గణాంకాల ప్రకారమే మన లిటరసీ రేటు ఇలా ఉంది. దీని విషయంలో అందరం కూడా బాధపడాలి అని చెప్పిన దానితో నేను ఏకీభవిస్తూనే మూడు అంశాలుగా ప్రయారిటీగా చేయాలని మీద్వారా గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఒకటి - మీరు ఇప్పటికే ఒక అవగాహనకు వచ్చారు. వాస్తవమైన పరిస్థితి ఏమిటి? ప్రస్తుతం తీసుకోవాల్సిన ఇమ్మీడియేట్ మెజర్స్ ఏమిటి? First - Immediate Short term alarming measures. Second - Periodical గా రెండు సంవత్సరాల్లో తీసుకోవాల్సిన మెజర్స్ ఏమిటి? Third - long term measures ఏమిటనేది ఈ మూడు క్యాటగిరీలుగా చేసుకొని మీరు మేధావులని, ఎన్జీఓలని, ప్రజాప్రతినిధులని గ్రామ, మండల, జిల్లా స్థాయిల్లో అందరినీ కలగలుపుకొని ఈయొక్క విద్యావ్యవస్థని మెరుగుపరచడానికి చర్యలు చేపడితే తప్ప, ఈ వ్యవస్థ అంత తొందరగా మెరుగైన పరిస్థితుల్లోకి వస్తుందని మాత్రం నేను ఆశిస్తున్నాను.

ఆశ ఉంది, జరగాలని భగవంతున్నీ కోరుకుంటున్నాను. ఇది చేయకపోతే మాత్రం జరగదు.

ప్రభుత్వం వారు కేజీ నుండి పీజీ ఇస్తామని ఎన్నికల ముందు చెప్పినటువంటి స్లోగను గానీ, రెండు పడకల గదులతోపాటు దళితులకి మూడెకరాల భూమి ఇస్తామని మీ మ్యానిఫెస్టోలో చెప్పారు. గానీ, మీకు ఎన్నికల్లో ఓట్లు వేసినటువంటి ఈ యువశక్తి. ఈ విద్యా వ్యవస్థలో కాగితాలకి మాత్రమే సరిపోయేటువంటి రూ.25కోట్లు పెట్టారు. మీరు అనవచ్చు, ఈ వ్యవస్థ లోపభూయిష్టంగా ఉంది, రెండు సంవత్సరాలు కాబోతుంది. అయినా కూడా మా ఆలోచనలో ఒక సంకల్పం ఉంది, ఒక విజన్ ఉంది కాబట్టి ఆలస్యం అవుతుందని చెప్పవచ్చు.

మీరు ఈ సొసైటీలోని బడుగూ, బలహీన వర్గాలకి కేజీ టు పీజీ వరకు విద్యను అందరికీ ఉచితంగా ఇస్తామని చెప్పారు. ప్రభుత్వమే లిటరసీ రేటు, మిగతా అన్ని విషయాలు చెప్పింది. వీటన్నింటినీ ఐదు రకాలుగా విభజించి చెప్పారు. నాకు కొద్దిగా బాధ అయినటువంటి అంశం ఏమిటంటే, స్వర్గీయ రాజీవ్ గాంధీ గారు 21వ శతాబ్దంలోకి నా భారతదేశం పోవాలని, కొత్త విద్యావిధానాన్ని 1986లో ప్రవేశపెట్టారు. తరువాత యూపీఏ ప్రభుత్వం అన్నీ ఆలోచించి Right to Education Act తీసుకువచ్చింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కొద్దిగా ఇది దుర్మార్గ మైనటువంటి చట్టం అని అన్నారు. ఆ పదజాలం అలా అనేకంటే, ఇందులో లోపాలుంటే, లోపభూయిష్టంగా ఉంటే, మీరు చెప్పినట్లు అన్ని రాష్ట్రాలు కోరుకుంటే మీరు నీతి ఆయోగ్లో ఉన్నారు. ఇంకొక దగ్గర ఉన్నారు, అందులో లోపాలేమైనా ఉంటే వాటిని సూచించి ఆ లోపాలను సరిదిద్దండి.

కానీ, మనం మొదటి నుండి ఇప్పటి వరకు కూడా బ్రిటీష్ చుట్టాలను అనుకరిస్తున్నాము. కాబట్టి మనం రాజ్యాంగ పరిధిలో పని చేయాలి. రాష్ట్రం సెపరేటు కాదు. రాష్ట్రానికి సెపరేటు రాజ్యాంగం ఉండదు. పెద్దలందరికీ తెలుసు. కానీ, చట్టంలో లోపాలున్నాయంటే చర్చ పెట్టండి. లోపాలు సరిదిద్దండి. కానీ, ఈ చట్ట ఉద్దేశ్యం 2014వ సంవత్సరం వరకు ప్రైవేటు లూటీ జరిగింది. కార్పొరేటు లూటీ జరిగింది.

విద్యావ్యవస్థలో ప్రభుత్వం ఇచ్చినటువంటి జీఓలను, సంస్కరణలను, ఆదేశాలను తెక్కబెట్టడం లేదు. ఒక పెద్ద స్కాం జరుగుతోంది. నర్సరీ నుండి పైవరకు ఇంతపెద్ద లూటీ విషయాన్ని ఆలోచించి ఆనాడు కేంద్రంలో యూపిఏ ప్రభుత్వం ఒక సెక్యూరిటీ ఇచ్చింది. కాబట్టి, దానిని దుర్మార్గమైన చట్టం అనేదానికంటే లోపాలుంటే సరిదిద్దుదాము. కేవలం పదజాలంతో కాదు. సరే కేజీ లు పిజి సిన్సియారిటీని నేనేమి ప్రశ్నించడం లేదు. చేయండి, అందరికీ సంతోషం.

కానీ, ఈ విషయంలో విద్యా హక్కు చట్టం పేలవంగా ఉందంటే, జీఓ నెం.42 అమలు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అది మ్యాన్ డేటర్. ఆదాయం, వ్యయాలని ఎక్కడా కూడా చూపించడం లేదు.

ఈరోజు 22.9లక్షల సీట్లు భారతదేశంలో ఉంటే, 3.46లక్షల సీట్లు గత సంవత్సరం fill అయ్యాయి. ఇది వాస్తవం. ఇంప్లిమెంటేషన్ లో తెలంగాణ 0.1శాతం, ఆంధ్రప్రదేశ్ 0 శాతం, ఢిల్లీ 44.61శాతం. Central Square Foundation అధ్యక్షుడు ఆశిస్ థావన్ చెప్పిన ప్రకారం బోధనా రుసుములో ప్రభుత్వాల జాప్యం అనే విషయాన్ని ఓపెనింగ్ రిమార్క్స్ లో చెప్పారు. మన ప్రక్కన తమిళనాడు వారు బాగానే చేస్తున్నారు. ఏదేమైనా ఆ చట్టమే లోపభూయిష్టంగా ఉంది. కాబట్టి, మీరు ఇంప్లిమెంటేషన్ చేయడం లేదని అనుకోవాలనేది ఒక మార్పు. కానీ, పార్లమెంటు ద్వారా ఒక చట్టం వచ్చినప్పుడు అందులో ఉన్న దాంట్లో కొంత మంచి చేయాలని నేను కోరుకుంటున్నాను.

ఫీజ్ రీయింబర్స్ మెంట్ లో 18లక్షల మంది లబ్ధి పొందుతున్నారు. 2014-15, 2015-16లో స్కాలర్ షిప్ రూపంలో రూ.605కోట్లు పెండింగ్ లో ఉంది. 2014-15, 2015-16లో ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ రూపంలో రూ.3,130కోట్లు పెండింగ్ లో ఉంది. ఇదొక లాభీ తయారయింది. నేను పేర్లు చెప్పనూ గానీ, అయ్యా స్కాలర్ షిప్ లు తరువాత, ముందు మాకు ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ ఇవ్వండని అంటున్నారు. 6500 కళాశాలల్లో వెయ్యి కళాశాలలు ప్రభుత్వ కళాశాలలైతే 5500 ప్రైవేటు సంస్థలున్నాయి. దీనిలో పెద్ద ఎత్తున గందరగోళం కార్యక్రమం ఉంది. విద్యార్థుల స్కాలర్ షిప్స్ ముందు

ఇవ్వాలని అవసరం ఉంది. చట్టంలోని నిబంధనలు కూడా అదే చెబుతుంది. అందుకని ఇటువంటివి Short term కార్యక్రమాల్లో చేయాల్సిందిగా ప్రభుత్వానికి సూచన చేస్తున్నాను.

ఈరోజు డిఎస్ సి అందే ద్రాక్ష అనుకుందాము. టెక్ని అనౌన్స్ చేశారు. డి.ఎస్.సి. చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. డిఎస్ సి ద్వారా ఇచ్చేటువంటి 17వేల ఖాళీలకి లక్షలాదిమంది ఎదురు చూస్తున్నారు. నేను కూడా ధర్నా చౌక్ లో ధర్నాలో పాల్గొన్నాను. ఏదేమైనా ప్రభుత్వానికి యాక్షన్ ప్లాన్ ఉండాలి. ఇప్పుడున్నటువంటి పరిస్థితులు అనేక రకాలుగా చెప్పారు. కానీ, నా స్పీచ్ లో మెయిన్ ఫోకస్ ఈ ఫీజుల దోపిడీ ఏవిధంగా ఉందంటే, జంట నగరాల్లో ఒక International School ఉంది. ఇటీవల ప్రభుత్వం 12 నోటీసులు ఇచ్చినటువంటి దానిలో అది కూడా ఉంది. I will appreciate. నర్సరీకి 2010-11లో రూ.1,09,000/- చిల్లర, పిపి-వన్ కి రూ.1,96,009/-, మూడవ తరగతికి వచ్చేసరికి రూ.2,99,300/- కలెక్ట్ చేస్తుంది ఆ పాఠశాల.

కొండాపూర్ ప్రాంతంలో నర్సరీలో 2008-09లో రూ.47,100/- సీటుకి, ఐదవ తరగతికి వచ్చే సరికి 2015-16లో రూ.2,03,510/-. ఇది ప్రైవేటు కార్పొరేట్ విద్యాసంస్థల పరిస్థితి. ఈరోజు ప్రభుత్వ మెమోనా, ఏదో తెలియదు గానీ, మెమో నెం.780 అని ఉంది. దాని ప్రకారంగా టెక్నోలు, కాన్సెప్ట్ లు, ఈజ్ నోలు, ఓలంపియాడ్ లు తదితర పేర్లు నిషేధం. కానీ, బోర్డులో పేర్లు తొలగిస్తున్నారు, బ్రోచర్ లో ఉంటుంది. వెబ్ సైట్ లో ఉంటుంది. దయచేసి ఈ లూటీని అరికట్టండి.

ముందు ప్రభుత్వం మీద నమ్మకం రావాలంటే, ఈ లూటీని పెద్ద ఎత్తున అడ్డుకట్ట వేయాల్సిందని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. జీఓ నెం.1994 ప్రకారం ప్రైవేటు విద్యా సంస్థల్లో ఐదు శాతం లాభాలే వారు తీసుకోవాలి. 15శాతం నిర్వహణ ఖర్చు, 15శాతం నిర్వహణ, స్థలం, ఫర్నిచర్, యాభై శాతం వేతనాలు, 15శాతం ఉపాధ్యాయుల ఇతర సంక్షేమం. కానీ ఎక్కడైనా జీఓ నెం.1ని ఫోలో అవుతున్నారా? ఇంకా అనేక జీఓలు ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. దయచేసి వాటిమీద మానీటరింగ్ మెకానిజం

ఉండాలి. మానీటరింగ్ మెకానిజం ఉంటేనే గత ప్రభుత్వాల సమయంలో కూడా పాఠశాలలకు వెళ్లి అక్కడ మేనేజ్మెంట్ ఎలా ఉంది? పరిసరాల పరిశుభ్రత ఎలా ఉందని చూసినటువంటి పరిస్థితులున్నాయి. ఆ దిశలో అందరి సహకారం తీసుకోండి.

శ్రీ చుక్కారామయ్య గారు, డా. నాగేశ్వర్ గారు ఈ హాజ్ లో పని చేశారు. ఇలాంటి అనేకమంది విద్యా వంతులున్నారు. ఎస్టివోలను గుర్తించండి. తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ లో ఉన్నటువంటి ఒక అడ్వైజరీ కమిటీ విద్యా వ్యవస్థలో ఉండాలని అవసరం ఉంది. Frequent గా ప్రజాప్రతినిధులను విశ్వాసంలోకి తీసుకోండి. ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీలందరినీ పరిగణనలోకి తీసుకోండి. ఆ రకంగా తీసుకుంటే తప్పనిసరిగా అనేక మంచి విషయాలు ప్రభుత్వానికి అందుతాయని ఈ సందర్భంగా మీదవారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

1.00 | అధ్యక్షా, పిల్లలకు చిన్నప్పటి నుంచి సామాజిక **మ.** బాధ్యత నేర్పాలి. అలాగే శారీరకంగా, ఆరోగ్యంగా ఉండాలి. ఇవాళ మన వాళ్లకు ఆలోచన ఉందో, లేదో తెలియదు నాకు, జపాన్ లో స్కూలు పిల్లలు అరగంట పాటు క్లీనింగ్ కార్యక్రమాంలో లో పాల్గొంటారు. అది mandatory. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో కూడా పరిశుభ్రత ఏమిటనేది ముఖ్యాంశం. అదే విధంగా బలవర్ధకమైన ఆహారం అవసరం. మన concept లో కుల రహిత సమాజం, భిన్నత్వంలో ఏకత్వం. అక్కడ ప్రాథమిక విద్య అనేది పునాది. అక్కడ వేసిన విత్తనం సామాజిక వృక్షంగా పెరిగి మంచి ఫలాలు వస్తాయి. మనమేమి తక్కువ లేము అధ్యక్షా. ఇవ్వాలమెరికా, ఫ్రాన్స్, జపాన్ లో ఉన్నటువంటి ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు, అమెరికాలో అభివృద్ధి చెందినటువంటి ఎకానమిలో గాని మన యొక్క human resources పని చేస్తున్నాయి. అందువల్ల మీరు వాళ్ల ప్రతిభను గుర్తించండి.

విద్యార్థి బాల్యం దశలోనే తెలివిని గుర్తించి, గైడ్ చేయండి, విద్యా వ్యవస్థ అప్పుడు బాగు పడుతుంది. ఎవరెవరికి ఎలాంటి ఫ్యాకల్టీ అవసరమో, అప్పుడు వారికి మానీటరింగ్ చేయాల్సిన అవసరముందని, ఈ సందర్భంగా మీకు మనవి చేస్తున్నాను.

టీచింగ్ (Teach for India) లాంటి సంస్థల గురించి నిన్న కూడా చెప్పడం జరిగింది. వాళ్లు ఇంజనీరింగ్, ఐటి ఉద్యోగాలను వదిలివేసి 2 సంవత్సరాలు Fellow గా చేరి, మురికి వాడలలోకి పోయి, వారు చదువు నేర్చుతున్నారు. కాబట్టి టీచింగ్ లాంటి సంస్థలను ప్రోత్సహించండి. అదేవిధంగా గతంలో యూనివర్సిటీస్ గురించి మీరు చెప్పారు, దానిని ఎందుకు పెట్టారో తెలియదు, infrastructure లేదు. ఇప్పుడు మీరు అధికారంలో ఉన్నారు. ఇప్పుడు NAC అక్రిడిటేషన్ ఇష్యూలో ఆల్ రెడీ alarming situation ఉంది. ఇప్పటికీ తెలంగాణ విశ్వవిద్యాలయాల అధ్యాపకుల సంఘం సమాఖ్య ప్రతినిధులు నాతో మాట్లాడారు. 2 సంవత్సరాలకు NAC గుర్తింపు రావల్సిందని వారు చెప్పారు. అదేవిధంగా అనేక రకాలుగా బ్లాక్ గ్రాంట్లు మనకు రావాలంటే, ప్రతి సంవత్సరం 10 శాతం పెంచాలి. కానీ, దానికి ఇబ్బందులున్నాయి. యూనివర్సిటీ ఉద్యోగులకు హెల్త్ కార్డులు లేవు. ఈ బ్లాక్ గ్రాంట్లు రావాలంటే, అధ్యాపకులను నియమించాలంటే, మీరు సమర్థులైన వైస్ ఛాన్సలర్లను నియమించాలి. గతంలో మర్రి చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పింగళి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని వైస్ ఛాన్సలర్ గా నియమించి, ఆ విషయంలో గట్టిగా చర్యలు తీసుకున్నారు.

ఈ ప్రభుత్వం వచ్చి 2 సంవత్సరాలవుతుంది. దయచేసి short term immediate action తీసుకోవాలని గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే రాబోయే రోజులలో మనం ఎస్సీ, ఎస్టీ నబ్ ప్లాన్ కూడా పెట్టుకున్నాం, కానీ ఎస్సీలకు 34 శాతం, ఎస్టీలకు 42 శాతం, బిసిలకు 52 శాతం, మైనారిటీలకు 30 శాతం వరకే ఖర్చు పెట్టాం. అలాగే సర్వశిక్ష అభియాన్, రూసా, మాధ్యమిక విద్యలో ప్రవేశపెట్టిన పథకాలకు సంబంధించి డాక్యుమెంటల్ అనేక ఇష్యూలు ఉన్నాయి. ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన పథకాలలో 60-40, 70-30, వాళ్ల గైడ్ లైన్స్, నోడ్ ల అధికారుల నియామకం, వాళ్ల పారామీటర్లను మనం పరిపూర్తి చేయనందుకు, కోట్లాది రూపాయలు మునిగిపోయే పరిస్థితి ఉంది. దయచేసి దానిని రెవ్యూ చేయండి. వచ్చే నిధులు ఎందుకు పోగొట్టుకుంటారు. ఒక

వైపు కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించిన నిధులలో, మనం supportive price component పెట్టనందుకు మాత్రమే UPA-I & II, ఇప్పుడున్న NDA గాని వీటన్నింటిలో అనేక కోట్లాది రూపాయలు మూలుగుతున్నాయి. ఈ విషయం మీద దృష్టిపెట్టండి.

అదేవిధంగా టీచింగ్ అండ్ రీసెర్చ్ అన్నారు. రీసెర్చ్ అండ్ డెవలప్మెంట్ పథకాలన్నారు. స్కిల్ డెవలప్మెంట్ అన్నారు. ఇవన్నీ డాక్యుమెంటులో ఉన్నాయి. But with true letter and spirit యాక్షన్లో నేను ఆశిస్తున్నా. కళాశాలలో చదువుకుంటున్న విద్యార్థుల ప్రతిభను వెలికి తీయడానికి, ఒక మెకానిజంను పెట్టారు. వారి talent ని గుర్తించి, అమలు చేయాల్సిన అవసరముంది. అదేవిధంగా వ్యాయామ కళాశాలలో అనేక రకాల పోస్టులున్నాయి. శరీరదారుఢ్యం, యోగ, చెట్లు, వ్యాయామం, హైజెనిక్ ఆహారం అవసరం. ఇలా విద్యార్థులకు కేవలం చదువే కాకుండా ఈ యొక్క మట్టి ఫ్యాక్టర్స్ ని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటేనే, అప్పుడు వాళ్లు బలమైన, ఆరోగ్యవంతమైన పౌరుడిగా, నిజమైన సామాజికాభివృద్ధిలో తోడ్పడతారు. మీరు సి.ఎస్.ఆర్. (Corporate Social Responsibility) లో అందరిని involve చేయండి. అలాగే ఈ ప్రైవేటు పాఠశాలలు ఫీజుల విషయంలో చేసే దోపిడీకి చట్టాన్ని తీసుకురండి. ఇవాళ తమిళనాడులో ప్రైవేటు పాఠశాల ఫీజుల నియంత్రణ చట్టం తీసుకొచ్చారు. ఈ రోజు G.O.No.91 మీద ఉంది. కానీ మనం కేవలం ఫీజు రెగ్యులేషన్, మెకానిజం అనే సమావేశాలు తప్ప, అటువంటి చట్టం లేదు. అక్కడ తమిళనాడు, రాజస్థాన్ లో ఇటువంటి చట్టాలు అమలు చేస్తున్నారు, కావాలంటే మన అధికారులను వెళ్లి చూడమనండి. కాబట్టి ఈ చట్టాన్ని అమలులోకి తీసుకురావాలని నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా Ag.B.Sc., ఉంది అధ్యక్షా. ఇవాళ మనం వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి చాలా ఇబ్బందుల్లో ఉన్నాం. కేవలం 409 సీట్లున్నాయి. అక్కడ మహారాష్ట్రలో 6,480 సీట్లు ప్రభుత్వంలో ఉన్నాయి, 1892 సీట్లు ప్రైవేటు సంస్థలలో ఉంటే రూ.8లక్షల నుండి రూ.10లక్షలకు అమ్ముకుంటున్నారు. కన్సల్టెంట్లు, బ్రోకర్లు చాలా మంది లూటీ చేస్తున్నారు. మన తెలంగాణ బిడ్డలు రూ.8లక్షల

నుండి రూ.10లక్షలు పెట్టి పక్క రాష్ట్రంలో చదువుకోవాల్సిన అవసరమేముంది? వ్యవసాయాధారితమైన ఈ రాష్ట్రంలో మీరు సీట్లు పెంచండి. అలాగే మన విద్యా రంగం ఇవాళ చాలా అస్తవ్యస్తంగా ఉంది. దీనికి మీరు కారణం, మేము కారణం, మన జాతకమో అనుకుంటే దానికి చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. కానీ మనం ఏదైన సాధించొచ్చు, ఆ దిశలో ఆలోచించండి. వేమందరం సహకరిస్తాం, ఎంతో మేధస్సుంది, జర్నలిస్టులున్నారు, అనేక రకాలు సామాజిక మాధ్యమాలున్నాయి. నాణ్యమైన చదువుకోసం, సామాజిక బాధ్యతగా, పౌరులను తీర్చిదిద్దేలాగ చేయండి. ఆ దిశలో మన రాష్ట్రం అక్షరాస్యతపైపు అడుగులేస్తారని ఆశిస్తూ, ఇచ్చిన అవకాశానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కర్నే ప్రభాకర్ : అధ్యక్షా, తరగతి గదుల నుండే దేశ భవిష్యత్తు నిర్ణయం అవుతుందనే విషయం నమ్మినవాణ్ణి. మన రాష్ట్ర ఉప ముఖ్యమంత్రిగారు, విద్యా శాఖ మంత్రిగారు ఎట్లాంటి భేషజాలకు పోకుండా, ఉన్నది ఉన్నట్లుగా, ఏది ఎక్కువ చేసి చెప్పకుండా, ముఖ్యంగా విద్యను ఏ పద్ధతుల్లో కాపాడుకుంటామనే విషయాన్ని, జీరోతో ప్రారంభమవుదామనేటువంటి ఆలోచన కలిగి విధంగా మాట్లాడినందుకు, వారికి మనస్ఫూర్తిగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

సాధారణంగా ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి వ్యక్తులు కావొచ్చు, మంత్రిలు కావొచ్చు, అటువంటి సందర్భం వచ్చినప్పుడు చాలా గొప్పగా చేశామనే, విషయాలు మాత్రమే మాట్లాడుతారు. ఈ రాష్ట్ర విద్యాభివృద్ధికోసం 32 స్థానం నుండి 1వ స్థానానికి తీసుకురావాలనే సంకల్పంతో, మంత్రిగారు సభముందు అనేకవిషయాలు ప్రస్తావించినందుకు వారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. వారే కాకుండా ఈ రాష్ట్రముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఎన్నికలలో చేసిన వాగ్దానాలలో భాగంగా, కేజీ టు పిజీ అనే అంశాన్ని ఇంకా పూర్తి సమగ్రమైనటువంటి అవగాహనతో, భవిష్యత్తుకు బాటలు వేసుకుందామనే విషయాన్ని, అనేక సందర్భాలలో వారు చెప్పడం జరిగింది. అలాగే గతంలో మంత్రిగా పని చేసి, మళ్ళీ ఇప్పుడు మంత్రిగా కొనసాగుతున్నటువంటి కడియం శ్రీహరి

గారు అపారమైన అనుభవం కలిగిన వారు. తప్పకుండా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో విద్యావ్యవస్థ పటిష్ఠమవుతుందనే విశ్వాసముంది.

అధ్యక్షా, నేను టెక్నికల్ గా పోను, స్టాటిస్టిక్స్ అసలే ప్రస్తావన తీసుకురాను. ఎందుకంటే, ఇంతకు ముందే పుస్తకమిచ్చారు కాబట్టి, ఈ పుస్తకాన్ని ఇప్పుడు చదవాలంటే ఖచ్చితంగా రెండు, మూడు గంటలు పడుతుంది. నేను ఒక బడి పంతులు కుటుంబంలో పుట్టిన వాడిగా నా స్వీయ అనుభవాన్ని, చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. మా నాన్న టీచర్ కాబట్టి, పుట్టగానే విద్యాబుద్ధులు ఆయనతోనే నేర్చుకున్నాను. అప్పటి నుండి మొదలుకొని ఇవాళ రాజకీయాలలో ఉన్నాను. ఇవాళ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి పాఠశాలల గురించి ఒకసారి ఆలోచించినట్లయితే, ఎక్కడో ఆదిలాబాద్ గురించో, ఆంధ్రప్రదేశ్ బార్దోలీలో ఉన్న మహబూబ్ నగర్ జిల్లా గురించో మట్లాడటం కాదు అధ్యక్షా. హైదరాబాద్ కు సమీపంలో ఉన్నటువంటి పాఠశాలల గురించి మాట్లాడినట్లయితే, మనం తప్పకుండా కొన్ని సందర్భాలలో సిగ్గుపడక తప్పదు. ఎందుకంటే ప్రభుత్వపరంగా నిర్వహించాల్సిన పాఠశాలలను సరైన పద్ధతుల్లో నిర్వహించక పోవడం, అలాగే ప్రైవేటు విద్యా వ్యవస్థపైన మన అజమాయిషీ లేకపోవడం ఈ రెండు కూడా కారణాలుగా చెప్పవచ్చు.

హైదరాబాద్ నుండి 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో రెడ్డెన్సియల్ స్కూల్ ఒకటుంది. సరిగ్గా 25-30 సంవత్సరాల క్రితం అక్కడ చదువుకున్న విద్యార్థులు ఇవాళ ఐఏఎస్, ఐపిఎస్, గ్రూప్ - I, గ్రూప్ - II ఉద్యోగులుగా కనిపిస్తారు. అది ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో నడిచిన విద్యా సంస్థనే. కాలక్రమేణ ఇవాళ మామూలు పరిస్థితికి ఎందుకొచ్చిందంటే, తప్పకుండా ఇందులో కుట్ర ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రభుత్వ పాఠశాలలు, కళాశాలలు మరుగునపడిపోయి చివరికి ప్రైవేటు పాఠశాలలు, కళాశాలల యాజమాన్యాలు రోజుకు ఆర్థికంగా బలపడుతున్నట్లు చాలా స్పష్టంగా కనపడుతుంది. సరిగ్గా నేను చదువుకునేటటువంటి కాలేజీలో సర్వేలు స్కూల్లో అడ్మిషన్లు దొరుకుతుందంటే గ్రూపు - I & II ఉద్యోగాలొచ్చినట్లుగా భావించేవాళ్ళం. ఆ స్కూల్లో చదువుకున్న పిల్లలని చూస్తే ఈర్ష్య పడే వాళ్ళం. ఉదాహరణకు ఒకరిద్దరు

పేర్లు గుర్తు చేస్తున్నాను. ఇవాళ హైదరాబాద్ నగరానికి కమీషనర్ గా ఉన్నటువంటి మహేందర్ రెడ్డిగారు అక్కడే చదువుకున్నారు. ఐఏఎస్ గా ఉన్నటువంటి గుర్రం వెంకటేశ్వర్లు అక్కడే చదువుకున్నారు. అంటే ప్రభుత్వ విద్యాలయాల్లో చదువుకున్న వాళ్ళ ఆ స్థాయికి ఎందుకు పోగలిగారంటే, ఆ నాడు అటువంటి విద్యా వ్యవస్థ ఉండేది. అంత చక్కటి ఆటలు, faculty, భోజన వసతులు, అద్భుతమైనటువంటి వాతావరణంలో సర్వేలో రెడ్డెన్సియల్ స్కూల్ నడిచింది. దాని పక్కనే సంస్థా నారాయణపురం అనే మా ఊరుంది. మా ఊరులో పదివేల మంది జనాభా కలిగి ఉంటారు. అక్కడ మోడల్ స్కూల్, కస్తూర్బా స్కూల్ వీటితోపాటు మహిళలు, బాలికలతోబాటు, బాలుర ప్రైమరీ, హైస్కూళ్లు ఉన్నాయి.

అంతకు ముందు ఈ ఉద్యమాల బాట పట్టి ఎవ్వరూ, దానిని పట్టించుకున్న పాపాన పోలేదు. మేము పోయేటటువంటి సందర్భం రాలేదు. సరిగ్గా సంవత్సరంన్నర క్రితం జూనియర్ కాలేజీకి వెళ్ళినప్పుడు, అక్కడ పండులు తిరుగుతున్నాయి, ప్రహరీ గోడ లేదు, ముండ్ల చెట్లతోటి, సంఖ్య చూస్తే 500 మంది విద్యార్థులున్నారు. నేను నిజం చెబుతున్నాను, ఎక్కువ చేసి చెప్పడం లేదు. "అసలు ఇది మా కాలేజీనా, ఈ కాలేజీలో పిల్లలు చదువుకుంటున్నారా, అసలు వర్కింగ్ లో ఉందా" అంటే, వర్కింగ్ లో ఉంది. ఇవాళ ఒక అధికారిని పంపివ్వండి, అంటే వునిషి పట్టించుకోవడమనేది కారణమైతే, అద్భుతంగా చేయగలగుతామని చెప్పడానికి మా ఊరు కాలేజీ ఉదాహరణ. ఒక సంవత్సరంన్నరలో ఒక ప్రైవేటు కాలేజీ స్థాయికి తీసుకురాగలిగినాం. ఇవాళ అద్భుతమైన గ్రౌండ్లు కనపడుతాయి.

మొత్తం కళాశాల వాతావరణం చెట్లతో నిండి ఉంది. పక్కన ఉన్నటువంటి చౌటుప్పల్ జూనియర్ కాలేజీలో 20-30 మంది విద్యార్థులున్నారు. కాని మా జూనియర్ కాలేజీలో ఇవాళ దాదాపు 580 మంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. కారణమేమంటే, పట్టించుకునేవారు ఉంటే విద్యాలయాలు, కళాశాలలు సక్సెస్ అవుతాయని ఉదాహరణగా చెప్పదలచుకున్నాను. అలాగే 6 సంవత్సరాల

క్రితం హై స్కూల్ కి వెళితే అందులో 90 మంది విద్యార్థులే ఉన్నారు.

అంటే ఆ హై స్కూల్ కి మంచి ప్రధానోపాధ్యాయుడు వచ్చిన తర్వాత, ఆయన ఆధ్వర్యంలో హై స్కూల్ నిర్వహించబడ్డది. ఇవ్వాలమా ఊరి హై స్కూల్ strength వచ్చేసి 400 మంది విద్యార్థులున్నారు. అదీ పైవేటు స్కూల్ కు ధీటుగా నడుస్తుంది. ఇవన్నీ నేను ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, హై స్కూలు, కాలేజీ ఒక వైపుతే, మా ఇంటి పక్కనే రెండు ప్రైవేట్ స్కూళ్లుంటాయి. ఆ బాలుర స్కూల్లో 16 గదులు, 22 మంది హాజరు. బాలికల స్కూల్లో 12 గదులు, 25 మంది హాజరు. నేను చాలా సందర్భాల్లో DEO గారితో మాట్లాడాను. అయ్యా, ఈ స్కూలు సరిగ్గా నడవడం లేదు, కనీసం వీటిని రద్దు చేయండి, మెర్ట్ చేయండి. మెర్ట్ చేస్తే వేరే పద్ధతుల్లో వాడుకోవచ్చని చెప్పడం జరిగింది. గతంలో ఉన్నటువంటి విద్యా శాఖ కమీషనర్ గారి దగ్గరకు నేను వ్యక్తిగతంగా వెళ్లి, రిక్వెస్ట్ చేస్తే, అందుకు వారు రూల్స్ సపోర్ట్ చేయవండి, రూల్స్ సహకరించడని చెప్పడం జరిగింది. నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఇంతకు ముందు కడియం శ్రీహరి గారు ఒక మాట అన్నారు. అందుకు వారికి ధన్యవాదాలు చెప్పడం జరిగింది.

1.20 | కొన్ని సందర్భాలలో పాఠశాలలను మెర్ట్ చేయక ము. పోవడం వలన నష్టం జరిగితే, కొన్ని సందర్భాలలో దానికి విరుద్ధంగా పరిస్థితి ఉంటుంది. నాలుగైదు కిలోమీటర్ల దూరంలో రెండు, మూడు గ్రామాలు ఉంటాయి. అక్కడ జనాభా నాలుగైదు వేల వరకు ఉంటుంది. ఇందుకు ఉదాహరణ చెప్పాలంటే మా ఊరి దగ్గర వాయిలపల్లి, జనగాం అనే రెండు గ్రామాలు ఉన్నాయి. జనగాం అనేటటువంటి గ్రామంలో హై స్కూల్ ఉన్నది. వాయిలపల్లి అనే గ్రామంలో గల పాఠశాలలో ఎనిమిదవ తరగతి వరకే ఉంది. నేను ఒక సందర్భంలో ఆ పాఠశాలకు స్టేజీ కట్టిస్తే, నన్ను పిలిస్తే అక్కడికి వెళ్లాను. ఆ విద్యార్థులు నాతో దయచేసి మా పాఠశాలను పదవ తరగతి వరకు అప్ గ్రేడ్ చేయించండి అని రిక్వెస్ట్ చేసారు. నేను వెంటనే డివిజన్ గారితో మాట్లాడితే, రూల్స్ పర్మిట్ చేయవండి, ఐదు కిలోమీటర్ల లోపు ఛాన్స్ లేదన్నారు. నేను అదే చెబుతున్నాను. ఒక

వేళ అవకాశముంటే, ఆ ఊరిలో విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగే పరిస్థితి ఉంటే, పాఠశాలను అప్ గ్రేడ్ చేయడానికి ఎందుకు అభ్యంతరాలు ఉండాలి? ఎందుకు ఇంకా ఈ మూస పద్ధతిలోనే విద్యావిధానం కొనసాగాలి? అనేటటువంటి విషయాలు ఈ సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఆ సందర్భంలో ఆ పాఠశాల పిల్లలు నాతో మరొక మాట కూడా అన్నారు. సార్, మా ఊరిలో 9,10 తరగతులు లేకపోవడం వల్ల, ఐదు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న జనగాం పాఠశాలకు నడిచి వెళ్లేక, చదువు మానివేసి, కూలి పనులకు వెళుతున్నారు, Drop outs కూడా ఉంటున్నాయని చెప్పారు. పాఠశాలను అప్ గ్రేడ్ చేసినట్లయితే, పిల్లల సంఖ్య పెరిగే అవకాశం ఉన్నప్పుడు, ఆ ఊరి విద్యార్థులకు లాభం జరిగే వీలుంటుంది కాబట్టి, ప్రభుత్వం అటువంటి విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే ఈ రోజు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి స్కూల్స్ కమిటీల ఆధ్వర్యంలో పనిచేస్తుంటాయి. అటువంటి చోట్ల ఊరి సర్పంచ్ ల ఆజమాయిషీలో పాఠశాలలు నడుస్తూ, ఉపాధ్యాయులు సరైన సమయానికి వస్తున్నారా, లేదా అనేటటువంటి విధంగా ప్రయత్నం చేస్తే, ఆ ఏర్పాటు కూడా సరిగా లేక, పక్కదారి పట్టినట్లు అనిపించింది.

ఈ రోజు ఇలా మాట్లాడుతూ నేను ఎవరినీ నిందించే ప్రయత్నం చేయడం లేదు. దాదాపు 50 ఉపాధ్యాయ సంఘాలు ఉన్నాయని ఒక అంచనా. హక్కుల కోసం తప్పకుండా సంఘాలు ఉండవలసిందే. ప్రజాస్వామ్యం అన్నాక సంఘాలు ఉండవలసిందే. కాని చదువు విషయంలో ఈ సంఘాలు ఒక అడ్డంకిగా మారి, పిల్లల భవిష్యత్తు పాడువుతుందనే విషయం ఈ సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఒకప్పుడు, అంటే దాదాపు రెండు దశాబ్దాల క్రితం వరకు గ్రామీణ ప్రాంతంలో టీచర్ అంటే ఆ ఊరిలోనే నివాసం ఉండేవాడు. సాయంత్రం స్కూల్ అయిపోతే, తరువాత ఆయన ఇంటికి మనం ట్యూషన్ కి వెళ్లేవాళ్ళం. కాని ఈ రోజు? ఎప్పుడు గంట కొడతారా, ఎప్పుడు వెళ్లి హైదరాబాద్ లో పడదామా అనేటటువంటి పరిస్థితి టీచర్లలో ఉన్నది. అందరూ అలా ఉంటారని నేను అనడం లేదు.

సిన్సియర్గా డ్యూటీ చేసే వారు కూడా ఉన్నారు. 50 శాతం వాళ్లు, 50 శాతం వీళ్లు ఉన్నారు. మా ఊరి హెడ్ మాస్టర్ స్కూలు విద్యార్థుల సంఖ్యను నాలుగు వందలకు పెంచగలిగారంటే, అది టీచర్ల గొప్పతనమే. కాబట్టి అవసరమైన సందర్భాలలో టీచర్ల మీద ఆజమాన్యం ఏ విధంగా చేస్తారనే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అందుకే ఈ రోజు విద్యా వ్యవస్థలో సమూల మార్పులు రావాలంటే, తప్పకుండా అన్ని వర్గాల వారి సలహాలు, సూచనలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

తల్లిదండ్రుల యొక్క భాగస్వామ్యం ఉండవలసిన అవసరం కూడా ఉంది. నిన్న నేను ఇంటినుండి బయలుదేరుతుంటే మా ఊరి హైస్కూల్ హెడ్ మాస్టర్ నా దగ్గరకు వచ్చాడు. వారు నా దగ్గరకు ఏదో ఒక సమస్య గురించి వస్తారు. క్లాసు గదులు చాలడం లేదనో, బాత్ రూం లేదనో, కాంపౌండ్ వాల్ లేదనో వస్తారు. అది వారి స్వంత సమస్యగా భావించి, నా వద్దకు వస్తుంటారు.

అయితే ప్రస్తుతం మేము కొంత చొరవ తీసుకోవడం వల్ల అన్ని సమస్యలు తొలగిపోయాయి. అయితే ప్రస్తుత సమస్య ఏమిటంటే మాకు ఒక అటెండర్ కావాలని ఆయన చెప్పాడు. చెట్లు కూడా నీళ్లు పోసే వారు లేక, ఎండిపోతున్నాయని వారు చెప్పడం జరిగింది. నేను అలాగే, మా ఉపముఖ్యమంత్రి శ్రీహరిగారితో మాట్లాడతానని చెప్పాను. అది CE స్థాయిలో అయిపోతుంది, వారికి చెప్పండిని కోరారు.

అప్పుడే వారు నా ద్వారా ఒక కరపత్రం విడుదల చేయించడానికి వచ్చారు. దానిని ఆ పాఠశాల టీచర్లు రూపొందించారు. వారు ఒక ప్రైవేటు స్కూలుకి ధీటుగా, అనేక అంశాలను పొందుపరచి, దానిని ఊరిలో ప్రతి ఇంటికి అందచేయాలనుకున్నారు.

వాళ్లు ఆ కరపత్రంలో తాము ఎంత అంకితభావంతో పనిచేస్తున్నదీ, పిల్లవాడికి ఎంత ఉత్తమమైన విద్యను అందిస్తున్నదీ, వ్యాయామానికి సంబంధించి ఎటువంటి క్లాసులు చెబుతున్నదీ ఇలా అనేక అంశాలను పొందుపరచి, కరపత్రాన్ని నాతో రిలీజ్ చేయించుకుని, వెళ్లిపోయారు. ఇక్కడ

మనం చెప్పుకోవలసింది ఏమిటంటే వెుదటగా ఉపాధ్యాయుడికి శ్రద్ధ ఉండాలి. తను పనిచేసే స్కూల్ని తన ఇంటిలాగానే భావన చేయాలి. అప్పుడు ఆ పాఠశాల తప్పకుండా అభివృద్ధి జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. ఇక్కడొక ఉదాహరణ చెబుతాను. అదే గ్రామంలో ఒక ప్రైవేటు స్కూలుకి వెళితే, అక్కడ పిల్లల సంఖ్యే తక్కువ. వారు కూడా దుమ్ములో కూర్చుని ఉన్నారు. నేను హెడ్ మిస్ట్రెస్ గారిని అడిగాను అమ్మా! ఇది మీ ఇల్లులాగానే భావిస్తారు కదా, ఆ విధంగానే ఈ పాఠశాలను శుభ్రంగా ఎందుకు ఉంచుకోరని? ఆమె కొంచెం ఇబ్బంది పడినట్లు కనిపించారు. వెంటనే పిల్లలను కూడా ఈ ప్రశ్న అడిగాను. రోజు కొకరు మీ బడిని ఊడ్చి, బాగుచేసుకుంటే తప్పేమిటి అని? ఎక్కడైతే ఈ వ్యవస్థలో ఉన్న వాతావరణాన్ని, ప్రదేశాన్ని నాది అనుకుంటేనే అక్కడ అభివృద్ధి జరిగే అవకాశముంటుంది తప్ప, disown చేసుకుని, ఇది నాది కాదు, నా పరిధిలో లేదు అనుకుంటే మాత్రం అంచనాలు చేరుకోలేము. 32 శాతం దగ్గరే మనం ఆగిపోతాము.

కానీ, నాకు ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారి మీద ఒక విశ్వాసం, ఒక నమ్మకం ఉన్నాయి. వారి నాయకత్వంలో పనిచేస్తున్న కడియం శ్రీ హరి గారి మీద కూడా అలాంటి భావన ఉన్నది. వాళ్లు ఒక చిత్తశుద్ధితో ముందుకు పోతున్నారు కాబట్టి, వారికి నేను సూచించేది ఏమిటంటే ప్రైవేటు కాలేజీలు ఇష్టారీతిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. వారి ధోరణిని వెంటనే అదుపులో పెట్టవలసిన అవసరం ఎంతో ఉన్నది. పేద ప్రజలు ఈ రోజు చదువుకి ఎంత ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నారో ఒక ఉదాహరణ చెప్పి, నా ప్రసంగాన్ని ముగిస్తాను.

ఒక రోజు మా ఇంటికి ఒక పెద్దామె వచ్చింది. సార్, మా అమ్మాయి ఒక ప్రైవేటు కాలేజీలో చదువు కుంటానంటున్నది. కాబట్టి ఆమెకు సీటు ఇప్పించండిని కోరింది. ఆమె అడిగిన సీటు ఒక కార్పొరేట్ కాలేజీకి చెందినది. అప్పుడు నేను చెప్పాను, వారు నా మాట వింటారో, లేదో, కాబట్టి నాకు తెలిసిన కాలేజీలో చెబుతానని అంటే, ఆమె ఆ కాలేజీలోనే సీటు కావాలని పట్టుబట్టింది. ఆ కాలేజీ వారు ప్రతి సంవత్సరం దాదాపు అరవై వేల రూపాయల వరకు ఫీజు తీసుకుంటారని నేను చెబితే, ఆమె నేను చదివించగలను అని చెప్పింది. ఏమి పనిచేస్తావని నేను

ఆశ్చర్యంగా అడిగితే, ఇళ్లలో అంటు తోముతానని చెప్పింది. ఆమె సంపాదన నెలకు ఐదారు వేలకు మించి ఉండదు. డబ్బు ఎక్కడనుంచి తెస్తానని అడిగితే, సమాధానంగా ఆమె చీరకొంగులో భద్రపరచుకున్న పుస్తకాల తాడు చూపించింది. దీనిని అమ్మి, నేను నా బిడ్డను చదివించుకుంటానని చెప్పింది. పిల్లలు ఉన్నత చదువులు చదవాలనుకున్నప్పుడు, ఒక తల్లి తన మంగళసూత్రాన్ని అమ్ముకోవడానికి కూడా వెనుకాడక పోవడం నాకు చాలా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. అటువంటి వర్గాల వారికి ప్రభుత్వ పరంగా అందవలసిన అన్ని సహాయాలు కూడా అందినట్లయితే, ఈ రాష్ట్రంలో మేధో సంపద పెరిగి, విద్యాభివృద్ధి జరుగుతుందనే విశ్వాసం నాకు ఉన్నది. ఈ విద్యా వ్యవస్థలో సమూలమైన మార్పులు రావలసిన అవసరం ఉన్నది. మూస పద్ధతిలో వెళ్ళినట్లయితే మనం పెట్టుకున్న లక్ష్యాలు నెరవేరవు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా సందర్భాలలో కె. జి. టి. పి. జి. గురించి ప్రస్తావిస్తున్నారు కాబట్టి ఆ వైపు ఆయన ఆలోచనా విధానం ఉన్నది. ఈ లోపు గ్రామీణ స్థాయిలో ఉన్న విద్యా వ్యవస్థను పటిష్టపరచ వలసి ఉంది. టీచర్ అనగానే ఎప్పుడు గంట కొడతారా అని కాకుండా, చదువు చెప్పడం నా బాధ్యత అని వారు గుర్తించినప్పుడే ఈ వ్యవస్థ మారుతుంది, మనం అనుకున్నటువంటి లక్ష్యం నెరవేరుతుందని చెబుతూ, మరొక మాట కూడా చెప్పి, ముగిస్తాను.

అమెరికా లాంటి దేశాలు కూడా భారతదేశంలో ఉన్నటువంటి సిగ్నల్ లేబర్ను చూసి భయపడే పరిస్థితి ఈ రోజు మనం చూస్తున్నాము. మన దేశంలో ఉన్న సిగ్నల్ లేబర్ రేపు అమెరికాను శాసించే పరిస్థితి వస్తుందేమోనని అక్కడి వాళ్లు కూడా భయపడుతున్నారు. మన దేశం అటువంటి శక్తియుక్తులున్న ప్రాంతంగా గుర్తించబడింది. కాబట్టి మనం విద్యాపరంగా ప్రజలకు సహాయసహకారాలు అందించి, అనువైన వాతావరణాన్ని కల్పించినట్లయితే, అద్భుతమైన పురోగతిని మనం సాధించగలుగుతాము. అన్ని రాజకీయ పార్టీలు, రాజకీయాలకు సంబంధం లేకుండా, ప్రభుత్వానికి సహకారం అందించవలసిందిగా ప్రతిపక్షాలకు విజ్ఞప్తి చేస్తూ, మీరిచ్చినటువంటి ఈ అవకాశానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ ఛైర్మన్: మంగళవారం, 29 మార్చి, 2016 ఉదయం పది గంటలకు తిరిగి సమావేశం అయ్యేందుకు సభను వాయిదా వేయడమయినది.

(Then the House is adjourned at 1.32 P.M.
to meet again on Tuesday, the 29th March
2016 at 10.00 A.M.)

* * *

“Published under Rule 316 of the Rules of Procedure and Conduct of Business
in the Telangana Legislative Council and Printed at the Assembly Press,
Public Gardens, Hyderabad.”